Centre de Cooperació per al Desenvolupament

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH
Centre de Cooperació per al Desenvolupament

Memòria d'activitats 2012-2013

Memòria d'activitats 2012 - 2013

Jordi Girona, 31
Campus Nord UPC
Edifici Til·lers, 2ª planta
08034, Barcelona

Telèfon: 93 401 59 61
Fax: 93 401 57 23
info.ccd@upc.edu
www.upc.edu/ccd
http://www.facebook.com/CCD.UPC

Edita: Centre de Cooperació per al Desenvolupament. CCD.

Universitat Politècnica de Catalunya, 2013

Fotografia coberta: Eduard Garcia Adroguer ("Costures de l'ètnia Dao-dao")

Dipòsit Legal: B- 15596 - 2010

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH
Centre de Cooperació per al Desenvolupament

Sumari

Resum executiu

1. Introducció: la nostra missió
2. Estructura de funcionament
3. Treball en xarxa
4. Formació i recerca
5. Accions de sensibilització
6. Convocatòria d'Ajuts del CCD
7. Programa Reutilitza de material informàtic
8. La Campanya 0'7% a la UPC
9. Pressupost per a l'any 2012
10. Actors de cooperació a la UPC

Què és el CCD?

El Centre de Cooperació per al Desenvolupament (CCD) és una unitat de la UPC, que neix el 1992 a iniciativa del Consell Social. El CCD es crea amb la missió d'impulsar la implicació activa de la UPC en cooperació al desenvolupament i donar suport a la realització d'iniciatives en aquest àmbit per part de tots els membres de la UPC. A més a més desenvolupa una tasca de formació i sensibilització sobre aquesta problemàtica.

Com a part fonamental de la seva missió de servei a la societat, la Universitat té la responsabilitat de participar activament en el foment de la solidaritat i l'equitat entre els pobles i en la promoció d'un millor desenvolupament humà i sostenible al món, a partir d'aquelles activitats que li són pròpies: la docència, la recerca i la transferència de coneixement i de tecnologia.

Projectes de cooperació

Aigua i sanejament

10 projectes a Argentina, Brasil, Colòmbia, El Salvador, Nicaragua, Perú, Senegal, Tailàndia i Vietnam.

Agricultura i alimentació

6 projectes a Etiòpia, Guinea Equatorial, Moçambic, Nicaragua, Perú i Senegal.

Atenció a la salut

3 projectes a Moçambic, Nicaragua i Perú.

Formació i capacitació

7 projectes a Bolívia, Burkina Faso, Ghana, Índia, Marroc, Moçambic i Perú.

Energia

5 projectes a Brasil, Burkina Faso, Cap Verd, Ghana, Nigèria, Perú, Senegal, Timor Oriental i Txad.

Urbanisme i planificació

8 projectes a Argentina, Brasil, Camerun, Índia, Mali, Marroc, Moçambic i República Dominicana.

Tecnologies de la informació

6 projectes a Equador, Etiòpia, Guatemala, Nepal, Nicaragua i Uruguai.

Mineria

3 projectes a Bolívia i Perú.

Habitatge i construcció

8 projectes a Argentina, Bolívia, Camerun, Guatemala, Índia i Senegal.

Educació per al desenvolupament

6 projectes als diversos campus de la UPC i altres espais.

Convocatòria d'Ajuts

http://www.upc.edu/ccd/accions-al-sud

La **Campanya del 0,7%** a la UPC fa possible aquesta Convocatòria d'Ajuts.

Suport a **64 projectes**

amb un total de **159.301 €**

Participació directa de **238 membres de la UPC:**

- **114** estudiants de **grau**
- **29** estudiants de **màster universitàri**
- **20** estudiants de **doctorat**
- **13 PAS**
- **62 PDI**

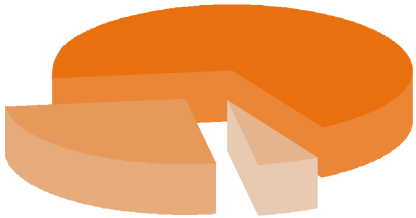

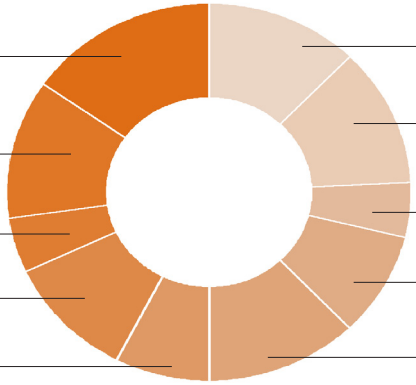

Programes de formació

http://www.upc.edu/ccd/formacio-i-sensibilitzacio

17 assignatures en estudis de grau

2 màsters universitaris

4 titulacions pròpies de la UPC

22 projectes i treballs de **final de carrera i 17 de màster**

Jornades de formació en cooperació al desenvolupament: **52 estudiants**

Pla de formació del PAS 28 participants en 2 sessions sobre cooperació universitària

Recerca per al desenvolupament

http://www.upc.edu/ccd/recerca

12 grups de recerca han treballat en el camp de la recerca per al desenvolupament i en la transmissió dels seus resultats a la societat

2 lectures de **tesis doctorals**

S'han publicat **11 articles en revistes especialitzades**

AQUASOST (Grup de gestió sostenible de l'aigua) / **CITCEA** (Centre d'Innovació Tecnològica en Convertidors Estàtics i Accionaments) / **Col·lectiu Punt 6** / **CPSV** (Centre de Política del Sòl i Valoracions) / **CREDA** (Centre de Recerca en Economia i Desenvolupament Agroalimentari) / **CUSVD** (Càtedra UNESCO de Salut Visual i Desenvolupament) / **EOLI** (Grup d'Enginyeria d'Organització i Logística Industrial) / **GICITED** (Grup Interdisciplinar de Ciència i Tecnologia a l'Edificació) / **GITS** (Grupo de Investigación en Transporte de Sedimentos) / **GRECDH** (Grup de Recerca en Cooperació i Desenvolupament Humà) / **LIM** (Laboratori d'Enginyeria Marítima) / **STH** (Grup de Recerca en Sostenibilitat, Tecnologia i Humanisme)

Programa Reutilitza

110 ordinadors, **103** teclats, **95** monitors, **95** ratolins, **5** perifèrics i **4** portàtils **destinats a 25 entitats**

XVIII i XIX Jornades Reutilitza,
260 participants **i 190 equips reparats**

Treball en xarxa

Participació al **7è Programa Marc Europeu,**
Convocatòries **EuropeAid i Barcelona Solidària**

Convenis, acords i col·laboracions amb **Organització Mundial de la Salut, Worldcoo, Fundació Servei Solidari i Labdoo**

Xarxes universitàries

http://www.upc.edu/ccd/el-ccd/treball-en-xarxa

ACUP (Associació Catalana d'Universitats Públiques):
Projecte **Technipedia**, **African-Spanish HEM Platform**, programa de col·laboració amb les **universitats haitianes**

CICUE (Comissió de Cooperació al Desenvolupament de les universitats espanyoles):
Grups de treball, participació en l'elaboració de **polítiques de cooperació espanyola**, Programa de **beques Haití**, **OCUD**, **IV Congrés Universitats i Cooperació per al Desenvolupament**...

Sensibilització

http://www.upc.edu/ccd/participa/agenda-1

Exposició de projectes CCD i fotografies del 2012 a **9 escoles de la UPC**

3 exposicions de sensibilització

8 jornades temàtiques

9 publicacions en mitjans de comunicació

47 conferències, taules rodones i tallers

Concurs fotogràfic ***Imatges del Sud*** *amb* **92 treballs** presentats

Finançament de la CUD a la UPC

Aportació institucional: 0'7% dels ingressos per convenis, cursos i altres activitats del CTT; 0'7% dels ingressos per convenis de cooperació educativa
Participació de la comunitat universitària: aportacions voluntàries del PDI, PAS i estudiantat
Subvencions i aportacions externes amb caràcter finalista.

Campanya 0'7%, una aportació essencial

Des del 1995 el 0,7% dels ingressos propis anuals de la UPC es destina a activitats de cooperació, a més de les aportacions dels estudiants i del personal de la UPC. A més de dotar un fons solidari, la Campanya del 0,7% vol generar complicitat entre la comunitat universitària, perquè sigui el projecte de totes i cada una de les persones que formen la UPC.

Gràcies als 4.879 estudiants i 145 persones del personal acadèmic i PAS que s'han adherit a la Campanya i als 238 membres de la comunitat UPC que han participat directament en els projectes ha estat possible desplegar un ampli programa d'activitats solidàries a la UPC.

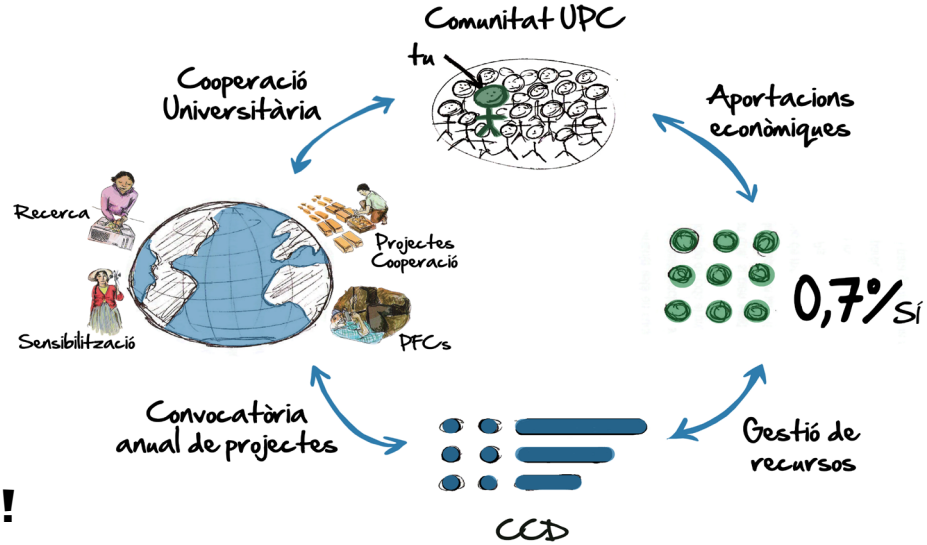

SUMA'T-HI!!!

Estudiants en la matrícula marcar l'**opció SÍ** a la casella del logo del **0,7%**

PDI i PAS opció de dedicar el 0,7% de la nòmina o bé una aportació anual o mensual de la quantitat que es determini, omplint la **butlleta**:
htt://www.upc.edu/ccd/participa/campanya-07-si/adherir-se-a-la-campanya.

Grups i associacions de cooperació a la UPC

Agricultura per al Desenvolupament (ApD) - Arquitectes Tècnics Sense Fronteres (ATSF) - Associació d'Universitaris per a la Cooperació (AUCOOP) - Base-A - Càtedra UNESCO de Salut Visual i Desenvolupament (CUSVD) - Càtedra UNESCO de Sostenibilitat (CUS) - Enginyeria sense Fronteres (ESF) - Equal Saree - Espai Social i de Formació d'Arquitectura (ESFA) - Grup de Recerca en Cooperació i Desenvolupament Humà (GRECDH) - Associació Nil·la - Mineria per al Desenvolupament (MPD) - Associació per a la Cooperació del Grup d'Investigació en Transport de Sediments (ONGITS) - Òptics pel mÓn (OxO) - Tecnologia per Tothom (TxT) - UPC Índia Amics de Mumbai - Universitat Sense Fronteres (USF).

Destí sostenible, Senegal

1. Introducció

En el període que abraça aquesta memòria d'activitats la crisi econòmica ha seguit colpejant durament el sector de la cooperació al desenvolupament, fins el punt que aquesta política ha esdevingut pràcticament residual en l'agenda de moltes administracions públiques.

A la nostra universitat aquest ha estat el primer any en què la disminució dels recursos disponibles per impulsar el programa de solidaritat i de cooperació s'ha fet notar de manera substancial, en bona mesura per la caiguda sostinguda dels ingressos associats a les activitats de transferència de tecnologia i als convenis de cooperació educativa. La resta de partides associades a la campanya del 0,7% a la UPC també ha experimentat una certa davallada, a la que sens dubte hi ha contribuït l'empitjorament generalitzat de les condicions socials i laborals i, de manera particular, el fort augment de les taxes de matrícula i la reducció salarial.

Constatem que aquesta tendència s'està reforçant de manera molt significativa en aquest nou curs i res fa preveure que es pugui revertir a curt termini, tot i que no deixarem de treballar per incidir-hi. Això ens obliga de manera inevitable a revisar bona part de les activitats del CCD i a reorientar les prioritats, per exemple concentrant els esforços a consolidar les iniciatives amb millors perspectives de viabilitat i d'impacte, obrint nous espais de participació en l'entorn local i cercant altres canals de finançament. Hem de fer-ho, però, sense renunciar al que constitueix la principal senya d'identitat de les universitats com a actors de cooperació al desenvolupament: **contribuir a la generació i transmissió de coneixement com a motor de progrés social.**

D'altra banda reforçar el treball en sensibilització és, en temps de crisi, més urgent que mai. No poden permetre que les retallades en serveis i prestacions s'estenguin també als valors que volem que sostinguin la nostra societat. No podem restar impassibles davant de tragèdies humanitàries com les que recentment han succeït a Lampedusa o al desert del Sàhara, que són fruit de la cerca desesperada d'oportunitats. Ni tal sols la crisi que travessen les societats desenvolupades aconsegueix esvair el somni d'un improbable futur millor, davant de l'evidència quotidiana d'una misèria sense sortida.

Només la convicció compartida que la desigualtat i la pobresa no tenen fronteres i el treball decidit orientat a millorar el desenvolupament dels pobles poden frenar aquest drama. No és una opció més, és l'únic camí possible.

Josep Casanovas Garcia

Director del CCD

Dones treballant, Marroc

2. Estructura de funcionament

El CCD s'articula en base a una estructura molt reduïda i plural que pretén oferir una resposta àgil i adequada a les iniciatives solidàries plantejades dins la comunitat de la UPC i a les que neixen a partir d'altres actors socials del nostre entorn o de països del sud, mantenint la premissa de minimitzar les despeses de funcionament.

La presa de decisions s'organitza a partir d'un **Consell** integrat per tres membres nats i per sis membres electes, que són nomenats pel Consell de Govern de la UPC. Formen part d'aquest **Consell** membres dels diversos col·lectius de la comunitat universitària –estudiants, professorat i personal d'administració i serveis–, juntament amb altres persones de la UPC que acrediten una experiència significativa en l'àmbit de la cooperació i que actuen com a assessors. L'estructura de direcció i gestió complementària està conformada pel president, el nivell de direcció, el coordinador i tres tècniques de suport. Durant el curs 2012-2013 la composició del Centre ha estat la següent:

President: Joan Torres i Carol

Director: Josep Casanovas García

Directora Acadèmica: Eva Vidal López

Consell CCD:
Xavier Álvarez del Castillo
Gabriel Bugeda Castelltort
Sandra Bestraten Castells
Lucila Candela Lledó
Lisandro Castillo Bocaletti
Joan Cortadellas Àngel
Jordi García Almiñana
Daniel López Codina
Pedro Lorenzo Gálligo
Helena Martínez Piñeiro
Xavier Muñoz López
Jordi Morató Farreras
Leandro Navarro Moldes
Agustí Pérez Foguet
Àlex Riba Civil
Enric Velo Garcia

Coordinador: Xavier Ortega Roig
Equip tècnic: Montse Liesa Moya
Emiliana Marqués Soriano
Eva Vendrell Sarroca

La capacitat d'acció del CCD es completa gràcies a la col·laboració de becaris vinculats a programes concrets.

Durant aquest curs hi han col•laborat Maria Riba fins a finals de juny de 2012 (estudiant de màster a l'ETSAB) en tasques de suport general a les activitats, Isabel Chao García de gener 2012 a juny de 2013 (estudiant de l'ETSAB) en suport a projectes i Programa COUNIT, i Marcos Estévez Martínez, fins 28 de febrer de 2013 (estudiant de la FIB), i Daniel Sans Sevilleja, de l'1 de març al 31 de juliol de 2013 (estudiant de la FIB) ambdós han col·laborat amb el programa REUTILITZA.

D'altra banda, en la convocatòria d'ajuts del CCD 2012 es contemplava la possibilitat d'incloure en la sol·licitud un ajut econòmic de suport a la recerca i a activitats docents i, en la resolució, van ser aprovades les beques següents:

- Catalina Sauza (de novembre de 2012 a gener de 2013) estudiant del Màster de Sostenibilitat, per col·laborar en el projecte "Energy Access for the poor in Sub-Saharan Africa. Fase 3". Responsable: Pol Arranz Piera (Institut de Sostenibilitat). S003-2012.

- Angel Lladó (d'octubre de 2012 a març de 2013) estudiant de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, per col·laborar en el projecte "Pôle – Generació a Goundi". Responsable: Roberto Olagorta Ariza (ETSEIB). O038-2012.

- Raquel Gutiérrez (d'octubre de 2012 a gener de 2013), i Clara Latorre (juny i juliol de 2013) per col·laborar en el projecte "Programa de recerca aplicada per adaptar la tecnologia dels biodigestors tubulars de baix cost a zones rurals dels països andins". Responsable: Ivet Ferrer (ETSECCPB). O031-2010.

- Roger Riera Cereijo (de desembre de 2012 a febrer de 2013) estudiant de PFC de l'ETSAB, per col·laborar en el projecte "Suport a la docència de les assignatures "Habitatge i cooperació" i "Tecnologies de baix cost per a la cooperació". Responsable: Sandra Bestraten Castells (ETSAB). S004-2012.

- Diana Azevedo Martins (de juliol a octubre de 2012) estudiant de Màster Universitari de Ciències del Mar (UB), per col·laborar en el projecte "II Curs formatiu per al dimensionament d'estructures i modelització hidrodinàmica en l'àmbit de l'enginyeria costanera i portuària". Responsable: Tiago Castro Oliveira (ETSECCPB). U007-2011.

- Helena García (de l'1 d'octubre de 2012 al 31 de març de 2013) estudiant de la FIB, per col·laborar en el projecte "Desenvolupament de la competència Sostenibilitat i Compromís Social als estudis de grau en Enginyeria Informàtica de la FIB". Responsable: Fermín Sánchez Carracedo (FIB). S005-2012.

- Daniel Portillo Alejo (de desembre de 2012 al 10 d'abril de 2013) estudiant de Màster Universitari de Sostenibilitat, per col·laborar en el projecte "Innovació Social i Tecnologies apropiades per la Gestió Sostenible de l'Aigua en el Semiàrid de Brasil". Responsable: Jordi Morató Farreras (CUS). U014-2012.

Finalment, volem remarcar que aquest treball és possible gràcies a disposar d'una àmplia base de voluntariat entre la comunitat universitària, així com per la plena complicitat i suport dels serveis generals de la UPC, que col·laboren en tots els processos associats a l'organització i a la gestió dels programes.

Treballant en cadena, Senegal

3. Treball en xarxa

El treball en cooperació al desenvolupament és necessàriament un treball de suma d'esforços. En aquest sentit, el CCD promou la col·laboració amb la resta d'actors de cooperació, tant per a l'execució de projectes concrets com en col·laboracions de llarga durada. En aquest apartat recollim l'esforç de coordinació a través de xarxes universitàries, per una banda, i a continuació es destaquen algunes col·laboracions que s'han realitzat durant aquest curs 2012-2013.

3.1. Treball en xarxa amb universitats

La UPC participa en els diversos espais de treball en xarxa i coordinació de que s'han dotat les universitats d'àmbit estatal i d'àmbit català. Aquests espais permeten la reflexió conjunta, la coordinació, la generació de sinergies i el desenvolupament de projectes i accions conjuntes, sigui en el marc de la xarxa, o establint col·laboracions entre universitats.

ACUP (Associació Catalana d'Universitats Públiques)

En el marc de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), les universitats catalanes estan desenvolupant de forma conjunta diversos projectes de cooperació al desenvolupament:

1) Innovació i emprenedoria a l'Àfrica – TECHNIPEDIA

S'edita una guia pràctica (Innovació i transferència de coneixement) i al juliol de 2012 s'organitza la presentació pública del projecte a Barcelona. Per garantir la continuïtat del projecte, es va presentar una proposta a la convocatòria de formació de la Fundació "la Caixa".

2) African-Spanish HEM Platform

Al mes de juliol de 2012 es va organitzar, conjuntament amb l'Associació Internacional d'Universitats (IAU) el seminari "Innovative approaches to doctoral education and research traning in sub-Saharan Africa" a la Universitat d'Addis Ababa a Etiòpia. S'ha elaborat un informe final d'aquest seminari així com el portal web IDEA – Innovative Approaches on Doctoral Education in Africa (www.idea-phd.net). La plataforma té com a objectiu oferir informació i documentació sobre estudis de doctorat, principalment a l'Àfrica, i es dirigeix a líders i gestors universitaris així com d'altres interessats en fomentar i reforçar els programes de doctorat al continent africà. A través d'aquest projecte s'ha creat una xarxa d'universitats africanes que s'aprofitarà per fomentar programes de doctorat amb universitats catalanes.

3) Col•laboració amb Haití

S'ha mantingut la línia de col•laboració amb universitats haitianes, amb la realització de diversos seminaris en el marc del Programa de Formació en Gestió Universitària per a les Institucions d'Educació Superior d'Haití, posant l'accent en l'aplicació de les TIC al sistema d'educació superior haitià.

D'altra banda, es va elaborar un projecte per a la millora de la capacitació a les administracions locals a Haití, que va rebre finançament de la Fundació La Caixa i de l'Ajuntament de Barcelona. Es va constituir un grup de treball amb experts de les universitats membres de l'ACUP en temes d'urbanisme i participació social i es va posar un marxa un seminari de formació per endegar un procés participatiu amb la població d'un barri de Jacmel per tal d'elaborar un pla de desenvolupament.

4) Altres actuacions

Esmentem, també, l'elaboració d'una proposta conjunta per participar en la contractació del projecte d'avaluació de les actuacions de cooperació catalana efectuades a Moçambic en els darrers anys en els àmbits de la salut i l'aigua, convocat per Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Finalment destaquem que, a través de l'ACUP, les universitats públiques catalanes ens vam adherir al manifest "En defensa d'una Política Pública Catalana de Cooperació per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament". Vam participar, igualment, en els actes de presentació d'aquest manifest recolzat pel conjunt d'actors de la cooperació catalana que van tenir lloc a Barcelona i a Girona en el mes de novembre.

CRUE

La UPC participa també en el Grup de Treball de CUD de la Comisión de Internacionalización y Cooperación de las Universidades Españolas (CICUE-CRUE). En aquest àmbit, tot i que ens trobem en un context molt complicat a nivell de finançament, amb la suspensió per part de l'AECID de diversos dels programes existents que donaven suport a l'activitat de CUD, es manté ben actiu el treball en xarxa, principalment a través de:

-**Grups de treball i comissions**, espai en el que en els darrers mesos s'ha donat un increment de la participació de la UPC.

-Participació de les universitats en l'elaboració del **IV Pla Director (2013-2016) de la Cooperació Espanyola**, així com en el Consejo de Cooperación i en altres grups de treball creats conjuntament amb l'AECID per a la revisió dels instruments de la cooperació espanyola.

-Nova edició del **Programa de Beques per estudiants haitians**, organitzat per la CRUE.

-S'ha donat continuïtat al treball de **l'OCUD**. Es preveu l'aprovació del seu reglament de funcionament, així com continuar fomentant el seu paper de recollida de dades de l'AOD i vertebrador de la informació a les universitats i de les universitats.

-Celebració del **VI Congrés Universitats i Cooperació al Desenvolupament**, que va tenir lloc a València entre els dies 24 i 26 d'abril de 2013.

VI Congrés Universitat i Cooperació al Desenvolupament. València, 24-26 d'abril de 2013

A l'abril es va celebrar la sisena edició del Congrés Universitat i Cooperació al Desenvolupament, en aquesta ocasió organitzat per les universitats valencianes. Es tracta d'un espai de trobada, anàlisi i reflexió sobre el treball que estan realitzant en CUD les universitats. Aquest congrés s'ha celebrat cada dos o tres anys des de 2001. En l'edició de 2013, tot i l'escassa participació de membres de la UPC, s'hi van presentar dues ponències i un pòster, i **Agustí Pérez**, professor de la UPC, coordinava una de les tres línies de treball del congrés.

3.2. Col·laboració amb altres agents

La UPC col·labora amb diverses entitats i institucions, tant de l'entorn com d'arreu del món, en el marc de projectes concrets, o bé per desenvolupar campanyes, accions o línies de treball. De les col·laboracions d'aquest curs 2012-2013, en destaquem les següents:

Conveni amb WorldCoo

El 10 de gener de 2013 es va signar el conveni entre la UPC i WorldCoo, l'empresa que gestiona el portal *www.worldcoo.com,* i que té com a finalitat el finançament de projectes de cooperació, fonamentalment de l'àmbit tecnològic, a través de microdonacions de particulars i empreses. WorldCoo impulsa la responsabilitat social de les empreses, tot vinculant-les a projectes de cooperació, i pretén oferir una eina per a la comunicació, gestió i difusió de les polítiques socials de les empreses col·laboradores. L'acord, d'un any de durada, preveu la col·laboració en diversos aspectes, com l'organització d'activitats relacionades amb la cooperació, la difusió de la plataforma, la col·laboració en l'avaluació tècnica de projectes, suport en l'àmbit TIC...

Adhesió al manifest "En defensa d'una Política Pública Catalana de Cooperació per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament"

La Confederació Catalana d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament, la Coordinadora d'ONG i Altres Moviments Solidaris de Lleida, la Coordinadora d'ONG Solidàries de les comarques gironines i l'Alt Maresme i la Coordinadora d'ONG pel Desenvolupament, la defensa dels Drets Humans i la Pau de Tarragona han promogut un manifest titulat *"En defensa d'una Política Pública Catalana de Cooperació per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament".* L'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), de la qual la UPC és membre, s'ha adherit a aquest manifest al novembre de 2012.

El text manifesta la voluntat de posar en valor i assumir el compromís de consolidar en el moment actual una veritable política pública catalana de cooperació, hereva de l'esforç de les darreres dècades i de la llei catalana de cooperació de 2001, de la llei catalana de foment de la pau de 2003 i fruit del consens social i polític, que han definit fins ara el nostre model de cooperació.

Col·laboració amb l'OMS

Al juliol de 2013 es va signar un acord de col·laboració entre l'OMS i el Centre de Cooperació per al Desenvolupament (CCD) de la UPC per al disseny d'un **sistema informàtic d'informació i vigilància de la malaltia de Chagas** al món. Es tracta d'un sistema que ha d'integrar una gran diversitat d'informació, des de dades mèdiques sobre població afectada, diagnosticada i tractada, o sobre vies de transmissió, fins a dades ecològiques per a conèixer millor el comportament de l'insecte transmissor. Aquest sistema ha de servir per a la informació i la presa de decisions que contribueixin al control de la malaltia. El treball és coordinat pel professor Alberto Abelló, del departament d'Enginyeria de Serveis i Sistemes d'Informació (ESSI).

Conveni amb Servei Solidari

El juliol de 2013 es va signar un conveni entre la UPC i la **Fundació Servei Solidari** per a la realització del projecte Rossinyol, d'acompanyament i mentoratge, a Barcelona. Aquest projecte posa en contacte estudiants universitaris amb alumnat de primària i batxillerat d'origen immigrat, i cerca accelerar la inclusió social de menors provinents de famílies nouvingudes amb baix nivell social i econòmic. A la vegada, vol sensibilitzar els joves estudiants universitaris catalans fent-los partícips d'un objectiu social comú mitjançant l'experiència directa de col·laboració amb els destinataris. Els estudiants de la UPC que participin en aquest projecte podran optar al reconeixement de crèdits d'extensió universitària.

Col·laboració amb Labdoo

El projecte Labdoo té per objectiu fer arribar ordinadors portàtils en desús a projectes educatius en països del sud, a través del treball en xarxa, de base i descentralitzat. En la filosofia Labdoo, es tracta de dur a terme aquesta feina sense utilitzar recursos addicionals. Per això, per al trasllat dels portàtils, Labdoo localitza viatgers que es desplacen als països on hi ha projectes, i són aquests voluntaris que transporten un o dos portàtils i els fan arribar als seus destinataris. El CCD hi col·labora, proporcionant anualment la llista de projectes i desplaçaments previstos, i posant en contacte els participants en projectes amb Labdoo. Al juliol de 2013, dos estudiants de l'ETSECCPB han transportat dos portàtils fins a Nepal, per fer-los arribar a l'escola Kalyankari Vidhya Mandir School de Nuwakot.

New Computer Lab built in Nuwakot, Nepal, with sanitized laptops dootripped from Barcelona and Zurich

3.3. Finançament extern

Diverses de les accions de recerca, d'educació per al desenvolupament o l'execució de projectes es duen a terme amb finançament provinent de convocatòries d'altres institucions i agents.

TUCAN3G (7è Programa Marc Europeu)

El projecte Tucan3G, liderat per la UPC i que compta amb socis no comunitaris com el govern del Perú o l'Enlace Hispano Americano de Salud (EHAS), està inclòs en el Setè Programa Marc d'R+D de la Unió Europea en l'àmbit de les TIC. Es tracta d'un projecte per estudiar la viabilitat econòmica i tecnològica d'introduir la telefonia mòbil 3G a zones remotes i en entorns a l'aire lliure, com ara les conques dels rius Napo i Putumayo, afluents de l'Amazones, al cor de la selva peruana.

El projecte, que compta amb un finançament europeu d'un milió i mig d'euros, es va iniciar al febrer de 2013 i finalitzarà a l'agost de 2015. Consta de tres fases: la primera, elaborar els models de viabilitat de negoci; la segona, desplegar la tecnologia necessària per garantir l'accés a la xarxa i augmentar la capacitat de les xarxes de transport basades en tecnologies Wi-Fi; i la tercera, verificar el funcionament de les xarxes de telefonia amb la instal·lació d'una plataforma connectada a la xarxa troncal de Telefónica al Perú.

GDEE (EuropeAid)

En els propers dos anys, la UPC participarà i coordinarà, a través dels professors Agustí Pérez i Enric Velo (ambdós vinculats a l'Institut de Sostenibilitat), un projecte finançat per la UE (EuropeAid, convocatòria per "Non State Actors") que pretén transversalitzar el concepte de desenvolupament humà sostenible en els estudis científico- tecnològics de les universitats politècniques europees.

El projecte, titulat "Global Dimension in Engineering Education (GDEE)", busca facilitar eines al professorat per tal de comprendre millor el concepte de desenvolupament humà i sostenible, i promoure'n la seva transversalització a l'aula.

Ajuntament de Barcelona

A través de la convocatòria Barcelona Solidària, l'Ajuntament de Barcelona ha donat recolzament a dues accions dutes a terme per membres de la UPC.

D'una banda, a través del projecte plurianual aprovat al 2010 de recolzament al treball dut a terme a Moravia (Medellín, Colòmbia), al 2012 es va concedir un ajut de 76.823 € al projecte "Moravia com exemple de transformació d'àrees urbanes degradades: restauració ambiental, paisatgística i corredor de l'art".

D'altra banda, el projecte "Transversalitzant el DHS en les ensenyances tècniques a l'entorn de Barcelona", que és una proposta d'activitats complementàries al projecte finançat per EuropeAid GDEE que lideren membres de l'Institut de Sostenibilitat, ha rebut en la convocatòria 2013 un ajut de 30.000 €.

Premis i reconeixements

Marta Mercadal, guanyadora en la categoria de PFC del 1er Premi "Enginyeria Solidària"

La Marta Mercadal, estudiant de l'ETSECCPB de la UPC, ha resultat guanyadora del 1er Premi Enginyeria Solidària, convocat per la Federació Espanyola d'Enginyeria Sense Fronteres, que va ser lliurat l'1 de març de 2013 a Madrid. El seu treball "Proyecto de abastecimiento y saneamiento de agua en la comunidad de Tape Iguapei, Argentina", es va dur a terme amb el suport del CCD els anys 2008 i 2010.

El projecte "En mi idioma" va rebre un premi en els Premios de la Cumbre Mundial de la Sociedad de la Información - WSIS

La UIT (Unió Internacional de Telecomunicacions) és l'organisme especialitzat de Nacions Unides per a les TIC, que cada any organitza la WSIS. A la Cimera Mundial de la Societat de la Informació 2013 (WSIS) el projecte "En mi idioma" va rebre el premi a la Diversitat Cultural i Identitat, Diversitat Lingüística i Contingut Local. El projecte "En mi idioma" és un projecte de Colnodo, una associació d'ONG colombianes de l'àmbit TIC, en el que van col·laborar amb el suport del CCD diversos estudiants i professors de la FIB, i a partir del qual es van dur a terme el PFC de Fèlix Casanellas, dirigit per Leandro Navarro i Fèlix Freitag.

El projecte Pôle Generació a Goundi a Ecotendències del Cosmocaixa i a SUMA-UPC

El projecte va ser seleccionat dins el programa Idea de la Plataforma Ecotendències Cosmocaixa sobre Generació, consum i eficiència energètica, i va ser presentat juntament amb altres iniciatives a l'Ecotendència de maig-juny 2013. D'altra banda, el projecte ha estat seleccionat per formar part del programa SUMA de la UPC, una nova iniciativa de la universitat per tal de cofinançar a través d'una plataforma de microfinançament diversos projectes de la comunitat universitària.

El projecte "Moravia: un ejemplo de transformación socioambiental" ha estat escollit entre les 20 millors iniciatives de lluita contra la pobresa, per l'ANSPE (Agencia Nacional de Superación de la Pobreza Extrema) de Colòmbia.

Des de novembre del 2008 la Càtedra Unesco de Sostenibilitat de la UPC promou la iniciativa *Moravia com a exemple de transformació d'àrees urbanes degradades*, una estratègia per a la recuperació ambiental i social de Moravia, un barri en el que va funcionar el *botadero* municipal de Medellín entre 1977 i 1984, i que, per aquest fet, presenta condicions que posen en risc la salut dels seus habitants.

Plantació de llavors en safates, Senegal

4. Formació i recerca

Treballem per l'acostament del sud a l'aula, l'educació en valors humans, la formació d'una consciència crítica de la realitat i la formació especialitzada de professionals per al treball en desenvolupament. Duem a terme activitats de recerca orientada a la generació de solucions tecnològiques específicament adaptades als contextos de desenvolupament, i a facilitar el desenvolupament econòmic, social i de capacitats de comunitats en països i àrees amb recursos escassos.

4.1. Oferta formativa

Amb l'objectiu de contribuir a la formació en valors dels seus titulats, els diferents centres i escoles de la UPC ofereixen **assignatures de grau**, optatives o troncals, que es vinculen directament amb la sostenibilitat, la cooperació, el desenvolupament o el coneixement d'altres realitats. A través de l'Institut de Sostenibilitat s'imparteixen dos **màsters universitaris** que ofereixen formació especialitzada en els àmbits de la sostenibilitat i la tecnologia per al desenvolupament humà. A través de la formació continuada s'ofereixen altres postgraus relacionats amb la cooperació en els àmbits de l'arquitectura, l'energia i la sostenibilitat.

Formació de grau

Algunes de les titulacions de grau de la UPC han incorporat als seus plans d'estudis assignatures específicament orientades a la formació en temàtiques vinculades a la cooperació al desenvolupament. Altres escoles s'han acostat a aquestes temàtiques incorporant de manera transversal la competència Sostenibilitat i Compromís Social en diverses assignatures.

A continuació presentem un llistat d'assignatures optatives o troncals que s'ofereixen en les diverses escoles i facultats de la UPC, i n'indiquem el o la PDI que n'és responsable.

Tecnologies Mediambientals i Sostenibilitat, Beatriz Escribano. ETT, 6 crèdits.

Tecnologia, Societat i Globalització, el repte de la sostenibilitat en el segle XXI, Beatriz Escribano. ETT, 6 crèdits.

Tecnologies Mediambientals i Sostenibilitat, Pere Busquets Rubio. EPSEM, 6 crèdits.

Sostenibilitat, Jordi Segalàs Coral. EPSEVG, 6 crèdits.

Tecnologia i Sostenibilitat, Jordi Segalàs Coral. EPSEVG, 6 crèdits.

Habitatge i cooperació, Sandra Bestraten Castells. ETSAB, 6 crèdits.

Mali, ordenació del territori, sostenibilitat i paisatge. El projecte Ginna Kanda. L'arquitectura dels paisatges patrimonials, Miquel Vidal Pla. ETSAB, 4'5 crèdits.

Desenvolupament sostenible, Assumpta Sabater Pruna. ETSEIAT, 4'5 crèdits.

Tecnologies sostenibles per a la gestió integral de l'aigua, Nuria Miralles Esteban. ETSEIB, 3 crèdits.

Aspectes Socials i Mediambientals de la Informàtica, Miguel Barceló Garcia. FIB, 6 crèdits.

Arquitectura del PC (Programa Reutilitza), Fermin Sánchez Carracedo. FIB, 6 crèdits.

Administració de Sistemes Operatius (Programa Reutilitza), René Serral Gracià. FIB, 6 crèdits.

Interfícies de Computadors (Programa Reutilitza), Juan Climent Vilaró. FIB, 6 crèdits.

Software Lliure i Desenvolupament Social (Programa Reutilitza), Carlos Alvarez Martinez. FIB, 6 crèdits.

Sostenibilitat, Economia i Compromís Social, Jose M. Cabré Garcia. FIB, 1'5 crèdits.

Salut Visual i Desenvolupament, Laura Guisasola. FOOT, 6 crèdits.

Tecnologies Mediambientals i Sostenibilitat, Bàrbara Sureda. EUETIB, 6 crèdits.

Formació de postgrau

Màster en Tecnologies per al Desenvolupament Humà i la Cooperació

Aquest curs 2012-2013 s'ha posat en funcionament el Màster en Tecnologies per al Desenvolupament Humà i la Cooperació. Aquest màster té per objectiu la formació d'experts capaços de donar respostes innovadores als problemes plantejats en l'àmbit del Desenvolupament Humà Sostenible i de la Cooperació Internacional. S'estructura en tres blocs: un bloc d'assignatures obligatòries, un bloc d'especialitat (TIC, agricultura i alimentació, hàbitat i construccions i medi ambient, aigua i energia), i el Treball Final de Màster, que inclou unes pràctiques obligatòries.

Màster en Ciència i Tecnologia de la Sostenibilitat

El Màster en Ciència i Tecnologia de la Sostenibilitat té com a objectiu proporcionar una formació interdisciplinar i avançada que faciliti la comprensió de les interaccions entre societat, economia i medi natural, així com de les opcions i tendencies cientifico-tècniques que permeten abordar els principals reptes del desenvolupament sostenible dels sistemes socioambientals actuals. Aquest Màster formarà emprenedors i agents del canvi cap a la sostenibilitat, que en funció de la seva especialització podran dissenyar, implementar i avaluar solucions sostenibles en diferents camps de l'enginyeria i la tecnologia, treballant en diferents contextos, culturals i professionals, de forma transdisciplinària i amb rigor científic i tècnic.

Màster d'Energia per al Desenvolupament Sostenible

El Màster d'Energia per al Desenvolupament Sostenible s'emmarca en la "Red Interuniversitaria Energía y Sostenibilidad" -conformada actualment per Nicaragua, Paraguai i Espanya- que, gràcies al suport de la Comissió Europea, s'ha posat en marxa a través del Programa URBAL-B "Energías renovables y redes de desarrollo local", de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i del Centre de Cooperació per al Desenvolupament de la UPC. El màster es presenta en un format de docència semi presencial i ha estat cursat per 259 professionals en les sis edicions realitzades.

Maestría en Desarrollo Sustentable FLACAM

La Càtedra UNESCO de Sostenibilitat forma part des de l'any 2005 de la Red Latinoamericana de Ciencias Ambientales FLACAM. Aquesta xarxa imparteix des de l'any 1990, amb un gran èxit i reconeixement, la *Maestría en Desarrollo Sustentable* en format semipresencial.

Màster en Desenvolupament Rural i Cooperació

Sota la coordinació de Món3, la Universitat de Barcelona, la Universitat Politècnica de Catalunya i la Universitat Gaston Berger de Saint Louis, Senegal, realitzen el Màster en Desenvolupament Rural i Cooperació, d'un any de durada, i que s'imparteix a la UGB entre els mesos de gener i juliol. Els alumnes provinents de diversos països de l'Àfrica de l'Oest, obtenen dos títols, un de la UGB i l'altre de la UPC-UB.

Màster en Desenvolupament urbà i territorial: gestió i transformació de les ciutats a països en desenvolupament

Es tracta d'un Màster propi de la UPC i la FPC, promogut des del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori i en col·laboració amb l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès (ETSAV). Destinat a ampliar la formació per a professionals, dedicats al desenvolupament local, involucrats en la gestió i transformació de les ciutats en països en vies de desenvolupament fonamentalment d'Amèrica Llatina -emfatitzant l'intercanvi de coneixements i experiències, a més de l'establiment de xarxes per a la cooperació i el desenvolupament.

4.2. Treballs acadèmics

Durant aquest curs s'han defensat diversos treballs acadèmics, com ara Projectes i Treballs Final de Carrera, Projectes i Treballs Final de Grau i Treballs i Tesines Final de Màster vinculats a projectes de cooperació al desenvolupament, o bé vinculats a temàtiques relacionades amb el desenvolupament. A continuació els presentem, ordenats cronològicament.

Treballs final de grau

Estudi de CFD del rendiment d'una turbina mini-eòlica per al subministrament d'energia a les zones rurals, Ruben Trillo Flores

Tutor: Josep Ignasi Rojas Gregorio. EETAC, 17 de juny de 2012.

Estudi de la implantació d'una granja de producció de *Shiitakes* (*Lentinula Edodes*) a Costa Rica, "Las Mellizas", Ana Belén Almendros Redondo

Tutor: Jordi Bou Serra. ETSEIB, juny de 2012.

Pla urbanístic d'Oussouye (Senegal), Lidia Llopart Fuentes i David Lluch Antolí

Tutor/a: Francisco Javier Tre Garcia. EPSEB, 4 de juliol de 2012.

Dotació d'una escola de primària per a l'ONG Link-Up (Buea, Camerun), Marc Galindo

Tutor: Vicente Gibert Armengol. EPSEB, 9 de juliol de 2012.

Estudi de l'afectació dels metalls traça a la conca del Jequetepeque, Perú, Natàlia Blázquez Pallí

Tutora: Cristina Yacoub López. ETSEIB, setembre de 2012.

Projecte per a la implantació d'una línia de transformació de cacau amb una capacitat de 15.880 Kg de cacau sec/any a la comunitat de San Miguelito del Río de San Juan (Nicaragua), Belén Saez Parrado

Tutor: Francisco Iranzo. ESAB. Setembre 2012.

Reocupar el límit de la ciutat informal (Brasil), Sílvia Costa Puigdemont

Tutora: Zaida Muxí. ETSAB, 29 d'octubre de 2012. Qualificació: 7,5.

Eficiència d'una ONGD: ensenyaments extrets de la implantació de projectes a Vedanthagal (Índia) per a la Fundació Laia Mendoza, Núria Falguera Portís

Tutors: Núria Miralles Esteban i Lucas Philippe Van Wunnik. ETSEIB, octubre de 2012.

Projecte de desenvolupament de l'escola d'Azeba a Sekota (Etiòpia), Clara Corbella

Tutors: Allen Bateman i Albert Herrero. ETSECCPB, 26 de novembre de 2012. Qualificació: 8,5.

Mitigació del risc d'inundacions a Figuig (Marroc). Projecte constructiu d'una bassa d'emmagatzematge i estudi de la capacitat hidràulica del pont sobre el riu Khebir, Marta Bellera

Tutor: Allen Bateman. ETSECCPB, 27 de novembre de 2012.

Escola nacional Florestan Fernandes, Ion Fernández de las Heras Lopez

Tutora: Zaida Muxí. ETSAB, 12 de febrer de 2013.

Intervenció en la ciutat de samba de Río de Janeiro, Mikel Muñoz Barniola

Tutora: Zaida Muxí. ETSAB, 19 de febrer de 2013.

Disseny d'un sistema fotovoltaic portàtil per alimentar un dispositiu mèdic en àrees rurals dels països en desenvolupament, Pau Pérez Garcia

Tutor: William Maurer. ETSEIB, 20 de febrer de 2013.

Projecte pilot per a la millora en la gestió hídrica i en les tècniques d'explotació de la plantació de cultiu de Bamako (Senegal), Adrián Cebrián Escalada

Tutor: Allen Bateman. ETSECCPB, 21 de febrer de 2013. Qualificació: 8,5.

Estudi de viabilitat per a la millora de la producció i comercialització de grans bàsics i impuls de l'horticultura comercial en les comunitats del Kukra River (Bluefields - Nicaragua), Adrián Gartzke

Tutor: Francisco Iranzo Iranzo. ESAB, abril de 2013.

Creació de Material Audiovisual per a l'ONG Enginyeria sense Fronteres. Exposició fotogràfica 'Un día de agua' , Esther Díaz

Tutor: Cristòfol Casanovas. EUPMT, 27 de juny de 2013. Qualificació: MH

Centro de Investigación en el PNH Santa Cruz La Vieja (San José de Chiquitos, Bolívia), Roger Riera

Tutora: Sandra Bestraten. ETSAB. 15 de juliol de 2013. Qualificació: 8

Proyecto de intervención urbanística en la costanera del Guapomó, San Ignacio de Velasco, Bolívia. Xavier Plana Martí

Tutora: Sandra Bestraten. ETSAB. 15 de juliol de 2013. Qualificació: 7.

"Elimu, maisha na ndoto" (Educa, vive y sueña). Proyecto de colegio-residencia para la ONG Educa Tanzania (Elimu Tanzania Association), Marta Ruiz Nieto.

Tutora: Sandra Bestraten. ETSAB. 15 de juliol de 2013.

Centre cultural "Le Village Laafi" a Koudougou, Burkina Faso, Albert Faus
Tutora: Sandra Bestraten Castells. ETSAB. 15 de juliol de 2013.

Reducció de la vulnerabilitat en àrees empobrides, a través de l'accés a aigua potable, el sanejament i la gestió sostenible de recursos hídrics i del territori amb enfocament de conca hidrogràfica, Marc Prades.

Tutor: Ernest Bladé Castellet. ETSECCPB. 23 de juliol de 2013. Qualificació: 9.

Creació d'una geodatabase del catàleg arquitectònic de la medina de Xauen, mitjançant un sistema d'Informació Geogràfica, Xavier Pedraza Fuentes i Jordi Trubat Casal
Tutora: Mercedes Sanz Conde. EPSEB. 2013.

Treballs final de màster

Estudi de varietats millorades d'arròs resistents a la salinitat a Niassia, Ziguinchor (Senegal), Lourdes Marco Soler

Tutor: Gil Gorchs Altarriba. ESAB, abril de 2012.

Sistema de Telemedicina a l'Atlàntic Sud. Fase VII, Alba Boj i Genís Mauri

Tutor: Roc Meseguer. EETAC, 20 de juliol de 2012.

La incorporació de l'experiència quotidina en l'anàlisi urbana, Adriana Ciocoletto

Tutora: Zaida Muxí. ETSAB, juliol de 2012.

Reconversió de les àrees circumdants del port San Souci, el seu impacte urbà i socioeconòmic, Santo Domingo (República Dominicana), Nátaly Cristina Peña Díaz

Tutor: Rolando Mauricio Biere Arenas. ETSAB, juliol de 2012.

Possibilitats d'Electrificació Rural de l'Amazònia brasilera, Francesco Fuso Nerini

Tutor: Enric Velo. ETSEIB, 19 de setembre de 2012. Qualificació: Excel·lent.

Aproximació a la implementació d'un model d'agricultura en la "Comuna 1" de la ciutat de Santiago de Cali (Colòmbia), Julián Enrique Mejía Tobón

Tutor: Alberto Cuchi Burgos. ETSAB, setembre de 2012.

Incidència tèrmica i lumínica dels paviments exteriors al interior de l'habitatge; per a clima càlid-sec (Santo Domingo, República Dominicana), Hypatia H. Caminero Peña

Tutors: Helena Coch Roura i Jaime Roset Calzada. ETSAB, setembre de 2012.

Anàlisi del pati en la ciutat de Santo Domingo: del clima càlid-sec al clima càlid-humit, Ángela Patricia Hernández Tejera

Tutors: Helena Coch Roura i Jaime Roset Calzada. ETSAB, setembre de 2012.

La coberta metàl·lica en el clima càlid humit: anàlisi del comportament tèrmic del sostre de zinc de l'habitatge vernàcul dominicà, Osttuhen Díaz

Tutors: Anna Pagès Ramon i Antonio Isalgue Buxeda. ETSAB, setembre de 2012.

La influència de diferents murs exteriors en el confort tèrmic d'habitatges en un clima subtropical humit, Camila Gregori Atem

Tutora: Helena Coch Roura. ETSAB, setembre de 2012.

Pla integral de gestió dels residus de l'Escorxador Municipal de Carhuaz (Perú), Octavi Puigdomènech Serra

Tutor: Jaume Valentines Álvarez. ETSEIB, setembre de 2012.

Restauració socioambiental del Morro de Moravia: Estudi de l'efecte dels *buffer-strip* sobre l'escolament superficial, els lixiviats i la descontaminació de sòls degradats urbans en un abocador clausurat a Medellín, Daniel Viadé Andavert

Tutor: Ramon Josa March. ESAB, 24 d'octubre de 2012. Qualificació: Excel·lent (9).

Estudi i implantació d'una plataforma de col·laboració interuniversitària (wiki) en la sostenibilitat, María José Quero González

Tutor: Juan Carlos Aguado Chao. EETAC, 12 de desembre de 2012.

Millora de la sostenibilitat econòmica de la Misió de Mangunde (Moçambic), a través del recolzament al sector agropecuari, Cristina Trujillo Cueva

Tutor: Francisco Iranzo. ESAB, 21 de desembre de 2012. Qualificació: Matricula d'Honor.

Estudi de l'efluent d'un biodigestor anaeròbic com fertilitzant en cultius andins, Pau Gelmán

Tutor: Jordi Comas Angelet. ESAB, gener 2013.

Posada en marxa de la producció hortícola sostenible familiar i escolar en els Campaments de Refugiats de la RASD. Tindouf, Algèria, Nora Ydalgo

Tutor: Francisco Iranzo. ESAB, gener 2013.

Problemàtica associada a l'ús del mercuri per a la recuperació d'or en la mineria artesanal de Chaparra, sud de Perú, Juan Alberto Yáñez

Tutora: Pura Alfonso. EPSEM, gener de 2013.

! **22** Treballs/Projectes Fi de Grau
17 Treballs Final de Màster

4.3. Altra formació

A banda de l'oferta formativa i dels treballs acadèmics, a la UPC s'ofereixen altres programes formatius, que s'emmarquen en l'àmbit no reglat, tot i que els estudiants poden optar al reconeixement de crèdits d'extensió universitària per la seva participació en aquestes activitats. Es tracta de jornades d'introducció a la cooperació adreçades als cooperants que participaran en projectes o a estudiants que hi tenen interès, i també de la formació adreçada al PAS, que s'emmarca en el Pla de Formació del PAS de la UPC.

Jornades de formació en cooperació per al desenvolupament del CCD

L'objectiu de les Jornades, que es van celebrar al Campus Nord entre el **25 i el 28 de juny de 2013**, és reforçar el conjunt de recursos personals que ajudin els participants en els projectes a afrontar una primera experiència a terreny en un país del Sud. Les jornades s'adrecen principalment a les persones que preveuen desplaçar-se en el marc de la Convocatòria d'Ajuts del CCD i que no tenen experiència prèvia. Els estudiants de grau tenen la possibilitat de reconèixer 1 ECTS per la participació i l'aprofitament de les Jornades.

Hi van assistir 12 persones, implicades en 9 projectes que es duran a terme a Argentina, Guatemala, Guinea Equatorial, Índia, Moçambic, Nepal i Nicaragua. Hi van participar també altres estudiants interessats tot i tenir certa experiència ja a terreny.

Els continguts de les Jornades d'aquest any han estat els següents:

Rol del participant i Eines participatives. Comunicar-se amb les comunitats. Identificar i resoldre problemes (Ricard Giné i Jordi Pascual)
CUD a la UPC- Tecnologia Apropiada (Marianna Garfi)
Cooperació Internacional al Desenvolupament: context, sistema, actors, instruments i reptes (Toni Royo)
La Gestió del Cicle de Projecte: Identificació, planificació, implementació i avaluació participativa. (Francisco Iranzo)

Les jornades han estat valorades molt positivament pels participants.

Curs: Introducció a la cooperació internacional, al Campus del Baix Llobregat

Durant els mesos de març, abril i maig s'ha organitzat aquest curs introductori a l'ESAB, al Campus de Castelldefels. Amb un format de dues hores setmanals, aquest curs de 20 hores s'adreça principalment als estudiants d'agricultura, però és obert a qualsevol persona interessada. Una quarantena de persones han participat en les diverses sessions del curs, i **27 estudiants** l'han seguit de manera completa obtenint el certificat de participació.

Els estudiants de grau tenen la possibilitat de reconèixer aquesta formació amb 1 ECTS. Al llarg de les diverses sessions es van tractar els temes següents:

L'estat del món.
Cooperació al desenvolupament (I).
Cooperació al desenvolupament (II).
Ciència, tecnologia i desenvolupament humà.
Sistema agroalimentari.
Projectes de cooperació en agricultura (I).
Projectes de cooperació en agricultura (II).
La CUD a la UPC. El CCD.
L'agricultura al món. L'alimentació al món.
El paper del cooperant.

Formació del PAS

Aquest any per primera vegada s'ha incorporat la cooperació al desenvolupament a l'**oferta formativa del PAS que s'ofereix a través del Servei de Desenvolupament Professional de la UPC**. S'han incorporat dues propostes formatives a l'Eix 0 del Pla de Formació, que es correspon al Recolzament de les polítiques de caràcter social a la UPC. "La cooperació al desenvolupament humà sostenible a la UPC", adreçat de manera general a tot el col·lectiu del PAS, i "Com fomentar la participació de l'alumnat en cooperació universitària al desenvolupament", adreçat específicament a administradors/es de centre i persones que intervenen en processos com l'acollida de nous estudiants o la matrícula. Un total de **28 persones** han participat en les dues accions formatives, que van ser dinamitzades per l'equip tècnic del CCD i van comptar amb la col·laboració d'Enric Centelles, PAS del Campus del Baix Llobregat.

! **52 estudiants i 28 PAS** s'han format en cooperació

4.4. Recerca per al desenvolupament

Diversos grups a la UPC duen a terme activitats de recerca per al desenvolupament. La recerca per al desenvolupament pretén obtenir resultats transferibles per facilitar la modernització productiva i millorar la qualitat de vida en països en desenvolupament, mitjançant la investigació aplicada, el desenvolupament tecnològic i la innovació, en tecnologies apropiades per al desenvolupament humà; i facilitar el desenvolupament econòmic, social i de capacitats de comunitats en països i àrees amb recursos escassos, mitjançant la transferència de coneixements i tecnologies.

La recerca a la UPC s'organitza en grups de recerca, formats per equips d'investigadors, en molts casos multidisciplinaris. Alguns d'aquests grups, com el GRECDH, tenen per objectiu explícit el treball per al desenvolupament. Però en molts altres casos, la recerca per al desenvolupament forma part d'algun dels eixos de treball de grups que no s'orienten específicament al treball al sud, però que hi dediquen una part dels seus esforços.

Tesis doctorals

Al llarg d'aquest curs 2012-2013 s'han llegit dues tesis doctorals sobre tecnologia per al desenvolupament humà.

El desenvolupament d'eines per avaluar l'estat ecològic de les conques andines amb les activitats mineres, Cristina Yacoub López

Directors: Núria Miralles Esteban i Agustí Pérez Foguet. 13 de maig de 2013.

Metodologia per al disseny de sistemes d'electrificació autònoms per a comunitats rurals, Bruno Domènech.

Directors: Laia Ferrer Martí i Rafael Pastor Moreno. 20 de juny de 2013.

Articles publicats

A MILP model to design hybrid wind–photovoltaic isolated rural electrification projects in developing countries. L. Ferrer-Martí, , B. Domenech , A. García-Villoria , R. Pastor. European Journal of Operational ResearchVolume 226, Issue 2, 16 April 2013.

Benchmarking for performance assessment of small and large irrigation schemes along the Senegal Valley in Mauritania. Cecilia Borgia, Mariana García-Bolaños, Tao Li, Helena Gómez-Macpherson, Jordi Comas, David Connor, Luciano Mateos. Agricultural Water Management, Volume 121, April 2013.

Contribution of sorghum to productivity of small-holder irrigation schemes: On-farm research in the Senegal River Valley, Mauritania. E. García-Ponce, H. Gómez-Macpherson, O. Diallo, M. Djibril, C. Baba, O. Porcel, B. Mathieu, J. Comas, L. Mateos, D.J. Connor. Agricultural Systems, Volume 115, February 2013.

Monitoring access to water in rural areas based on the human right to water framework: a local level case study in Nicaragua. Flores, Ó., Jiménez, A., Pérez-Foguet, A. International Journal of Water Resources Development, doi: 10.1080/07900627, February 2013.

Unravelling the Linkages Between Water, Sanitation, Hygiene and Rural Poverty: The WASH Poverty Index. Giné, R., Pérez-Foguet, A. Water Resources Management, 27(5), 1501-1515. doi: 10.1007/s11269-012-025, February 2013.

Spatial and temporal trace metal distribution of a Peruvian basin: recognizing trace metal sources and assessing the potential risk. Yacoub, C., Blazquez, N., Pérez-Foguet, A., Miralles, N. Environ Monit Assess, doi:10.1007/s10661-013-3147-x. February 2013

Heuristic indicators for the design of community off-grid electrification systems based on multiple renewable energies. Matteo Ranaboldo, Laia Ferrer-Marti, Alberto Garcia-Villoria, Rafael Pastor Moreno. Energy, Volume 50, 1 February 2013.

Influence of chlorothalonil on the removal of organic matter in horizontal subsurface flow constructed wetlands. Juan C. Casas-Zapata, Karina Ríosb, Tomás R. Florville-Alejandre, Jordi Morató & Gustavo Peñuel. Journal of Environmental Science and Health, Part B: Pesticides, Food Contaminants, and Agricultural Wastes, Volume 48, Issue 2, January 2013.

Slope Effects on SWAT Modeling in a Mountainous Basin. Cristina Yacoub, Agustí Pérez Foguet. Journal of Hydrologic Engineering, 10.1061/(ASCE)HE.1943-5584.0000756, December 2012.

Design of regional and sustainable bio-based networks for electricity generation using a multi-objective MILP approach. Pérez Fortes, Mar; Lainez Aguirre, José Miguel; Arranz Piera, Pol; Velo García, Enrique; Puigjaner Corbella, Lluís. Energy, Volume 44, Issue 1, August 2012.

Food scare crises and developing countries: The impact of avian influenza on vertical price transmission in the Egyptian poultry sector. Islam Hassouneha, Amr Radwana, Teresa Serra, José M. Gil. Food Policy Volume 37, Issue 3, June 2012.

! **2** tesis doctorals**, 11** articles en revistes indexades

La bugada de diumenge , Senegal

5. Accions de sensibilització

Amb els objectius d'estendre l'interès i el compromís actiu en cooperació entre els membres de la UPC, donar a conèixer la realitat dels països del Sud i mostrar l'impacte dels projectes es duu a terme un conjunt d'activitats de sensibilització i educació per al desenvolupament als diferents centres i campus de la UPC.

5.1. Sessió de presentació de projectes 2012

El 10 d'abril de 2013 es va celebrar la Sessió de Presentació de Projectes del 2012. Com cada any, es van seleccionar 5 projectes que es van presentar amb detall, donat la impossibilitat de presentar la seixantena de projectes corresponents a l'any 2012.

Aquest acte, a més de presentar els resultats de l'actuació de 2012 a la comunitat universitària, és un punt de trobada i intercanvi d'experiències entre els participants en els diferents projectes. Al final de l'acte es van lliurar els premis del concurs fotogràfic *Imatges del Sud* i es va inaugurar l'exposició de pòsters dels projectes.

Els projectes que s'hi van presentar van ser:

Pôle - Generació a Goundi (Txad).
Robert Olagorta Ariza, estudiant de l'ETSEIB i Dr. Mario Ubach, president de l'*Associació Misió i Desenvolupament per a Goundi.*

Projecte constructiu pel sistema d'abastament d'aigua potable i sanejament d'aigües residuals de Toubakouta (Senegal).
Maria del Mar García Alcaraz, estudiant de doctorat de l'ETSECCPB.

Suport TIC a la Wollo University (Etiòpia).
Jesús Berdún, estudiant de màster de l'IS.

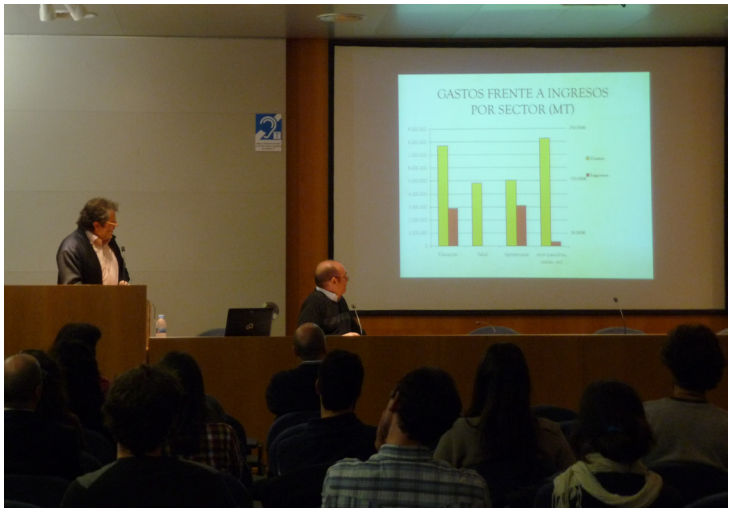

Aprofitament de subproductes agropecuaris generats per l'activitat de l'ONG ESMABAMA a la província de Sofala (Moçambic).
Cristina Trujillo, estudiant de màster de l'ESAB, i Francisco Iranzo, professor de l'ESAB.

Enfortiment de l'educació a Cabrousse i Ourong (Senegal).
Carla Patsí Fernández, estudiant de l'ETSAB.

Al final de l'acte es va fer el lliurament de premis del **X Concurs Fotogràfic *Imatges del Sud*** i, tot seguit, es va inaugurar l'exposició de pòsters, alhora que es va fer un petit refrigeri que va permetre als assistents i participants dels projectes compartir una estona de conversa.

5.2. Exposició dels projectes de la Convocatòria del CCD

Amb l'objectiu de posar a l'abast de la comunitat universitària un recurs per difondre i compartir les diverses iniciatives i projectes de cooperació que es duen a terme amb suport del CCD s'elabora cada any una col·lecció de pòsters que contenen informació resumida i imatges dels diversos projectes de la convocatòria. Aquesta exposició està a disposició de tota la comunitat universitària per exposar-la en els diversos espais de la UPC o altres entitats col·laboradores. Al llarg d'aquest curs s'han exposat en centres, campus i escoles de la UPC.

Pòsters de la Convocatòria CCD 2011, de l'1 d'octubre al 6 de novembre de 2012.
Al vestíbul de la FOOT, coincidint amb la celebració del dia mundial de la visió l'11 d'octubre de 2012.

Selecció de cinc pòsters de la Convocatòria CCD 2011, 24 d'octubre de 2012.
Per la presentació del grup AUCOOP.

Exposició dels pòsters de projectes del CCD del 2011, del 13 de febrer al 22 de març de 2013.
A diversos espais del Campus del Baix Llobregat i les seves escoles s'han exposat una selecció dels pòsters.

Pòsters de la Convocatòria CCD 2012, del 10 al 26 d'abril de 2013 a la Sala polivalent del Campus Nord.
El 10 d'abril es va fer la sessió de presentació de projectes del CCD i es va inaugurar l'exposició de pòsters 2012.

Pòsters de la Convocatòria CCD 2012 a l'ETSEIB, del 9 al 26 de maig de 2013.

Pòsters de la Convocatòria CCD 2012 a l'ETSAB,

del 4 al 21 de juny de 2013. Selecció de pòsters, a la planta soterrani al passadís d'exposicions entre Arquitectura i Paisatgisme.

5.3. X Concurs fotogràfic "Imatges del Sud"

El CCD convoca anualment aquest concurs amb l'objectiu de difondre les diferents realitats dels països del sud i de promoure i donar un reconeixement a la participació activa de la comunitat universitària de la UPC en els àmbits de la solidaritat i la cooperació per al desenvolupament.

Poden participar-hi totes les persones vinculades a la UPC (estudiants, professorat i personal d'administració i serveis) que hagin participat directament en activitats de cooperació per al desenvolupament realitzades al llarg de l'any 2012, en el marc d'aquelles propostes que hagin rebut el suport del CCD a través de la corresponent convocatòria d'ajuts.

En el marc d'aquest concurs s'estableixen dues categories de treballs:

- Imatges que mostrin diferents aspectes de la **realitat** dels països del sud
- Fotografies que il·lustrin les activitats realitzades i la incidència dels **projectes** que han estat desenvolupats amb el suport del CCD, en especial mostrant l'ús i l'aplicació de tecnologies i el desenvolupament de programes de formació.

En l'edició del 2012, cadascuna d'aquestes dues modalitats estava dotada amb un primer premi de 400 € i amb un segon premi de 200 €.

El jurat, integrat pel Sr. Julio Tomás (fotògraf), el Sr. Antoni Bover (professor del Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia - CITM), el Sr. Joan Torres (president del CCD), la Sra. Blanca Veciana (Oficina de Mitjans i Comunicació de la UPC) i el Sr. Gabriel Bugeda (vicerector de Qualitat i Resposta Social), va valorar molt positivament la qualitat dels treballs presentats en el marc d'aquesta desena edició del concurs, que han estat un total de 92 fotografies.

En la modalitat de **Projectes**, adjudica el **PRIMER PREMI** a la fotografia:

"Madera de Tajibo" (Bolívia), de AINA SANTIAGO GARCIA

I, en aquesta mateixa categoria, atorga el

SEGON PREMI al treball:

"Polifonia. Estratègies per tenir l'opinió de totes" (Índia), de JULIA GOULA MEJÓN

Igualment, el jurat va decidir atorgar una **menció especial** en aquesta modalitat a les tres fotografies següents:

"Desarrollo sostenible: aunando técnicas" (Senegal), de MARIA DEL MAR GARCÍA ALCARAZ

“Entendre per caminar millor” (Índia), de HELENA CARDONA TAMAYO

"Transport de maons a l'illa d'Ourong" (Senegal), de JASMINA ARREGUI MOSTAZO

En la modalitat sobre **Realitat** de Països del Sud, s'atorga el **PRIMER PREMI** a la fotografia:

"Mentrestant..." (Índia), de CARLA AMAT GARCIA

I el **SEGON PREMI** d'aquesta categoria s'assigna al treball:

"Transport al Mekong" (Vietnam), d'ABEL PEINADO MATEO

Igualment, el jurat va decidir atorgar una **menció especial** en aquesta modalitat a les dues fotografies següents:

"Costures de l'ètnia Dao-Dao" (Vietnam), d'EDUARD GARCIA ADROGUER

"Mirades" (Bolívia), d'AINA

SANTIAGO GARCIA

El conjunt de fotografies presentades al concurs representen un recurs que esdevé molt valuós per a la sensibilització. Des del CCD es realitza el muntatge de les fotografies originals sobre cartolina i es retolen amb els títols, autor i país on s'ha realitzat la fotografia. Aquesta col·lecció constitueix una exposició que està a disposició de la comunitat universitària. Les imatges dels concursos del 2011 i 2012 s'han exposat en diversos espais de la UPC:

"Imatges del Sud 2011", de l'11 de desembre de 2012 al 31 de gener del 2013.
A la planta 0 de la Biblioteca Rector Gabriel Ferraté del Campus Nord, exposició de fotografies presentades al IX Concurs Imatges del Sud.

"Imatges del Sud 2011", del 12 de febrer al 20 d'abril.
Al vestíbul de la FME, exposició d'una trentena de fotografies.

"Imatges del Sud 2012", del 10 al 26 d'abril de 2013 a la Sala polivalent del Campus Nord.
El 10 d'abril es va fer la sessió de presentació de projectes del CCD, es van donar els premis del X Concurs Fotogràfic i es van exposar les fotografies guanyadores.

5.4. Altres accions de sensibilització

Una bona part dels projectes duts a terme per la comunitat universitària incorporen la component de sensibilització, com un element més. Exposicions, xerrades, tallers... que es duen a terme a iniciativa o amb la participació dels participants en els projectes, dels grups de cooperació o d'altres persones actives de la comunitat univeristària. A continuació es detallen les activitats que s'han dut a terme al llarg del curs.

Exposicions

"L'aigua que treu la fam", el grup AQUASOST de la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat presenta com casos d'estudi dos projectes de cooperació internacional al desenvolupament de la UPC: "Transformació socioambiental del Morro de Moravia a Medellín (Colòmbia)" i "Sanejament sostenible i reutilització de l'aigua regenerada al semiàrid del nord-est del Brasil". Basada en l'experiència dels dos projectes liderats per l'equip del professor Jordi Morató (Director de CUS) que han obtingut el suport del CCD a través de les successives convocatòries anuals d'ajuts.

· Del 2 de novembre de 2012 a gener de 2013 al vestíbul de la Universitat Rovira i Virgili, Campus Terres de l'Ebre.
· Del 25 de febrer al 7 de juny de 2013 a l'ETSECCPB.
· Del 8 de juliol al 3 de setembre 2013 a la Fàbrica del Sol de Barcelona.

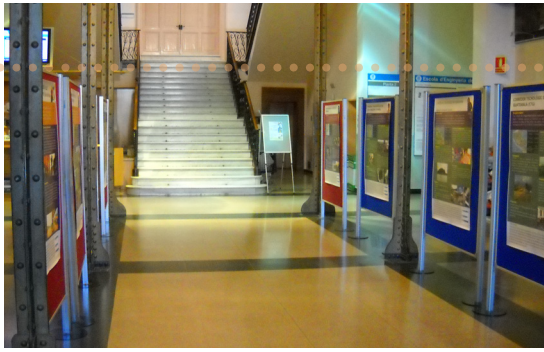

“Apropar-se als desequilibris”, es presenten 10 casos d’estudi sobre situacions i projectes específics en els que s’exemplifiquen els desequilibris i les desigualtats.

· Del 26 de febrer al 18 de març de 2013 a la Biblioteca del Campus de Terrassa .

· Del 27 de maig al 14 de juny de 2013 a l’ETSEIAT.

“Solidaris de L’Hospitalet”, de l’1 de març al 14 d’abril de 2013.

Amb presència d’Universitat sense Fronteres es va exposar a diversos espais de la ciutat.

! **3 exposicions** en 2 campus de la UPC, a la URV i diversos espais de L’Hospitalet i Barcelona

Jornades i tallers

“Eurmaroc 2012. Taller de arquitectura sostenible miradas cruzadas.”, del 15 al 30 de setembre de 2012.

Tamnougalt, vall del Draa (Marroc). Apropament a l’arquitectura vernàcula, com essència dels principis d’adequació mediambiental i de tècniques constructives tradicionals per replantejar-nos els fonaments del treball arquitectònic avui. Universidad de Granada i Universitat Politècnica de Catalunya.

Celebració del dia mundial de la visió, del 3 a l'11 d'octubre de 2012.

Amb un programa d'actes durant tota la setmana a Terrassa: tallers, taules rodones, exposicions, dinar popular... Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa (FOOT), el Centre Universitari de la Visió (CUV), la Càtedra UNESCO de Salut Visual i Desenvolupament, l'Hospital Universitari Mútua de Terrassa, el Consorci Sanitari de Terrassa, el Col·legi d'Òptics Optometristes de Catalunya i l'Ajuntament de Terrassa.

"INDIA: Urban international workshop Delhi", Barcelona, del 10 al 12 de juliol i Delhi del 6 al 13 d'octubre de 2012.

Un taller per entendre l'arquitectura i l'urbanisme des de la perspectiva de gènere i la cooperació. Els objectius del taller s'assoliran a través de la reflexió conjunta sobre el disseny de petites intervencions urbanes que permetin incorporar la dona a l'espai públic i a la societat índia. Zaida Muxí, professora de l'ETSAB, Jamia Millia Islamia i Equal Saree.

XVIII i XIX Jornades REUTILITZA, 21 de novembre de 2012 i del 6 al 10 de maig de 2013.

Campus Nord de la UPC. Al llarg de les jornades, els alumnes de diverses assignatures de la FIB recuperen i reparen ordinadors i equipament procedent de renovacions a la UPC i de donacions d'altres entitats. Al final de les jornades es fa l'etiquetatge i instal·lació de programari lliure als equips, que posteriorment, a través del Programa Reutilitza, seran cedits a entitats socials i projectes de cooperació.

Seminari UPC en ICT4D, 29 de gener a l'11 de febrer de 2013.

Per donar a conèixer alguns dels aspectes més interessants de les Tecnologies per la Informació i la Comunicació en l'àmbit del Desenvolupament Humà i la Cooperació (ICT4D), l'escola de Telecos de la UPC (ETSETB), va organitzar un seminari en Tecnologies pel Desenvolupament Sostenible al Campus Nord, en col·laboració amb AUCOOP. Convalidació de 2 ECTS.

Activitats d'ESFA en la Setmana Cultural de l'ETSAB "SdD 2013", del 22 de març al 16 d'abril de 2013.

"Menjar Solidari" per recaptar diners pels projectes de cooperació a Argentina i Guatemala. Es va aprofitar la trobada per fer una exposició d'aquests i una xerrada d'experiències de cooperació. També es va organitzar un taller de construcció amb palla.

"II curso especialización. Proyectos de desarrollo sostenible en paisajes culturales extremos, hipodesarrollo / turismo cultural. Mali", 4 i 5 de juny de 2013.

L'objectiu del seminari és formar especialistes, tant d'aquí com de Mali, en la planificació i la gestió dels paisatges culturals com a motor de desenvolupament sostenible. El programa del seminari consta de quatre mòduls, dos a Mali, un on-line i l'altre a l'ETSAB, a Barcelona.

"La fam no fa vacances" al Campus Nord, del 5 al 28 de juny de 2013.

El Banc dels Aliments va posar en marxa durant el mes de juny la campanya *La fam no fa vacances*, amb la finalitat de recollir aliments bàsics per fer-los arribar a les més de 730 entitats benèfiques ateses pel Banc dels Aliments i garantir l'alimentació dels seus més de 300.000 beneficiaris durant els mesos d'estiu.

La UPC va col·laborar en aquesta campanya instal·lant 4 centres de recollida (ETSETB, FIB, ETSECCPB i Biblioteca Rector Gabriel Ferraté), en els que es van recollir més de 200 kg d'aliments.

LA FAM NO FA VACANCES

FUNDACIÓ BANC DELS ALIMENTS BARCELONA

8 jornades - tallers a 3 campus de la UPC i a 4 països diferents

Xerrades, conferències, taules rodones...

Semana de Moravia en Barcelona, 2 de juliol de 2012.

Diàleg obert amb experts i actors involucrats en el "Projecte de Transformació Socio-Ambiental del Morro de Moravia (Medellín, Colòmbia)". Càtedra UNESCO de Sostenibilitat de la UPC, Càtedra Medellín-Barcelona, Fundació Kreanta, Tecnològic de Antioquia Institució Universitaria i el Col·legi d'Arquitectes de Catalaunya.

Seminaris de Recerca IS.UPC: "Experiències de gestió de recursos hídrics a la zona de sabana (Sahel) de l'Àfrica Occidental: estudi de cas a Senegal, Burkina Faso, Ghana i Nigèria", 13 de juliol de 2012.

A càrrec de David Casanova, expert sènior del Banc Mundial en gestió de recursos hídrics, basat a Ghana.

"Incidència de l'explotació il·legal del coltan en la vulneració de drets humans al Congo", 27 de setembre de 2012.

Sala d'actes de la FIB. Conferència a càrrec de Moïse Kambere, coordinador de GADOPH, ONG del Congo.

Presentació sobre cooperació universitària al desenvolupament en l'àmbit TIC, 10 d'octubre de 2012. ETSETB. A càrrec d'Eva Vidal i Jesús Berdún.

Presentació del projecte "Enfortiment de l'educació pública a la Casamance, Senegal" a les "II Jornades d'Arquitectura i Cooperació al Desenvolupament", 18 i 19 d'octubre de 2012 a l'Escola d'Arquitectura de Las Palmas de Gran Canaria.

L'objectiu és l'intercanvi d'idees i experiències entres les persones que treballen en Cooperació per al Desenvolupament en el camp de l'Arquitectura i l'Hàbitat, ja sigui des de l'àmbit universitari, des de l'administració o des d'organitzacions de la societat civil.

Dues xerrades informatives del grup de cooperació AUCOOP a l'ETSECCPB, el 24 d'octubre de 2012 i el 12 de desembre de 2012. Coincidint amb aquesta última xerrada es van penjar a la sala una selecció dels pòsters dels projectes del CCD de 2011 en els que havia participat AUCOOP.

Slow Info 2012-13, inici al novembre de 2012 i durant els dimarts al llarg de tot el curs 2012-13 a l'ETSAB. L'associació ESFA va organitzar aquest cicle de documentals, ponències i debats sobre els temes d'actualitat:

- 27 de novembre: **documental *Catastroika***, la privatització dels serveis públics a Grècia arrel de la crisi del deute.
- Desembre 2012, **Sobirania Alimentària i Drets Humans**. 4 de desembre: ponència de Delphine Ortega de l'ODG: *Violación de Derechos Humanos y soberanía alimentaria* i documental *Agrotóxicos*. 11 de desembre: documental *Oferim flors als rebels* i ponència de Jesús Ángel. 18 de desembre: ponència d'Esther Vivas, activista i autora de llibres i publicacions sobre moviments socials, anticapitalisme i consum responsable: *Sobirania Alimentària des d'una perspectiva de gènere*.
- Febrer 2013, **Educació**. 5 de febrer: *Reflexions sobre educació*, videoforum-debat. 19 de febrer: *Pedagogia*, xerrada de Gerard Corriols i Roger Llopart de la Xarxa de Pedagogia i Educació. 26 de feber: Taula rodona amb diverses entitats.
- Març 2013, **Educació en l'escola d'arquitectura**. 5 de març: *L'ETSAB ara*, per Carolina García i Carlos Bitrián (PDI de l'ETSAB). 12 de març: *Altres escoles d'arquitectura*, companys d'intercanvi. 19 de març: *Debat obert: el futur de l'escola*, professorat i alumnes convidats.
- Abril 2013, **Habitatge**. 2 d'abril: *€SPANISH DR€AM*, vídeo sobre la problemàtica. 9 d'abril: *Reaccions a aquesta problemàtica*, exposició de la PAH de Palma de Mallorca. 16 d'abril: *Polítiques per a l'accés a l'habitatge*, diversos col·lectius. 24 d'abril: *Activisme*, xerrades i debat amb col·lectius que busquen alternatives. 30 d'abril: *Arquitectura*, Daniele Porreta, Joan Pascual i Josep Bohigas.
- Maig 2013: Acte de Cloenda: xerrada d'Arcadi Oliveres: "*El finançament de l'estat de benestar*."

Canvi climàtic i pobresa, celebrada a l'EPSEVG el 19 de novembre de 2012.

A càrrec d'Enric Garriga, responsable de l'equip Agenda 21 de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Aquesta conferència forma part del cicle de conferències adreçades a estudiants d'ESO i Batxillerat que s'han organitzat en el marc de la Setmana de la Ciència.

Trobada ETSAB sobre Cooperació, 20 de novembre de 2012.

Els diversos grups i associacions que treballen en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament s'han posat d'acord per organitzar una trobada per presentar la feina feta i reflexionar conjuntament sobre la feina a fer.

III Jornades LOW TECH, que es van celebrar el 22 i 23 novembre de 2012 a l'EPSEB.

Organitzatdes per Gicited (Grup Interdisciplinar de Ciència i Tecnologia a l'Edificació) i el Departament d'Estructures a l'Arquitectura de la UPC.

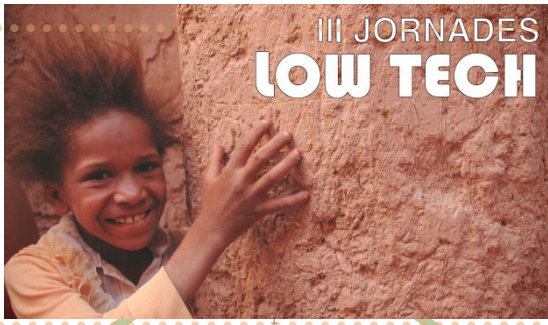

Jornades: En el punt de mira, els dies 28, 29 i 30 de novembre de 2012 a l'ETSEIB.

Organitzades pel grup d'universitat d'Enginyeria sense Fronteres. S'hi van debatre diversos temes vinculats a les relacions Nord-Sud i amb la sostenibilitat, com les indústries extractives, el deute extern i el deute ecològic, l'obsolescència programada, l'energia nuclear...

III Jornades d'Enginyeria Sense Fronteres per la Sensibilització

Arquitectura i cooperació, el 23 de gener de 2013 a la Sala d'Actes de la seu del COAC de Manresa.

Presentació de la convocatòria d'ajuts 2012 del COAC i del projecte d'ampliació de l'institut de Cabrousse (Senegal) realitzat per membres del Col·lectiu Base-A. Amb la participació de Sandra Bestraten, professora de l'ETSAB, i Anna Altemir, arquitecta i membre de Base-A.

Conta-contes solidari, el divendres 1 de febrer a la Botiga CocoMat (Balmes, 229).

L'ONG Amics de Mumbai, de la que formen part un grup d'estudiants de la UPC que des de fa anys col·laboren amb l'entitat en projectes a la Índia, amb els que el CCD col·labora, proposen aquesta activitat en el marc de les celebracions del 10è aniversari de l'ONG.

Xerrades informatives sobre els projectes d'Amics de Mumbai i del treball de la seva contrapart, el CCDT, a l'Índia, el 12 i 19 de febrer a l'ETSAB i el 14 i 21 de febrer a l'ETSEIB.

hi havia una vegada...

contacontesamb:

VIVIM del CUENTU
www.vivimdelcuentu.org

amicsdemumbai
2003-2013 10è aniversari

Seminaris de projectes de cooperació, els divendres del mes de febrer de 2013.

Adreçats a tots els estudiants interessats en conèixer de primera mà alguns projectes que es duen a terme des de la UPC. Organitzat per l'Institut de Sostenibilitat, s'hi han presentat els projectes: "Millora del sistema de seguiment del Programa Territori i Recursos Naturals a la subconca de Río Viejo a Nicaragua", "Suport Tècnic i Consolidació de l'Administració Regional d'Aigües del Nord (ARA-Norte), Moçambic", "Red andina de Postgrados en Gestión Integrada de los Recursos Hídricos" i "ENERGY FOR ALL 2030 - Energy Access for the poor in Sub-Saharan Africa to meet the Millennium Development Goals".

Burkina Faso: una nova via, 26 de febrer de 2013.

Conferència a càrrec de Ferran Grau i Albert Faus, organitzada a l'ETSAB per l'associació d'estudiants Collective Barcelona.

Reunió informativa sobre cooperació al desenvolupament a l'ESAB, 28 de febrer de 2013 al Campus del Baix Llobregat. Presentació de les activitats, els projectes i les possibilitats de participar-hi.

Jornades d'Auto-Formació d'ESFA, sensibilització i formació en cooperació a l'ETSAB.

- Març 2013: 14 de març: Presentació dels projectes de cooperació d'ESFA: MOCASE-VC a Argentina i BASIG a Guatemala. 21 de març: *Sistema econòmic mundial*, a càrrec de Xavier Martí de la Federació Catalana d'ONGD.

- Abril 2013: *Relacions internacionasls Nord–Sud, i les transnacionals*, Jesús Carrión de l'ODG (5 d'abril). *Vulneració de Drets Humans*, Arturo Landeros de GIDHS – EdPAC – CUP UPC (12 d'abril). *Polítiques per a l'accés a l'habitatge*, coordinat amb Slow Info (16 d'abril).

- Maig 2013: Formació específica de cada projecte.

El camí per aconseguir el Dret a l'Educació, el 3 d'abril de 2013.

A càrrec d'Ousman Umar, un estudiant de Química de la UB que ha creat una ONG per col·laborar en TIC amb el seu país d'origen, Ghana.

"Sang al mòbil", 16 de maig de 2013.

Projecció d'un documental sobre la nostra responsabilitat en el conflicte del Congo i sobre la responsabilitat social corporativa. Organitzat per ESF.

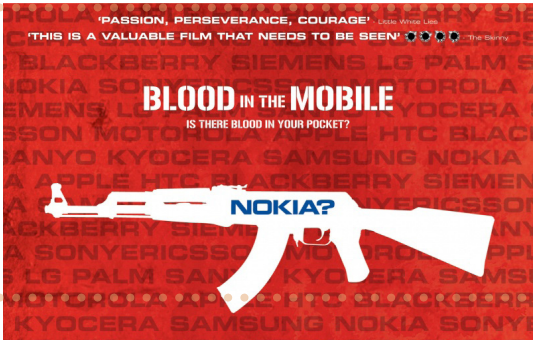

Vinchucas, enfermedades, ordenadores y decisiones: Un cóctel productivo, 17 de maig a la FIB. Una aproximació al repte de controlar la malaltia de Chagas al continent americà a partir d'una base de dades sobre l'insecte transmissor. A càrrec de Jorge Rabinovich, investigador del CONICET (Argentina).

Presentació del llibre "Reciclar ciutat. Repensar la transformació de les ciutats", 24 de maig de 2013 a la Facultad de Arquitectura de la UNAM, a Ciutat de Mèxic.

Resultat del treball col·laboratiu entre la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat i la Facultad de Arquitectura de la Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM). La publicació inclou l'opinió i reflexions de destacats experts en la investigació sostenible urbana. El llibre té com a objectiu contribuir al desenvolupament del treball teòric i pràctic de professionals vinculats a la construcció i planificació de la ciutat, mitjançant la difusió d'aportacions realitzades en el context llatinoamericà.

Crisis política: escenario post-electoral Paraguay, 30 de maig de 2013 a l'EUETIB.

Alicia Amarilla (Coordinadora Nacional de Organizaciones de Mujeres Trabajadoras Rurales e Indígenas), Xavier Alvarez (Grup d'Investigació DDHH i Sostenibilitat), Claudia Talavera (Centre d'Estudis Rurals Interdisciplinars CERI) i Xabier Meilán (Facultat de Dret de la Universitat de Girona). Organitzen: Càtedra UNESCO de Sostenibilitat UPC, Grup d'Investigació DDHH i Sostenibilitat, DESC i Edpac.

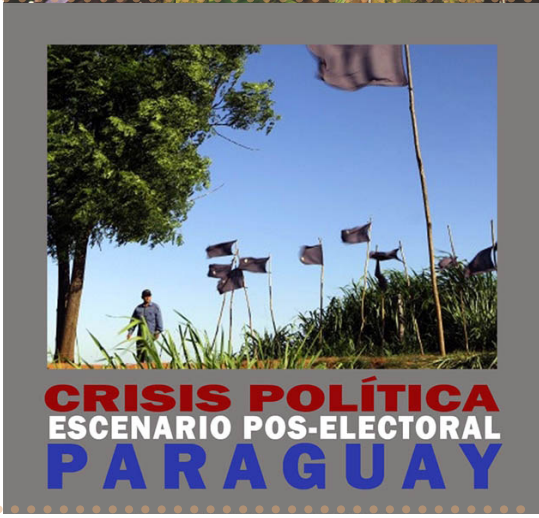

El modelo agropecuario. Qué hacer y qué no hacer en proyectos de desarrollo rural, 31 de maig de 2013.

A càrrec de Gabriel Pons Cortès, UDTM - Dep. de Cooperació Internacional de Intermon-Oxfam, dins del marc de l'assignatura de Desenvolupament Rural del Màster en Tecnologies per al Desenvolupament Humà i Cooperació.

Polítiques agrícoles i alimentàries a l'Àfrica, 7 de juny de 2013 a l'ESAB.

A càrrec de Luís Monroy (FAO), ex-alumne del Màster d'Agricultura per al Desenvolupament de l'ESAB. Va explicar el procés d'implementació a deu països africans del projecte "Seguiment de les polítiques agrícoles i alimentàries a l'Àfrica" de la FAO, i va presentar el cas de l'anàlisi de preus agrícoles a Kenya.

Partenariats publicoprivats en el sector energètic a l'Àfrica Subsahariana, 10 de juny a ACC1Ó, Passeig de Gràcia, 129 de Barcelona.

La situació energètica a l'Àfrica Subsahariana presenta moltes oportunitats; d'una banda, la manca d'accés a serveis energètics per a més de 500 milions de persones, i de l'altra, l'abundància de recursos sobretot d'origen renovable. ACC1Ó i la UPC van organitzar una jornada per analitzar oportunitats d'inversió i cooperació publicoprivada empresarial que ofereixen les reformes econòmiques i els incentius a la inversió.

Documental "Moravia: La Ruta de la Esperanza", 16 de juliol a la Fàbrica del Sol, de Barcelona.

El documental inclou la dimensió social, econòmica, política i ambiental dels assentaments urbans, tenint com a exemple de referència la transformació urbana del Morro de Moravia, a Medellín, Colòmbia. L'acte va comptar amb Jordi Morató, coordinador de la CUS, i Matías Boero, realitzador del documental. Es va projectar el documental i es va fer un debat i comentaris posteriors amb el públic assistent.

! **47 xerrades, conferències, taules rodones...** a 4 campus de la UPC, diversos espais de Barcelona, a Las Palmas de Gran Canaria i a Ciutat de Mèxic

Presència als mitjans de comunicació

Publicació a El Mundo sobre "INDIA: Urban International workshop Delhi". El 10 d'octubre de 2013 es va acabar el workshop al Instituto Cervantes de Delhi, la Zaida Muxí i el Josep Maria Montaner van donar una conferència en relació a la iniciativa i tot el treball tant del workshop de Barcelona com el de Delhi exposat fins el 22 d'octubre. www.elmundo.es/elmundo/2012/10/11/suvivienda/1349947286.html

Publicació en Xarxanet.org: Projecte per una Declaració Universal de la Democràcia, 24 d'octubre de 2012.

La promoció de la democràcia a tots els nivells és un dels grans desafiaments dels nostres temps. El context en que vivim és, afirmen des del Fòrum Ubuntu, una mostra claríssima de dèficit de control i participació democràtica i, davant dels dubtes i del desconcert de molts, la resposta a aquesta situació ha de ser més i millor democràcia. http://www.xarxanet.org/internacional/noticies/projecte-una-declaracio-universal-de-la-democracia

Capítol del programa Acción Directa de La2. Es tracta d'un programa que mostra experiències de cooperants i viatjants. El 17 de novembre de 2012 es va emetre el capítol en el que Bruno Domènech, doctorand de la UPC, mostrava la feina que la UPC duu a terme a Cajamarca (Perú).http://www.rtve.es/alacarta/videos/accion-directa/

Publicació d'una notícia sobre el programa Reutilitza al portal Xarxanet.org, el 8 de gener de 2013.

http://xarxanet.org/informatic/noticies/la-upc-dona-ordinadors-reparats-programes-socials-i-projectes-de-cooperacio, i al butlletí A l'Abast número 338, gener de 2013.

Xarxanet.org: notícia que es fa ressò del Màster en Tecnologia per al Desenvolupament Humà i la Cooperació, 29 de gener de 2013.

La Universitat Politècnica de Catalunya té en funcionament un màster gairebé únic a l'estat sobre Tecnologia per al Desenvolupament Humà i la Cooperació.

http://www.xarxanet.org/formacio/noticies/un-master-innovar-tecnologicament-en-cooperacio

Xarxanet.org: "Quan comences a cooperar, és difícil desvincular-te'n", 19 de març 2013.

Marta Mercadal ha participat en diversos projectes de cooperació per al desenvolupament a Argentina. Un d'ells, el que va dissenyar com a treball final de carrera, ha rebut recentment el primer premi d'Enginyeria Solidària.

http://www.xarxanet.org/internacional/noticies/quan-comences-cooperar-es-dificil-desvincular-ten

Xarxanet.org: Rehabilitar per oferir sostre, un projecte de cooperació a Brasil, 11 d'abril de 2013.

El mes d'abril, l'*Instituto de Arquitetos do Brasil* s'ha fet ressò del Projecte de Final de Carrera de la Sílvia Costa, una antiga estudiant d'arquitectura de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Aquest PFC, el qual va rebre el suport econòmic del CCD el 2012, proposava la recuperació i rehabilitació per a usos ciutadans d'un edifici abandonat a Mangueira, una favela ubicada al nord de Rio de Janeiro. http://www.xarxanet.org/internacional/noticies/rehabilitar-oferir-sostre-un-projecte-de-cooperacio-brasil

Xarxanet.org: WorldCoo i la Universitat Politècnica sumen forces, 21 de maig de 2012.

Recentment, la plataforma de microfinançament (crowdfunding) amb seu a Sant Cugat del Vallès ha signat un conveni amb la UPC per tal de donar-se suport mutu en temes de difusió i validació de projectes. http://www.xarxanet.org/economic/noticies/worldcoo-i-la-universitat-politecnica-sumen-forces

Xarxanet.org: La UIT premia un projecte de preservació de la riquesa lingüística, 27 de maig 2013. "En mi idioma", programa impulsat per la ONG Colnodo (Colòmbia) amb el suport d'estudiants i professors de la UPC, recentment ha rebut un important premi en el sector de les TIC. http://www.xarxanet.org/internacional/noticies/la-uit-premia-un-projecte-de-preservacio-de-la-riquesa-lingueistica

9 aparicions a diferents mitjans de comunicació

Aprenentatge actiu, Moçambic

6. Convocatòria d'Ajuts del CCD

Amb l'objectiu de promoure la participació dels membres de la UPC en projectes i iniciatives de cooperació amb països en vies de desenvolupament, el CCD obre anualment una convocatòria d'ajuts per a activitats de cooperació i d'educació per al desenvolupament.

La convocatòria ha esdevingut un dels mecanismes bàsics a través del qual es canalitza la implicació directa de membres de la UPC en projectes i programes de cooperació per al desenvolupament als països del Sud, en col·laboració amb altres actors socials.

La Campanya del 0,7% a la UPC fa possible aquesta Convocatòria d'Ajuts, que amb periodicitat anual impulsa un ampli ventall d'activitats de cooperació universitària al desenvolupament, amb una extensa participació d'estudiantat, professorat i PAS. Moltes d'aquestes accions es realitzen en col·laboració amb ONG i entitats del nostre entorn, amb la condició bàsica que en totes les propostes hi hagi una participació activa i directa de membres de la UPC.

La convocatòria promou la realització d'activitats que contribueixin a ampliar les capacitats i oportunitats de desenvolupament de la població de països d'IDH baix a través de la formació, la recerca aplicada i la transferència de tecnologia, així com el suport a universitats i centres de recerca i de formació d'aquests països. També s'inclou una línia específica de suport a iniciatives específicament orientades a sensibilitzar la nostra comunitat universitària sobre la problemàtica dels països del Sud i, també, a propostes d'Educació per al Desenvolupament (EpD) que es duguin a terme a la UPC.

En aquesta XX edició es van mantenir les dues línies de suport específic en dues de les modalitats de participació que es van impulsar per primera vegada al 2010. Una línia de suport específic per a activitats de recerca per al desenvolupament, dirigida a complementar els ajuts a la mobilitat amb la cobertura d'altres despeses vinculades a la realització d'aquestes iniciatives, i dins de la modalitat de propostes d'Educació per al Desenvolupament, una línia de suport addicional al treball en la competència genèrica de Sostenibilitat i Compromís Social, des de la perspectiva d'acostar el Sud a l'aula en assignatures dels nous plans d'estudi.

La convocatòria es va resoldre a través de la resolució del Consell del CCD del 15 de maig de 2012. S'hi van prioritzar les accions a zones de menor desenvolupament relatiu, que beneficiaven els col·lectius més desfavorits i estaven sol·licitades i definides com a prioritàries per les entitats i institucions locals, i es va tenir en especial consideració la manera com es preveia assegurar la continuïtat dels efectes un cop finalitzada la intervenció. Es van prioritzar també aquelles accions promotores d'aprenentatge en l'àmbit de la tecnologia per al desenvolupament per part de membres UPC, valorant-ne especialment la realització de treballs finals de carrera o de màster, tesis doctorals i altres activitats relacionades amb programes acadèmics.

A la XX edició es van presentar 76 propostes, 41 a la línia de projectes a realitzar en col·laboració amb ONG i altres entitats (O), 27 eren iniciatives en col·laboració amb universitats o institucions afins en ciència i tecnologia (U) i 8 eren propostes d'educació per al desenvolupament i/o de sensibilització (EpD i S). Aquestes propostes eren articulades per 238 participants entre estudiants, personal acadèmic i PAS.

Suport a **64 projectes**

amb un total de **159.301 €**

Participació directa de **238 membres de la UPC:**

114 estudiants de **grau**

29 estudiants de **màster universitàri**

20 estudiants de **doctorat**

13 PAS

62 PDI

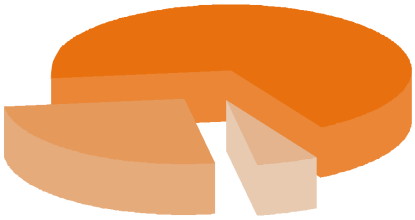

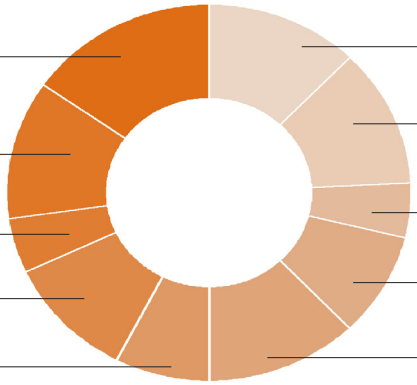

Estudis i projectes de cooperació i sensibilització

Tot seguit s'inclou una anàlisi de la participació per unitats de la UPC i distribució territorial, i una petita fitxa amb el resum de les memòries i els informes d'activitat elaborats pels equips dels projectes. Alguns resums corresponen a projectes que s'han executat durant aquest curs tot i que han rebut l'ajut en una convocatòria anterior.

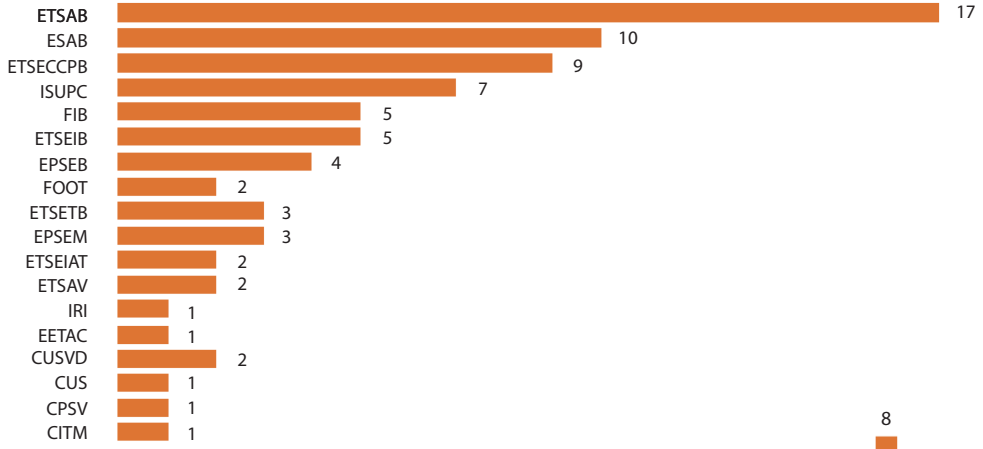

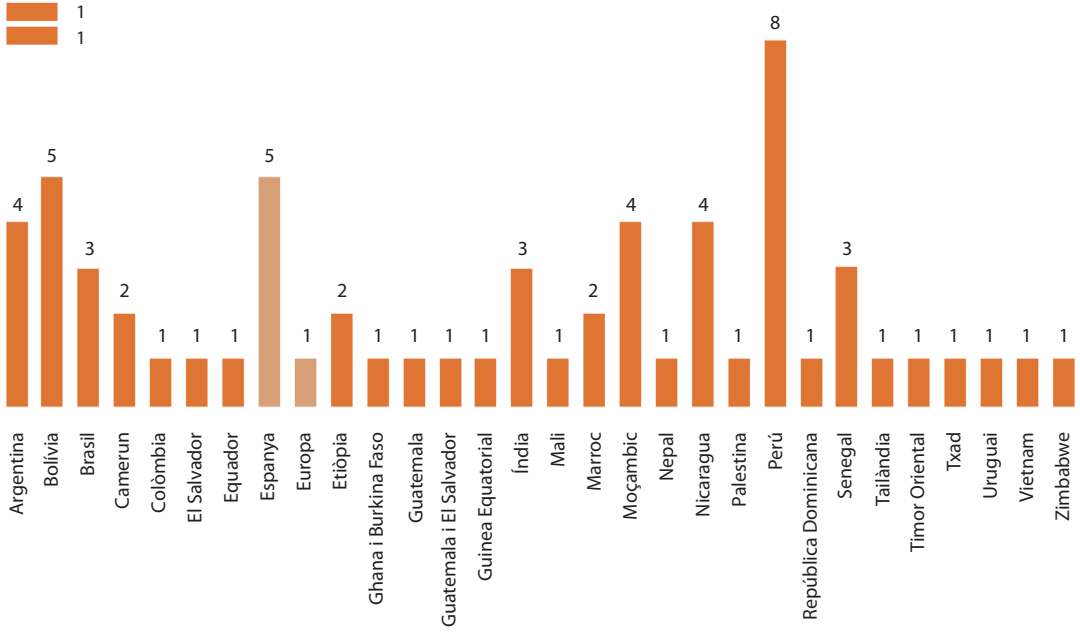

Argentina

Millora dels barris des de l'experiència quotidiana

Responsable

Adriana Ciocoletto, estudiant de màster al CPSV.

Participants de la UPC

Zaida Muxí Martínez, Pilar García Almirall, PDI de l'ETSAB, Blanca Gutiérrez Valdivia, PAS i estudiant de doctorat al CPSV, i Roser Casanovas, estudiant de màster al DUOT, ETSAB.

Lloc

Barri Caraza, Municipi de Lanús, Província de Buenos Aires, Argentina.

Dates

Del 9 al 22 d'octubre de 2012.

Soci local

Col·lectiu de dones "Mumalá" (*Mujeres de la Matria Latinoamericana*)

Context del projecte

El projecte és la continuïtat del treball iniciat al 2011 en barris degradats urbanísticament i situació social de pobresa molt consolidada. Les dones són les que desenvolupen les tasques de cura de la llar i les que encapçalen la lluita per la millora del barri en el seu dia a dia, patint les conseqüències de la manca de serveis, d'accessibilitat i de seguretat.

Objectius

Potenciar la participació activa de la població en la millora de les condicions urbanes del seu barri des de la perspectiva de gènere.

Activitats realitzades

Elaborar una proposta de "Xarxa quotidiana segura" basada en les prioritats que les dones havien detectat. La proposta es va donar a conèixer al municipi i a la Universitat de Lanús per triangular accions que permetin donar visibilitat a l'experiència i poder continuar aplicant la metodologia en altres barris similars.

Taller al carrer

Resultats

Es va revisar el diagnòstic del 2011 i es va comprovar que les mancances continuen sent les mateixes però que hi ha grups com el de les dones i els joves de l'agrupació "*Barrios de Pie*" que treballen amb pocs recursos i des del moviment social per realitzar millores en els espais públics.

Perspectives de continuïtat

Realitzar almenys una altra experiència en un altre barri amb característiques similars per acabar d'avaluar els objectius aconseguits de l'acció i poder realitzar un curs de formació de caràcter acadèmic.

Aportació del CCD

2.200 euros.

Argentina

IV fase executiva de "La Universidad Campesina"

Responsable

Júlia De Orovio Soler, estudiant de l'ETSAB.

Participant de la UPC

Esteve Martínez Adrover, estudiant de l'ETSAB.

Lloc

Ojo de Agua, Santiago del Estero, Argentina.

Dates

De l'11 de juliol al 12 de novembre de 2012.

Soci local

MOCASE Vía Campesina - MNCI, Movimiento Campesino Santiago del Estero.

Altres socis

ESFA.

Context del projecte

L'educació és una de les bases del MOCASE. De mans de l'organització s'imparteix, mitjançant una pedagogia d'educació popular, una "Tecnicatura en Agroecología", que compta amb titulació oficial, amb la participació de més de 60 joves de la província.

Objectius

Constitució de la "Universidad Campesina", per tal de poder formar a professionals que treballin per un model agrari basat en el camperol i la sobirania alimentària.

Activitats i resultats

Aquest any s'ha participat en la fase final de la Ràdio Zuri: paviment interior, arrebossat interior i exterior, col·locació de la claraboia i instal·lació elèctrica. També s'ha fet el replanteig amb l'inici de la fonamentació dels dormitoris, a partir d'un plànol topogràfic que s'ha dibuixat de la parcel·la del conjunt.

Perspectives de continuïtat

L'associació ESFA durà a terme durant tot el curs debats i trobades per continuar treballant per un model de relacions més justes, i mantindrà el vincle amb el soci argentí a través de col·laborar en la planificació, el seguiment i l'execució dels projectes.

Aportació del CCD

2.200 euros.

Construcció de la Ràdio Zuri

Habitatge i construcció

2012 - O017

Argentina

Assentament comunitari de producció i formació agroecològica al Conurbano Bonaerense

Responsable

Montserrat Joan i Torra, estudiant de l'EPSEB.

Participant de la UPC

Marta Morató Contreras, estudiant de l'ETSAB.

Llocs

Partidos de Florencio Varela i Esteban Echeverria, Ciudad Autónoma de Buenos Aires, Argentina.

Dates

Del 27 de juliol de 2012 al 27 de juliol de 2013.

Soci local

SerCuPo (Servicio a la Cultura Popular).

Context del projecte

Les condicions que pateixen les comunitats camperoles degudes a l'acumulació de terres per part del latifundisme provoca el trasllat de la població del camp a la ciutat. Això comporta que acabin vivint en condicions precàries, sense accés als serveis bàsics d'infraestructura i alimentació.

Objectius

Fomentar la producció agroecològica autogestionada. Creació dels centres comunitaris on es gesta l'organització de les comunitats.

Activitats realitzades

Participació dels centres comunitaris i treball territorial. Estudi del projecte i terrenys de la *Escuela de Agroecología* i modificacions tècniques. Tasques per a la producció, i tallers i trobades sobre educació agroecològica.

Resultats

S'ha aconseguit una forta implicació generacional en la comunitat. S'ha organitzat la producció i distribució dels productes. S'ha creat la xarxa social interbarrial.

Participació als centres comunitaris

Perspectives de continuïtat

Millora d'habitatges: estudi de la situació, projectes de millora, realització d'intervencions. Seguiment del treball ter-ritorial a Varela.

Aportació del CCD

2.200 euros.

Habitatge i construcció

2012 - U023

Argentina

Quincho comunitari d'autoconstrucció sostenible

Responsable

Adrián G. Gabarró, estudiant de l'ETSECCPB.

Participants de la UPC

Flavia Resa, estudiant de l'ETSECCPB, Mikel Casado, estudiant de l'ETSAB, i Adriana Martínez, PDI de l'ETSECCPB.

Lloc

San Ramón de la Nueva Orán, Departamento de Orán, Provincia de Salta; Argentina.

Dates

Del 30 d'agost al 30 de setembre de 2012.

Soci local

Instituto Nacional de Tecnología Agropecuaria - Agencia de Extensión Rural de Orán (INTA-AER Orán).

Context del projecte

La difícil situació de les comunitats d'aquesta zona d'Argentina pel que fa a la tinença de la terra que habiten dificulta el seu assentament estable. Concretament, la Comunitat Río Blanco Banda Sur està en procés de regularització i en condicions d'establir-se permanentment amb les condicions mínimes d'habitabilitat, però sense l'assessorament tècnic necessari per a elaborar un projecte.

Objectius

Disseny participatiu d'edificació comunitària. Devolució dels resultats d'anteriors projectes sobre filtres per a la potabilització d'aigua. Avaluació de necessitats existents.

Activitats realitzades

Cerca d'experiències similars sobre construcció comunitària i reunions amb professionals locals. Visita als filtres d'aigua construïts en projectes anteriors. Visites a comunitats per a conèixer necessitats existents. Devolució dels PFC realitzats anteriorment als beneficiaris i altres entitats locals.

Resultats

Col·laboracions amb professionals locals per analitzar possibilitats constructives. Informe parcial de l'estat i ús dels filtres. Presentació i entrega dels PFC realitzats a les comunitats, l'hospital, la universitat i l'INTA.

Visites a comunitats

Perspectives de continuïtat

Construcció efectiva del disseny obtingut. Apropiació de la tecnologia per part de les comunitats. Construcció d'habitatges de forma autònoma. Extensió de l'experiència constructiva a altres comunitats. Extensió de la potabilització per filtres a altres comunitats.

Aportació del CCD

2.600 euros.

Enfortiment de les estructures públiques municipals

Responsable

Roger Riera Cereijo, estudiant de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Aina Santos Cabré i Xavier Botet, estudiants de l'ETSAB, Sandra Bestraten i Castells, PDI de l'ETSAB, Emilio Hormías Laperal, PDI de l'EPSEB.

Lloc

Localitat de San José de Chiquitos, Regió de la Chiquitania, Departament de Santa Cruz, Bolívia.

Dates

Del 30 de juny al 15 de setembre de 2012.

Soci local

Gobierno Autónomo Municipal de San José de Chiquitos.

Context del projecte

San José de Chiquitos forma part de la regió de l'orient bolivià. La falta de serveis per a la gent gran, que no rep cap tipus d'ajuda en la jubilació i depèn de les seves famílies, provoca la seva desatenció i oblit. Per altra banda, les restes arqueològiques de la fundació de la ciutat de Santa Cruz de la Sierra, que es troben en el Parc Arqueològic de Santa Cruz la Vieja, s'estan degradant per falta de conservació.

Objectius

Construir un centre d'atenció a la gent gran on relacionar-se, fer diferents activitats, dos àpats al dia i cures lleus. Donar a conèixer el patrimoni històric de la regió i part dels seus orígens.

Activitats realitzades

Construcció del *Centro de Atención al Adulto Mayor* (3a Fase). Difusió en mitjans de comunicació. Organització de la participació ciutadana. Reunions per iniciar el projecte de Centre d'interpretació a Santa Cruz la Vieja amb autoritats, arqueòlegs i altres experts.

Construïm entre tots

Resultats

S'ha adequat el jardí, l'accés al *Centro* i a la *Guardería*, s'ha dissenyat i col·locat la tanca perimetral i el paviment exterior i interior que faltava. S'ha realitzat l'obra fina i acabats de l'equipament. Tot això s'ha dut a terme amb la col·laboració de la població en jornades de treball comunitari.

Perspectives de continuïtat

Posada en marxa del *Centro de Atención al Adulto Mayor* al llarg d'aquest any, amb recursos de l'alcaldia. Reforçar la formació dels treballadors del centre i la seva gestió amb la presència d'educadores de la Llar d'infants "El Passeig" de l'Hospitalet de Llobregat. Construir el museu i centre d'interpretació del Parc Arqueològic de Santa Cruz la Vieja, que durant els treballs arqueològics serà utilitzat pels arqueòlegs. Es dissenyarà durant el curs 2012/13 en el PFC d'en Roger Riera.

Aportació del CCD

2.700 euros.

Bolívia

Construcció de la Facultat Integral Chiquitana (3a Fase)

Responsable

Emilio Hormías Laperal, PDI de l'EPSEB.

Participants de la UPC

Xavier Plana Martí, Xavier Botet i Aina Santiago García; estudiants de l'ETSAB, i Sandra Bestraten i Castells, PDI de l'ETSAB.

Lloc

San Ignacio de Velasco, Regió de la Chiquitania, Departament de Santa Cruz, Bolívia.

Dates

Del 30 de juny al 8 de setembre de 2012.

Socis locals

Gobierno Municipal de San Ignacio de Velasco i Universidad Autónoma Gabriel René Moreno.

Altres socis

Universitat Sense Fronteres.

Context del projecte

La Chiquitania és una regió de l'orient bolivià amb un origen missional que encara es manté viu. San Ignacio de Velasco, capital de la zona, està augmentant la seva població, fet que requereix una estratègia de planificació adequada. La Facultad Integral Chiquitana beneficia a estudiants i famílies, al sector productiu de la construcció i a l'economia global de la zona.

Objectius

Enfortir el sistema educatiu amb la construcció d'una universitat en cooperació amb la universitat pública boliviana i comptant amb la participació de diferents col·lectius, conscienciant sobre l'educació. Generar llocs de treball i promoure l'economia local.

Activitats realitzades

Construcció de la Facultat Integral Chiquitana (3a Fase). Arborització de l'Avinguda Velasco, futur accés a la facultat, amb treball comunitari. Difusió en mitjans de comunicació. Organització de la participació ciutadana en tot el procés de l'obra. Recull d'informació per a realitzar dos PFC.

Recollida d'aigua de pluja

Resultats

La construcció del 3r mòdul de la facultat aporta aules i la zona d'administració. Per a fer aquesta construcció s'ha comptat amb 200 voluntaris. L'inici de l'arborització de la ciutat, amb la plantació de 60 arbres de Tajibo a l'Avinguda de Velasco, amb 100 voluntaris.

Perspectives de continuïtat

Des d'Universitat Sense Fronteres s'està treballant amb la Universitat Autònoma Gabriel René Moreno, construint la Facultat Integral Chiquitana, i promovent la seva integració amb la ciutat. S'està donant suport a la població a través dels treballs de curs de l'assignatura Habitatge i Cooperació (ETSAB), aportant projectes per al desenvolupament.

Aportació del CCD

2.700 euros.

Habitatge i construcció

2012 - O023

Bolívia

Avaluació, millora i capacitació de dues empreses mineres per tal de passar l'auditoria de l'Estàndard Zero

Responsable

Carla Solsona Accensi, estudiant de l'EPSEM.

Participants de la UPC

Clara Villaró Morros, estudiant de l'EPSEM, i Josep Maria Mata i Perelló, PDI de l'EPSEM.

Llocs

Rayo Rojo, al municipi de Pelechuco, i 15 de Agosto, al municipi Irupana, departament de La Paz, Bolívia.

Dates

Del 28 de juny al 19 d'agost de 2012.

Soci local

Cumbre del Sajama.

Context del projecte

Les cooperatives dels dos pobles miners on s'ha desenvolupat el projecte estan treballant per tal de poder passar l'auditoria de l'Estàndard Zero (Comerç Just de l'Or) i així poder exportar l'or a Europa o a Nord Amèrica.

Objectius

Avaluar, millorar i capacitar *in situ* els treballadors i socis de les cooperatives, en l'àmbit de seguretat i higiene industrial i en medi ambient, per tal que puguin aconseguir la certificació de comerç just.

Activitats realitzades

El treball realitzat ha estat molt divers: adequar polvorins, capacitar en tots els aspectes de seguretat, avaluar i millorar l'interior de la mina i les plantes de concentració i impulsar la formació d'un grup de dones mineres.

Resultats

Aquest projecte servirà per poder passar l'auditoria a finals del 2012, però fins aquesta data, la contrapart continuarà treballant en l'àmbit de seguretat i higiene industrial.

Avaluació de les mines

Perspectives de continuïtat

En futures accions es planteja poder col·laborar amb altres cooperatives de la zona que tenen interès en aconseguir aquesta certificació.

Aportació del CCD

2.600 euros.

Mineria

2012 - O042

Bolívia

Alfabetització digital de dues unitats educatives

Responsable

Bernat Palau Tomás, estudiant de l'ETSETB.

Participants de la UPC

Arnau Martínez Padró, estudiant de l'ETSETB, Francesc Vallverdú Bayes i Margarita Cabrera Bean, PDI de l'ETSETB.

Lloc

El Alto, La Paz, Bolívia.

Dates

Del 30 de juliol al 30 d'agost de 2012.

Soci local

Fe y Alegría.

Context del projecte

A Bolívia, la penetració de les TIC és sensiblement menor que al altres països sud-americans. Per intentar canviar aquesta situació, el govern ha entregat ordinadors portàtils a tots els docents del país. No obstant, necessiten coneixements per poder aprofitar aquestes eines.

Objectius

Ensenyar als docents locals a moure's per l'ordinador, així com a utilitzar les eines bàsiques d'oficina i eines educatives, perquè ho puguin aplicar en el seu àmbit, i contribuir a modernitzar l'educació del país.

Activitats realitzades

Per aconseguir aquest propòsit s'han fet un seguit de cursos sobre maneig de l'ordinador i d'ofimàtica a 24 docents de dues unitats educatives (Cuerpo de Cristo i Luis Espinal). Recull d'informació per realitzar dos PFC.

Cursos sobre el maneig de l'ordinador i d'ofimàtica

Resultats

Els docents han assimilat els conceptes i els coneixements ensenyats, com demostren els diversos exercicis i activitats desenvolupades per ells mateixos en el transcurs dels cursos.

Perspectives de continuïtat

Per a intervencions futures es pot plantejar la realització de cursos més avançats (bases de dades, ofimàtica a nivell avançat, etc.). Per altra banda, també seria possible realitzar el mateix curs a altres unitats educatives d'El Alto o de Bolívia en general.

Aportació del CCD

2.400 euros.

Bolívia

Estudi per desenvolupar una proposta per la remediació *in situ* d'aigües àcides de mina

Responsable

Daniel Calvo Torralba, estudiant de l'EPSEM.

Participants de la UPC

Jordi Casado Garriga, estudiant de l'EPSEM, Josep Mª Mata Perelló i Pura Alfonso Abella, PDI de l'EPSEM.

Lloc

Cooperativa Minera Santa Fe, Departament d'Oruro, Bolívia.

Dates

Del 28 de juny al 13 de febrer.

Soci local

Universitat Tècnica d'Oruro (UTO).

Context del projecte

Actualment, el sector cooperativitzat explota diverses mines subterrànies a Bolívia, sense la component tècnica i ambiental en les seves operacions, generant forts impactes ambientals per metalls pesants i aigües àcides. Per mitigar aquest impacte ambiental, s'han proposat algunes mesures de tractament a l'exterior de la mina, però el maneig de fangs i el cost fan que aquestes mesures no siguin assumibles pel sistema cooperativitzat.

Objectius

Desenvolupar una proposta per al tractament fisicoquímic per neutralització i precipitació de les aigües àcides a l'interior de la mina.

Activitats realitzades

Elaboració de l'informe tècnic sobre el procés de remediació neutralització-precipitació amb calç i el tractament de llots. Per a això s'han fet mostrejos d'aigües i mostres mineralògiques del parament miner, assajos en columnes de lixiviació i preparació de les mostres mineralògiques exportades. També es va fer una jornada tècnica sobre minerals no metàl·lics als estudiants d'enginyeria de mines de la UTO.

Resultats

S'ha creat un model sobre el tractament de l'aigua àcida de mina i la manipulació dels llots. La jornada tècnica va proporcionar coneixements sobre l'aprofitament dels recursos no metàl·lics com a font rendible.

Perspectives de continuïtat

La forta implicació de l'administració estatal per a regular la contaminació de les explotacions mineres ha fet que moltes de les cooperatives treballin per mantenir uns límits de contaminació permissibles. El poc coneixement tècnic i la poca inversió econòmica dificulta tal tasca. Es podria realitzar l'estudi en altres llocs i, observant els resultats obtinguts amb aquest primer assaig, estendre aquesta mesura de remediació.

Aportació del CCD

3.600 euros.

Brasil

reOCUPAR el límit de la ciutat inFORMAL. Antic edifici de l'IBGE a Mangueira

Responsable

Sílvia Costa Puigdemont, estudiant a l'ETSAB.

Lloc

Barri de Mangueira, Río de Janeiro, Brasil.

Dates

Del 12 de gener al 24 de març de 2013.

Soci local

Universidad Federal de Río de Janeiro (UFRJ).

Context del projecte

Mangueira és una favela a la zona nord de la ciutat, pròxima a una zona de desenvolupament urbà per on passen les grans infraestructures de tren i metro, deixant la comunitat aïllada físicament i socialment dels drets de viure a la "ciutat formal". Ha viscut un important creixement demogràfic, de 3.500 a 5.500 domicilis en tan sols una dècada, i no disposa de cap tipus d'estructura urbana bàsica. L'Instituto Brasileiro de Geografía e Estatística va abandonar la seva seu al barri, deixant un "buit" de 20.000m^2 construïts. Un tresor que va tardar poc en ser ocupat per desenes de famílies que no tenien un sostre on viure.

Objectius

Recuperar aquests edificis i el solar, molt valuós per la seva situació dins la favela, i treure'n el màxim profit, integrar-lo en el context urbà i reocupar-lo amb habitatge social, equipaments i espais públics de qualitat que resolguin les mancances del barri.

Activitats realitzades

Elaborar el Document Tècnic, desenvolupat com a PFC a l'ETSAB. S'han fet reunions amb arquitectes, entitats locals i organismes oficials per avaluar la viabilitat del projecte i valorar la implicació d'aquests. Valoren la proposta com innovadora i d'exemple per canviar la manera de fer habitatge a la ciutat, tot i les dificultats de realització al quedar fora dels patrons habitacionals del Brasil. Malauradament no ha estat possible realitzar tota la part de difusió i participació veïnal per motius de seguretat.

Resultats

S'ha creat material gràfic molt detallat. S'ha fet l'estudi de viabilitat de la construcció amb la contrapart i s'ha aconseguit fer el màxim de difusió amb exposicions a Girona, a universitats de Río i a la web de l'*Instituto de Arquitetos do Brasil*.

Ocupació de Mangueira

Perspectives de continuïtat

He decidit tornar a la ciutat de Río de Janeiro per poder seguir de prop les possibilitats d'evolució i de difusió del projecte, ja que és complex i "d'evolució lenta". També si més endavant les coses es calmen al barri, realitzar totes les activitats i processos de participació amb els veïns.

Aportació del CCD

1.200 euros.

Brasil

Gestió sostenible de l'aigua al semiàrid del país

Responsable

Jordi Morató, PDI de l'EET.

Participants de la UPC

Beatriz Escribano Rodríguez de Robles, PDI de l'ETSEIAT; Sandra Bestraten Castells, PDI de l'ETSAB; Emili Hormias Laperal, PDI de l'EPSEB; Leonel Torres, Brent Villanueva i Alejandra Calleros Islas, doctorands de la CUS.

Llocs

Salvador, Juazeiro i Irece; Bahia, Brasil.

Dates

Del 25 de novembre al 4 de desembre de 2012.

Socis locals

Universidade Federal da Bahia (UFBA) i Universidade do Estado da Bahia (UNEB).

Context del projecte

Els llargs períodes de sequera, la manca de recursos hídrics superficials i l'abús i contaminació d'aqüífers, la pèrdua d'aigua de pluja per evaporació i la desestabilització de l'economia de la zona, han generat problemes ambientals, socials i econòmics en aquesta regió que presenta el menor IDH de tot Brasil.

Objectiu

Enfortir la xarxa d'institucions de recerca de la UE i Brasil per al desenvolupament d'innovació social i tecnologies apropiades, per a la gestió integrada dels recursos hídrics en els ecosistemes del semiàrid del Brasil.

Semiàrid de Brasil

Activitats realitzades

Taller sobre Gestió Local a Salvador; reunions i visites tècniques amb actors locals, preparació del Projecte REAGRITECH-SAR de descontaminació de zones agrícoles afectades per nitrats, preparació de seminaris de capacitació per al 2013.

Resultats

Enfortiment i formalització de la *Xarxa de Treball Internacional per al desenvolupament d'innovació social i tecnologies apropiades per a la gestió dels recursos hídrics* entre la UPC-UFBA-UNEB. Eines col·laboratives per la participació (wiki Rec_C).

Perspectives de continuïtat

Presentació del projecte REAGRITECH-SAR de descontaminació de zones agrícoles afectades per nitrats, preparació de seminaris de capacitació per al 2013, preparació d'un projecte de sanejament sostenible al Sud de Bahia.

Aportació del CCD

2.375,31 euros i suport a la recerca 2.337,36 euros.

Brasil

Possibilitats d'electrificació rural a l'Amazonia

Responsable

Francesco Fuso Nerini, estudiant de postgrau, Màster SELECT, ETSEIB.

Lloc

Estado do Pará, Brasil.

Dates

Del 15 de juny al 18 de juliol de 2012.

Soci local

Universidad Federal do Pará, Eletronorte.

Context del projecte

A la regió amazònica del Brasil, més de 700.000 famílies encara no disposen d'accés a l'electricitat. A més, més del 90% de les xarxes oficials locals estan insosteniblement alimentades amb combustible dièsel, que encareix molt el cost de l'electricitat.

Objectius

Explorar la possibilitat d'integrar les energies renovables a la regió amazònica, tant per instal·lacions noves com per a la hibridació dels generadors dièsel ja existents. Per això, es realitza una anàlisi multicriteri desenvolupada expressament per aquest estudi, per explorar tots els aspectes principals que haurien d'influir en les decisions sobre sistemes d'energia.

Activitats realitzades

La part més important de l'estudi s'ha desenvolupat a la regió amazònica, a l'estat de Pará. En aquest context, s'ha pogut estudiar la situació de la zona pel que fa a serveis d'energia i, més important, ha estat possible entrevistar i contactar algunes de les persones més influents en la presa de decisions en l'àrea sobre serveis energètics, tant acadèmics com de l'estat i empreses privades.

Resultats

Un punt clau ha sorgit de l'anàlisi: les solucions alimentades amb dièsel són inferiors a les solucions renovables i híbrides en la major part dels criteris considerats. Els sistemes renovables, solar, ús de la biomassa i hidroelectricitat, presenten una sèrie d'avantatges en comparació amb la solució actualment més utilitzada. Això és un resultat important de l'anàlisi: mostrar als prenedors de decisions, amb una metodologia científica, com la solució més utilitzada actualment no és la més adequada.

Perspectives de continuïtat

En aquest moment la col·laboració amb les organitzacions que van participar en l'estudi al Brasil continua. De fet, la metodologia i les conclusions de l'anàlisi estan especialment dirigides a ajudar els prenedors de decisions de la regió a prendre decisions més informades, amb la possibilitat de tenir accés a una gran varietat de diferents paràmetres durant el procés de decisió.

Aportació del CCD

1.300 euros.

Energia

2012 - U021

Suport a la docència a l'ESI 7: Implantació de tecnologia Moodle

Responsable

Jordi Garcia Almiñana, PDI de la FIB.

Participants de la UPC

Alberto Abelló, Alicia Ageno, Eduard Ayguadé, Jose Cabré, Maria José Casany, Manel Frigola, Nikolaos Gallanis, Manuel García Cervigón, Manel Guerrero, Eli Kartsakli i Pilar Muñoz, PDI de la FIB, i Christian Kabore, estudiant de la FIB.

Lloc

Bobo-Dioulasso, Burkina Faso.

Dates

De juny de 2011 a gener de 2013.

Soci local

Universitat Politècnica de Bobo-Dioulasso.

Altres socis

CIC Batá (ONGD Espanyola).

Context del projecte

L'ESI és l'escola universitària que forma titulats en informàtica a Burkina Faso. L'ESI té convenis de cooperació amb altres universitats, en concret de França, però insuficients per cobrir les necessitats docents, especialment en certes àrees relacionades amb xarxes de computadors, sistemes operatius i estructura/arquitectura de computadors. Des de fa uns anys, el suport a la docència s'ha fet mitjançant la realització d'un nombre variable (entre 3 i 5) de cursos presencials a la UPB per part de professors de la UPC.

Objectius

Proporcionar suport docent a l'ESI de la UPB i treballar perquè aquest suport sigui progressivament més sostenible a través de posar en marxa entorns d'ensenyament virtuals o semipresencials. Tanmateix, la connexió a Internet des del campus de la UPB és molt dolenta i el nombre de professorat és molt limitat. Per això es proposa posar en marxa un entorn d'ensenyament semipresencial basat en tecnologia Moodle, sense necessitat de connexió a Internet, que mitjançant xarxes locals permeti als estudiants accedir a la plataforma des de dins del campus.

Activitats realitzades

Desplaçament del professor Michel Somé, cap d'estudis de l'ESI (UPB), a la UPC per formar-se en ensenyament semipresencial i per a preparar un curs sobre Moodle. S'han impartit els cursos de Sistemes Operatius, Emprenedoria i Innovació, Informàtica Industrial i Curs d'Android, un sistema operatiu per a dispositius mòbils.

Resultats

S'ha aconseguit consolidar una primera assignatura sobre Moodle. Els estudiants han manifestat la seva satisfacció en l'experiència i esperen que, en un futur, es pugui estendre a altres assignatures. S'espera també que els altres professors vulguin anar incorporant-se al canvi metodològic. S'ha escrit i publicat un article al 1st Moodle Research Conference.

Perspectives de continuïtat

L'objectiu és que a mesura que altres professors vagin incorporant la nova metodologia, aniran reduint el seu temps de docència, i podran anar assumint noves tasques. S'està desenvolupant un PFC: "Adaptació de la plataforma Moodle a les necessitats de l'ESI".

Aportació del CCD

3.575 euros.

Superant barreres per al desenvolupament de les Energies Renovables a Àfrica Occidental

Burkina Faso, Cap Verd, Ghana, Nigèria i Senegal

2011-0048

Responsable

David Vilar Ferrenbach, estudiant de doctorat a l'IS.

Participants de la UPC

Matteo Ranaboldo, PDI de l'IOC; Manuel Villaviciencio, estudiant de màster, Alejandro Blanco, estudiant de màster de l'EUETIB; Pol Arranz, PAS de l'IS; Enric Velo, PDI de l'ETSEIB, Eduard Appleyard, estudiant de màster, i Frederic Horta, PDI de l'ETSEIB.

Llocs

Cap Verd, illes de Santiago, Sao Vicente i Santo Antao. Nigèria, estat de Jigawa. Burkina Faso. Ghana. Senegal.

Dates

Des d'agost de 2011 fins desembre de 2012.

Socis locals

ECOWAS Centre for Renewable Energy and Energy Efficiency (ECREEE).

Altres entitats participants

Govern de Jigawa State (Nigèria). Universitat de Cap Verd. Agence Senegalaise d'Electrification Rurale – ASER (Senegal). Fons de Développement de l'Electrification – FDE (Burkina Faso). KITE (Ghana).

Context del projecte

Aproximadament 1.500 milions de persones no tenen accés a l'electricitat i està àmpliament reconegut que l'accés a l'energia està directament vinculada al desenvolupament humà. Els països de l'Àfrica de l'Oest han apostat en la creació de l'ECREEE com a resposta a nivell regional per a establir les condicions favorables per al desenvolupament de les energies renovables en els respectius països. El desenvolupament de capacitats, la transferència tecnològica i de coneixement així com la recerca aplicada a la realitat dels països de la regió són eixos principals dels objectius de l'ECREEE.

Objectius

Identificar actors del sector acadèmic als països de l'Àfrica de l'Oest per establir sinèrgies i iniciatives conjuntes de cooperació. Participar en el procés de Planificació Energètica i d'Electrificació Rural de governs locals a països de l'Àfrica de l'Oest.

Activitats realitzades

Visita a diverses institucions acadèmiques i governamentals a Cap Verd, Senegal, Burkina Faso, Ghana i Nigèria. S'han visitat programes de cooperació i projectes per identificar casos d'estudi. A Nigèria s'ha donat suport al Pla d'Electrificació de Jigawa State.

Resultats

S'han identificat alguns contactes i possibles col·laboracions amb l'Insitut Meteorològic Nacional de Cap Verd, la Universitat de Cap Verd i la Universitat Fondation 2ie (Burkina Faso). S'han conegut diferents plans i models de gestió en els països i s'han enfortit les relacions amb les entitats sobre el terreny. A Nigèria s'ha treballat en l'elaboració del Pla d'Electrificació de Jigawa i s'ha col·laborat en un projecte de producció de biodièsel.

Perspectives de continuïtat

La UPC col·laborarà en els projectes que s'han identificat a Cap Verd per donar suport al disseny de l'electrificació de 3 comunitats. S'han enfortit les relacions amb l'ECREEE i es preveu que es puguin desenvolupar noves col·laboracions. A Burkina Faso es preveu iniciar una col·laboració acadèmica amb la Universitat Foundation 2ie.

Aportació del CCD

8.346,52 euros.

Energia

AFRICA INNOVA: Xarxa de centres de capacitació en innovació i qualitat

Responsable

Rosa M Druguet Tantiñá, PDI de l'ETSEIAT.

Participants de la UPC

Mariona Vidal Planells i Anna Solans Filella, PDI de l'ETSEIAT, i Guillem Kwame de Bes Druguet, estudiant de l'EUPMT.

Llocs

Kumasi, Ashanti Region, Ghana i Ouagadougou, Burkina Faso.

Dates

De juny de 2012 a gener de 2013.

Soci local

Centre for Business Development, Kwame Nkrumah University of Science and Technology (KNUST).

Context del projecte

Hi ha més enginyers ghanesos a Alemanya que a Ghana, més metges etíops a Chicago que a Etiòpia. S'estima que més de 300.000 titulats superiors africans es troben fora d'Àfrica i que des de 1990 el continent està perdent uns 20.000 professionals l'any que s'estableixen als països desenvolupats.

Objectius

Establir una xarxa de centres de formació en gestió de la innovació i la qualitat per facilitar als professionals qualificats les capacitats per generar activitats empresarials rendibles.

Activitats realitzades

S'ha fet un viatge per establir contactes amb institucions a Ghana, i s'ha organitzat un seminari de gestió de la innovació i qualitat a Kumasi i un altre a Ouagadougou.

Resultats

S'han mantingut reunions amb representants de 28 entitats públiques i privades, 8 de les quals han manifestat el seu interès en la seva participació en el projecte.

Perspectives de continuïtat

S'està valorant la possibilitat d'establir un seminari addicional de formació de formadors a fi d'incloure una assignatura de gestió de la innovació i qualitat en el currículum formatiu dels instituts politècnics de Ghana.

Aportació del CCD

3.600 euros.

Prototip de cuina-habitatge a Ndjoré II

Responsable

Ainoha Pérez Gayol, estudiant de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Sandra Bestraten i Castells, PDI de l'ETSAB, Emilio Hormías Laperal, PDI de l'EPSEB, Roger Riera Cereijo, Xavier Botet Campderrós i Marc Fernández González, estudiants de l'ETSAB.

Lloc

Ndjoré II, districte de Mbandjock, Departament de la Haute-Sanaga, Regió del Centre de Camerun.

Dates

Del 12 juliol al 12 setembre de 2012.

Soci local

CODES-CAM (Cooperació pel Desenvolupament del Camerun).

Context del projecte

Ndjoré II té uns 3000 habitants, que viuen de l'agricultura i del petit comerç. És un poble jove, creat fa 30 anys per la col·laboració entre CODES-CAM i el govern camerunès, per tal d'oferir terres als camperols de la regió que no en tenien.

Objectius

Construir la cuina pilot, treballada en equip a l'assignatura "Habitatge i Cooperació", que millori les condicions d'habitabilitat i tingui més durabilitat. Estudi de possibles millores i ampliacions de les cuines ja existents, per tal de millorar les condicions de seguretat, salubritat i sanitat dels nens i dones que hi viuen.

Activitats realitzades

Construcció de la cuina pilot utilitzant materials locals. Anàlisi de les cuines existents per veure quines són les problemàtiques més greus i com es poden millorar sense haver-ne de construir de noves. Anàlisi de la latrina pilot que es va fer l'any passat per veure com ha estat el seu funcionament i la seva aplicació.

Resultats

Vam construir el prototip de cuina amb força col·laboració de joves del poble, i aquesta va agradar a la seva propietària. Es va fer amb el mateix pressupost que la resta de cuines locals tot millorant-ne el sistema constructiu, la durabilitat i les característiques higièniques, servint així veritablement com a model. Algunes persones de la localitat han començat la construcció de cuines seguint el prototip.

Muntant un element de la construcció

Perspectives de continuïtat

A l'assignatura de l'ETSAB "Habitatge i Cooperació", en continuació al nostre projecte, es realitzarà aquest any l'estudi del creixement del poble i es buscarà l'emplaçament per a la construcció d'un dispensari. Es mantindran les relacions amb la contrapart per tal de donar continuïtat al projecte de millora del tractament de les aigües residuals i accés a l'aigua potable.

Aportació del CCD

2.700 euros.

Piscina ecològica per aprendre a nedar a Nyaho'o

Responsable

Judit Taberna Torres, PDI de l'ETSAB.

Participant de la UPC

Eva Sánchez Carreres, estudiant del màster de Paisatgisme de l'ETSAB.

Lloc

Nyaho'o, població rural, departament Sanaga Maritime, Camerun.

Dates

Agost de 2012.

Soci local

Association Ngog Lituba.

Context del projecte

La localitat on es desenvolupa el projecte està situada en la proximitat del Sanaga, riu molt cabalós i amb importants crescudes. La població no disposa de mitjans ni de llocs per aprendre a nedar, i la proximitat del riu suposa un perill d'ofegament per a les persones que no saben nedar.

Objectius

Redacció del projecte d'una piscina ecològica. Identificació de possibles emplaçaments. Recerca de vegetació fitodepurant autòctona o ben adaptada al medi. Creació de sinèrgies amb altres projectes i contacte amb representants de la població local.

Activitats realitzades

Reunions amb membres de l'associació, agrònoms locals i representants de la població rural. Treball de camp en el marge del Sanaga i de la localitat de Nyaho'o. Presa de mostres de vegetació de ribera. Cerca bibliogràfica de sistemes de fitodepuració en medis tropicals.

Resultats

S'han establert contactes amb diversos agents locals. S'ha valorat els avantatges i inconvenients de dos possibles emplaçaments. S'ha elaborat una base de dades de sistemes i vegetació aplicables.

Treball de camp al marge del Sanaga

Perspectives de continuïtat

S'està realitzant el projecte per cercar els recursos econòmics i negociar l'adquisició del solar per la seva construcció. El prototip de piscina seria aplicable a altres poblacions rurals de la ribera i el litoral.

Aportació del CCD

1.000 euros.

Colòmbia

Restauració socioambiental del Morro de Moravia

Responsable

Daniel Viadé Andavert, estudiant del Màster d'Agricultura per al Desenvolupament, de l'ESAB.

Lloc

Medellín, Antioquia, Colòmbia.

Dates

Del 9 de febrer al 18 de juliol de 2012.

Soci local

Tecnológico de Antioquia.

Altres socis

Área metropolitana del Valle del Aburrá (AMVA) i Alcaldía de Medellín.

Context del projecte

El Morro de Moravia es un turó generat per l'activitat de l'abocador municipal de Medellín. La desigualtat social, el conflicte armat i la recerca d'oportunitats van fer de l'abocador un punt de reclam per a la població marginal que van instal·lar-s'hi fins arribar a una situació amb greus problemes de salubritat, sobrepoblació i violència. L'any 2004 es declarà la zona calamitat pública, iniciant-se les actuacions del Pla de Recuperació Socioambiental de Moravia.

Objectius

La millora de les condicions socioeconòmiques i ambientals dels habitants de Moravia amb l'ús de tecnologies sostenibles per a la descontaminació a través del treball participatiu dels seus habitants, amb activitats i capacitacions entorn a la jardineria. Alhora es realitza un treball de recerca per conèixer l'efecte *in situ* dels *buffer-strip* sobre l'escolament superficial i la generació de lixiviats, la seva interacció amb els metalls pesats del sòl i la seva transferència a l'aigua i a la vegetació de la zona.

Activitats realitzades

S'han fet sembres i s'ha treballat en col·laboració comunitat-universitat en el projecte de recerca, construint conjuntament les parcel·les, recollint i produint el material vegetal, sembra, seguiment i recollida de mostres.

Resultats

Contractació de 8 membres del grup per la universitat en les feines, realització del treball de recerca, consolidació del grup de jardins comunitaris per garantir la seva viabilitat més enllà del projecte.

Treball de plantació i sembra a les parcel·les

Perspectives de continuïtat

El projecte va finalitzar el desembre del 2012.

Aportació del CCD

1.500 euros.

El Salvador

Abastament d'aigua potable i sanejament de Sacazil

Responsable

Marc Prades Villanova, estudiant de l'ETSECCPB.

Participant de la UPC

Esther Díaz González, estudiant del CITM.

Llocs

Comunitat rural de Sacazil, del municipi de Santa Tecla, i departaments de La Libertad, Cabañas, la Paz i San Salvador, El Salvador.

Dates

De l'1 de setembre al 30 de novembre de 2012 i de gener a març de 2013.

Soci local

ACUA.

Context del projecte

Malgrat les abundants pluges i la quantitat d'aigua de la zona, les comunitats rurals d'El Salvador pateixen una de les pitjors situacions pel que fa a l'accés a aquest recurs. Sovint les dones i nens d'aquestes comunitats es veuen obligats a fer llargs trajectes carregant l'aigua des de les fonts o rius.

Objectius

Creació d'un sistema d'abastament d'aigua potable per a la comunitat. Es tracta d'un sistema domiciliari que recull l'aigua en un naixement proper i que des d'un dipòsit la bombeja fins la part alta de la comunitat per distribuir-la per gravetat. També es contempla el sanejament de les aigües mitjançant biofiltres i latrines aboneres.
Documentar gràficament projectes que realitza o ha realitzat ESF, per crear un fons que es pugui utilitzar per a la seva difusió, publicitat i concienciació de socis i voluntaris.

Activitats realitzades

Preparació d'informes de diagnòstic de les comunitats i propostes d'abastament dels municipis de La Libertad. Finalització de les obres d'abastament i sanejament de les comunitats d'Hacienda de San Alfonso i Cuyanigua Loma Larga. Recolzament tècnic i social a comunitats per la realització de diversos perfils de projectes d'obres d'abastament i sanejament que s'han formulat anteriorment. Seguiment de diverses activitats i capacitacions fotogràfiques als tècnics d'ACUA.

Resultats

Carpeta tècnica de la comunitat de Sacazil i diàleg entre la junta de la comunitat i l'Ajuntament de Santa Tecla. Supervisió d'obra en la comunitat d'Hacienda de San Alfonso i Cuyanigua-Loma Larga. Creació d'un fons fotogràfic per a les dues ONG, amb fotografies classificades per temàtiques i localització.

Construcció d'un pou

Perspectives de continuïtat

Un cop realitzada la carpeta tècnica del sistema, la comunitat ha identificat el projecte que més s'adequa al context. Exposició de les fotografies, "Un día de agua", i realització d'un projecte final de grau amb el material.

Aportació del CCD

2.600 euros.

Equador

Capacitació en programari lliure i instal·lació d'una estació meteorològica

Responsable

Elena Rodríguez Martínez, estudiant de l'ETSETB.

Participants de la UPC

Natalia Cebrián Herrera i Gabriela Margareto Roca, estudiants (ETSETB), Mónica Aguilar i Eva Vidal, PDI de l'ETSETB.

Lloc

Guaranda, província de Bolívar, Equador.

Dates

Del 13 de juliol al 13 de setembre de 2012.

Soci local

Universidad Estatal de Bolívar (UEB).

Context del projecte

Bolívar és la província més pobra d'Equador, amb una molt baixa penetració de recursos TIC, un factor limitant per al seu desenvolupament. Té una geografia molt accidentada, que dificulta la implementació de xarxes de telecomunicacions i provoca greus desastres naturals en determinades èpoques de l'any.

Objectius

Impulsar el projecte per cartografiar la zona. Contribuir a l'increment de coneixements tecnològics dels habitants de la regió. Fomentar l'ús de programes de programari lliure. Millorar la predicció meteorològica a la província.

Activitats realitzades

Cursos de capacitació de *Radiomobile, Open Street Map* i plaques solars. Instal·lació d'una estació meteorològica. Reconfiguració d'una xarxa de radioenllaços.

Resultats

L'estació meteorològica es va deixar instal·lada a la UEB i es va fer un estudi per la viabilitat d'instal·lar 5 estacions més. Es van fer 6 cursos de capacitació amb una elevada assistència. Es va comprovar que la xarxa implementada en un projecte anterior funcionava correctament.

Comprovacions de la xarxa

Perspectives de continuïtat

La col·laboració entre la UPC i la UEB fa tres anys que dura i està força consolidada. S'està treballant per formalitzar-la a través d'un conveni de col·laboració que pugui regular les futures accions conjuntes.

Aportació del CCD

3.900 euros.

Etiòpia

Construcció d'un hivernacle a l'orfenat de Global Infantil

Responsable

Aida Novau, estudiant de l'ESAB.

Participant de la UPC

Maria Mulet, estudiant de l'ESAB.

Lloc

Kotebe, Addis Abeba, Etiòpia.

Dates

Del 25 juliol al 25 de setembre de 2012.

Soci local

ONG Global Infantil.

Context del projecte

Global Infantil gestiona un orfenat que està situat a 2.700m d'altitud. El clima tropical fa que durant l'estació de pluges resulti impracticable la plantació d'hortalisses. Per poder plantar per a l'autoconsum del centre, la contrapart va sol·licitar la construcció d'un hivernacle, que ha de tenir la funció de protecció del cultiu més que per aconseguir una regulació climàtica.

Objectius

Construir un hivernacle amb materials resistents obtinguts a la zona, per poder cultivar durant l'època de pluges, i formació en conceptes bàsics d'agricultura per a la continuïtat del projecte.

Activitats realitzades

Construcció d'un germinador, condicionament de l'hort preexistent i construcció d'un hivernacle. Realització de classes teòriques de maneig de l'agricultura als adolescents del centre.

Resultats

S'han finalitzat les construccions i s'han aconseguit llavors. Documentació per a l'aprenentatge i conservació dels cultius a l'hivernacle (cicles de cultius, rotacions i associacions, maneig de cada hortalissa, etc., per als dos anys següents).

Construcció d'hivernacles

Perspectives de continuïtat

L'estructura pot arribar a tenir una vida de fins a 10 anys, el plàstic de la coberta entre 3 i 5 anys. La nostra intenció és poder anar-hi un cop a l'any per fer un manteniment i ampliar els coneixements dels nens que van creixent al centre.

Aportació del CCD

2.000 euros.

Agricultura i alimentació

2012 - O027

Etiòpia

Recursos TIC a universitats

Responsable

Jesús Berdún, estudiant de màster de l'IS.UPC.

Participants de la UPC

Gerard García, estudiant de l'ETSETB, Judith López, estudiant de la FME, Jemal Hassen, estudiant de l'AAU, i José Antonio González, PDI de la FIB.

Llocs

Poblacions de Dessie i Kombolcha, a la regió d'Amhara, i Addis Abeba, Etiòpia.

Dates

De l'1 de juliol de 2012 al 2 de febrer de 2013.

Soci local

Wollo University (WU)

Context del projecte

La WU és una de les noves universitats etíops. Pel que fa a recursos TIC, tot i la millora significativa dels darrers anys, encara hi ha una manca important d'aquest tipus de recursos, essencials en l'ensenyament superior.

Objectius

Millorar els recursos relacionats amb les TIC de que disposa la comunitat universitària de la WU.

Activitats realitzades

Realització d'un seminari de 25 hores sobre l'ús de les TIC a l'àmbit universitari, implementació d'infraestructura i serveis TIC a la WU, i coordinació de les diferents iniciatives relacionades.

Resultats

Tot i que el projecte encara està en curs, els resultats de les activitats de formació i d'implementació d'infraestructura han estat favorables. Al seminari hi van assistir 62 alumnes i es va instal·lar una Intranet a la Universitat.

Col·locació de instal·lacions

Perspectives de continuïtat

Les tasques pendents per realitzar consisteixen en l'elaboració d'un Pla Estratègic per al desenvolupament de recursos TIC a la WU.

Aportació del CCD

4.400 euros.

Guatemala

Introducció de les TIC a comunitats desarrelades

Responsable

Guillem Sant Buscallà, estudiant de la FIB.

Participants de la UPC

Marc Vicente Tonico, estudiant de l'ETSEIB, Marina Brosten Duesa, estudiant de l'EPSEVG, Emili Boronat Roselló, estudiant de màster a la FIB, Laura Balbastre Soler i Helena García Gómez, estudiants de la FIB.

Llocs

Mazatenango, Comunitats indígenes de Patulul i San Antonio, Suchitepequez, Guatemala.

Dates

Del 5 de juliol al 13 de setembre de 2012.

Soci local

ADEHGUA, Asociación por los DErechos Humanos de GUAtemala.

Context del projecte

ADEHGUA treballa a diverses comunitats de Guatemala en quatre àmbits: formació social, política i productiva; salut preventiva; formació i actualització pedagògica i lideratge social. Per a poder desenvolupar la seva feina necessiten obtenir finançament. El darrer any es va crear un blog (www.adehgua.org) per gestionar donacions.

Objectius

Contribuir al desenvolupament de les TIC a les comunitats a través de formar formadors i alumnes. El coneixement de les TIC ajudarà als estudiants a incorporar-se al món laboral amb un ventall més ampli de possibilitats. Adequar les instal·lacions tecnològiques i educatives dels diversos centres i fomentar la seva utilització.

Activitats realitzades

Trasllat, manteniment i posada en marxa dels panells fotovoltaics de l'escola de Veracruz. Manteniment de l'aula d'informàtica d'ADEHGUA i de la seva seu. Reparació de l'aula d'informàtica i classes a l'Institut de *El Carmen*. Capacitació als alumnes de primer, segon i tercer de bàsica i personal docent de l'Institut científic Einstein de San Antonio. Replantejament del blog de donacions i inici del primer projecte autofinançat.

Resultats

L'aula d'ADEHGUA està en funcionament i s'hi imparteixen classes. S'ha establert un lligam entre ADEHGUA i l'escola Einstein, que donarà lloc a futures col·laboracions. Es van reparar els ordinadors del Carmen i les plaques fotovoltaiques de Veracruz, permetent un millor funcionament dels dos centres a nivell d'infraestructura. Les activitats realitzades han tingut un rerefons relacionat amb la informàtica, i hem implementat la utilització de *software* lliure.

Aportació del CCD

4.827,35 euros.

Capacitació a alumnes de l'Institut científic Einstein

Col·laboració amb el Grup GRAVA; Escola de Xetalbiljoj

Responsable

Ana Julià Rodríguez, estudiant de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Clea Dolores Granados Nicolaidou, Alexader Martínez Iturria, José Sánchez Masterton, estudiants de l'ETSAB.

Lloc

Quetzaltengango/Cajolá (Xetalbiljoj). Departament de Quetzaltenango, Guatemala.

Dates

Del 7 de juliol al 23 d'agost de 2012.

Soci local

Grupo de Ayuda Voluntaria de Arquitectura (GRAVA) de la Universidad San Carlos.

Context del projecte

GRAVA és un grup d'estudiants voluntaris de la USC que treballa per una arquitectura més social i sostenible, intentant despertar en el seu entorn una visió crítica de la realitat, en una societat com la guatemalenca, que ha viscut una història recent socialment complexa. En l'actualitat estan treballant al municipi de Cajolá, a Xetalbiljoj, una zona rural on l'escola va patir problemes constructius i es van traslladar les classes a unes aules provisionals precàries.

Objectius

Promoure els ideals d'una arquitectura sostenible i de base social, mitjançant congressos, tallers i el projecte de voluntariat de l'escola de Xetalbiljoj. Seguiment i valoració del treball de l'any anterior del grup BasiG2011 a Lancetillo.

Activitats realitzades

Intervenció en el congrés d'Arquitectura de Quetzaltenango. Participació en intervencions urbanes a la ciutat. Realització del taller d'Arquitectura sostenible a la UPC, a la USC i a la Universitat Autònoma de Chiapas (Mèxic). Construcció de tres aules i una cuina a l'escola de Xetalbiljoj, Cajolà, amb el grup GRAVA. Seguiment del projecte BasiG2011 a Lancetillo, Uspantán.

Aules provisionals a l'escola de Xetalbiljoj

Resultats

Difusió de GRAVA a la USC, amb noves incorporacions durant la nostra estada, i els seus valors d'arquitectura sostenible i social en l'alumnat. S'ha donat resposta a la problemàtica d'aules a l'escola de Xetalbiljoj. S'han enfortit les relacions amb el grup GRAVA i la Universidad San Carlos.

Perspectives de continuïtat

S'ha considerat especialment important mantenir la relació amb GRAVA al llarg de tot l'any. Per això s'ha posat en marxa una pàgina web: www.basigrava.blogspot.com. Dins l'àmbit de l'ETSAB s'estan organitzant jornades d'explicació dels projectes de cooperació a l'escola, promovent la consciència i el debat. D'aquesta manera es pretén crear propostes i mecanismes de continuïtat que ajudin a mantenir actiu el grup.

Aportació del CCD

4.400 euros.

Factibilitat d'una explotació agropecuària a Kuche

Responsable

Jordi Izquierdo Figarola, PDI de l'ESAB.

Lloc

Kuche, Rio Campo; Guinea Equatorial.

Dates

Juliol de 2012.

Soci local

Desarrollo 2000 en África.

Context del projecte

Guinea Equatorial és un país fortament dependent d'importacions d'aliments de l'estranger. En la zona continental del país hi ha una finca d'unes 15 ha actualment de selva tropical on s'hi vol fer una explotació agropecuària per subministrar aliments al mercat local a un preu assequible per a tothom.

Objectius

Analitzar la viabilitat d'una explotació agrícola i proposar una primera seqüència d'actuacions.

Activitats realitzades

Visites als mercats i botigues d'alimentació locals per veure l'origen dels productes i els preus de venda. Visites a un parell de finques agrícoles per veure el seu funcionament i els seus problemes. Visita a la finca del projecte per prendre diverses mesures i mostres.

Resultats

S'ha elaborat una matriu de punts forts i punts febles del projecte. S'ha verificat la viabilitat del projecte. S'ha fet una anàlisi de fertilitat del sòl. S'ha contactat amb un enginyer agrònom local per veure la possibilitat de donar suport a les fases inicials del projecte.

Zona desforestada de la finca per iniciar el cultiu

Perspectives de continuïtat

Amb la informació recollida cal ara elaborar un avantprojecte per analitzar la viabilitat de la finca. Cal continuar donant recolzament tècnic a la contrapart donada l'absència de coneixements agrícoles per part dels actors locals implicats.

Aportació del CCD

1.200 euros.

Desenvolupament de la dona

Responsable

Júlia Goula Mejón, estudiant de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Carla Amat García, Helena Cardona Tamayo, Dafne Saldaña Blasco, estudiants de l'ETSAB.

Llocs

Okhla, Delhi, i Muhar i Bairagarh, Shivpuri District, Índia.

Dates

Del 6 de setembre al 10 de novembre de 2012.

Socis locals

SAFP, Sathi all for partnerships, i TAAL, Towards action and learning.

Context del projecte

A l'Índia, segons la constitució, les dones tenen els mateixos drets que els homes, però a la realitat l'accés als recursos econòmics, a la propietat i a l'educació i la seva llibertat individual estan restringits. És necessari que la dona s'apoderi de més mitjans econòmics, psicològics i socials per tal que pugui desenvolupar els diferents aspectes de la vida en igualtat d'oportunitats.

Objectius

Proposem el concepte d'urbanisme de gènere, amb la voluntat de redefinir els objectius de l'urbanisme convencional per solucionar les necessitats reals de la societat urbana i rural. L'espai públic ha de ser un espai compartit per tothom i que faciliti la incorporació de la dona.

Els objectius s'assoleixen a través de dues línies de treball: una d'acadèmica, de sensibilització universitària, i una altra de camp, d'aplicació de l'urbanisme de gènere a Shivpuri.

Activitats realitzades i resultats

Organització i realització de l'Urban International *Workshop Bcn-Delhi'12*, durant juliol i octubre. Discussió amb els agents locals del masterplan teòric proposat a Okhla. Exposició *Género y otras pequeñas cosas* a l'Instituto Cervantes, Delhi. Redibuixat i diagnòstic de dues comunitats de tribus Saharia a la regió de Shivpuri.

Participants en una de les xerrades amb les dones

Perspectives de continuïtat

Realització de tres PFC: dos d'urbans a Delhi i un de rural a Shivpuri. Exposicions de la feina realitzada als tallers. Desenvolupament d'un centre comunitari i un punt d'aigua a la comunitat tribal a Shivpuri.

Aportació del CCD

2.200 euros.

Suport per un futur professional per a joves de Mumbai

Responsable

Maria García Llop, estudiant de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Júlia Pons Trias, Carles Palau Angles i Ángela Peralta Álvarez, estudiants de l'ETSAB.

Llocs

Lonavla i Badlapur, Maharastra, Índia.

Dates

De juliol a setembre de 2012.

Soci local

CCDT (*Commited Communities Developement Trust*)

Context del projecte

Projecte de col·laboració amb l'ONG Índia CCDT, que treballa donant suport i protecció a persones i comunitats afectades pel VIH / SIDA a la ciutat de Mumbai. El projecte es desenvolupa en els centres d'acollida Aakaar i Ankur, on resideixen joves d'entre 12 i 21 anys.

Objectius

Proporcionar eines socials i tecnològiques que afavoreixin el desenvolupament personal i formatiu dels joves, i fomentar el pensament reflexiu i analític, i la resolució autònoma de problemes utilitzant els mitjans i materials de l'entorn proper.

Activitats realitzades

S'ha treballat amb treballadors de l'ONG i amb els joves residents, desenvolupant tallers i projectes a petita escala.

Tots col·laborant i participant en l'activitat

Resultats

Els joves beneficiaris han assolit una major autonomia, més capacitat de raonament. Han après a valorar i aprofitar els seus propis recursos. També s'han introduït millores en les instal·lacions dels centres i en el funcionament d'aquests.

Perspectives de continuïtat

La col·laboració amb el CCDT s'ha dut a terme satisfactòriament des de fa anys, renovant els seus objectius a mida que canvien les necessitats dels seus beneficiaris. S'espera seguir millorant i donar continuïtat al projecte.

Aportació del CCD

1.200 euros.

Construcció d'una escola i centre de formació a Rajiv Nagar

Responsable

Anna Fonte, estudiant de l'EPSEB.

Participants de la UPC

Victor Segura i Carlota Carbó, estudiants de l'EPSEB.

Lloc

Rajiv Nagar, sector 14 de Gurgaon, estat de Haryana, Índia.

Dates

Del 13 de setembre de 2012 al 13 de febrer de 2013.

Socis locals

Naya Nagar i Mera Parivar.

Altres socis

Arquitectes Tècnics Sense Fronteres.

Context del projecte

L'ONG Naya Nagar treballa conjuntament amb l'ONG Índia Mera Parivar en quatre àrees principals de desenvolupament: Educació, Gènere, Sanitat i Drets. Actualment tots els projectes es duen a terme en un centre de lloguer, del que s'ha incrementat el preu, creant una situació d'inseguretat respecte la viabilitat econòmica del projecte. A més a més, el centre actual no es va dissenyar per l'ensenyament, no hi ha llum natural (tant important degut als talls de corrent), falta ventilació (molt important en els mesos calorosos) i falta d'espais higiènics per als àpats i programes nutricionals.

Objectius

L'escola i centre de formació serà un centre social per a la comunitat, on a més de continuar amb els projectes ja establerts a la zona, en podran sorgir de nous i serà un lloc de trobada i suport per als veïns.

Activitats realitzades

Durant l'estada vam visitar projectes construïts per ATSF per valorar el seu ús i manteniment, i ens vam reunir amb l'ONG per a possibles nous projectes. A Gurgaon ens vam trobar amb la impossibilitat d'aconseguir un solar legal per a la construcció del centre. S'han fet reunions amb directius d'empreses, la comunitat, estudi de materials sostenibles i construcció tradicional de la zona. S'han fet plànols i propostes per a la construcció d'una caseta per als voluntaris.

Resultats

S'ha trobat una empresa amb consciència social interessada en comprar un terreny on es podria construir l'escola i centre de formació. S'ha fet l'estudi sobre la legalitat dels solars de la zona, estudi sobre construcció tradicional de la zona i possibles materials reciclats.

Perspectives de continuïtat

La construcció del centre està prevista per l'estiu vinent, un cop solucionat el problema del terreny i trobat els millors materials alternatius al formigó armat. L'empresa que comprarà el terreny vol que s'implanti el model de Rajiv Nagar a la zona de *slums* on ells treballen; així doncs, es proposa construir un centre social en una altra zona de Gurgaon.

Aportació del CCD

2.400 euros.

II curs d'especialització. Desenvolupament sostenible en paisatges culturals extrems

Responsable

Miquel Vidal, PDI de l'ETSAB.

Llocs

Barcelona i Bamako, Mali.

Dates

D'octubre de 2012 a abril de 2013.

Soci local

École Superieure d'Ingenierie Architecture et Urbanisme (ESIAU).

Context del projecte i objectius

Mali té al País Dogon un dels paisatges culturals mes importants del món amb un potencial turístic cultural immens. Es proposa la realització del seminari *"Le paysage culturel comme moteur pour le development, analysis interpretation, projet et gestion"*, codirigit per Miquel Vidal i Abdoulaye Deyoko, director de l'*Ecole Superieure d'Ingenierie Architecture et Urbanisme*. L'objectiu del seminari és formar especialistes, tant d'aquí com de Mali, en la planificació i la gestió dels paisatges culturals com a motor de desenvolupament sostenible.

Activitats realitzades

El professor Abdoulaye Deyoko es va desplaçar a Barcelona del 20 al 24 de setembre, per establir el programa del seminari, que consta de quatre mòduls:

1) Curs teòric-pràctic. Construcció cartogràfica, anàlisi i interpretació dels tangibles i els intangibles en els paisatges culturals i la seva *mapificació*. ESIAU. Bamako, del 22 al 25 d'octubre de 2012.

2) Taller d'anàlisi. Anàlisi i interpretació dels tangibles i intangibles en els paisatges culturals de Tely, Kani Kombole i Benigmato. Tely, Kani Kaombole i Benigmato, del 21 d'octubre de 2012 al 6 de febrer de 2013.

3) Taller i curs teòric *on-line*. Anàlisi i idees de projecte per al lloc seleccionat amb la comunitat local. ESIAU a Bamako, ETSAB a Barcelona, del 6 de febrer al 13 d'abril de 2013.

4) Taller final conjunt ETSAB-ESIAU. Anàlisi i projectes per als paisatges culturals en el marc del desenvolupament sostenible. ETSAB, Barcelona, del 13 al 24 d'abril de 2013.

Estudiants del curs

Resultats

Van seguir el curs 10 alumnes de l'ESIAU i després d'una introducció teòrica als paisatges culturals (concepte, anàlisi i projectes) es va desenvolupar un exercici de camp a Sybi, a uns 30 kilòmetres de Bamako, a partir del qual es va realitzar un treball de recerca i interpretació del paisatge cultural com el que hauran de fer al País Dogon.

Aportació del CCD

1.400 euros.

Marroc

Xauen: Identitat arquitectònica + Rehabilitació sostenible: Implementació de SIG al catàleg arquitectònic

Responsable

Carolina Tesan Canales, estudiant de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Pilar García Almirall, PDI de l'ETSAB, Marta Giner Piedrafita, estudiant de l'ETSAB, Xavier Pedraza Fuentes i Jordi Trubat Casal, estudiants de l'EPSEB.

Lloc

Xauen, regió Tànger-Tetouan, nord del Marroc.

Dates

Del 13 al 25 d'octubre de 2012.

Soci local

Rif Al Andalus.

Context del projecte

L'arquitectura tradicional de la medina de Xauen té un gran valor, però molts trets que la defineixen es perden pel mal estat de les edificacions o les rehabilitacions fetes. La nostra iniciativa forma part del programa *Xauen: Identitat Arquitectònica + Rehabilitació Sostenible*. En una primera fase, "Diagnòstic Arquitectònic de la medina de Xauen", es va realitzar un catàleg amb 40 elements arquitectònics detectant els edificis en estat de degradació.

Objectius

La implementació d'un Sistema d'Informació Geogràfica (SIG) al catàleg millorarà la gestió de la informació generada, interessant però difícil de gestionar en aquests moments pel seu format. Altres ciutats del nord del Marroc que promouen el seu patrimoni arquitectònic com a motor de desenvolupament estan implantant SIG com a eina de gestió.

Activitats realitzades

S'ha sistematitzat i completat la informació per crear unes *geodatabases d'ArcGis*, i s'ha format en l'ús d'aquest programa als tècnics municipals.

Resultats

El treball conjunt de tècnics multidisciplinaris locals i de la UPC ha posat les bases per una gestió eficient de la informació del catàleg arquitectònic que amb la formació realitzada podrà ser actualitzada pels tècnics locals.

Perspectives de continuïtat

La municipalitat de Xauen i Rif Al Andalus tenen interès en continuar formant-se en SIG i anar completant el seu catàleg, i compten amb el recolzament de l'Associació Nil·la de Cooperació per al Desenvolupament Humà, de la que formen part alguns participants d'aquest projecte, i que treballa fa tres anys revaloritzant el patrimoni xauní.

Aportació del CCD

1.015 euros.

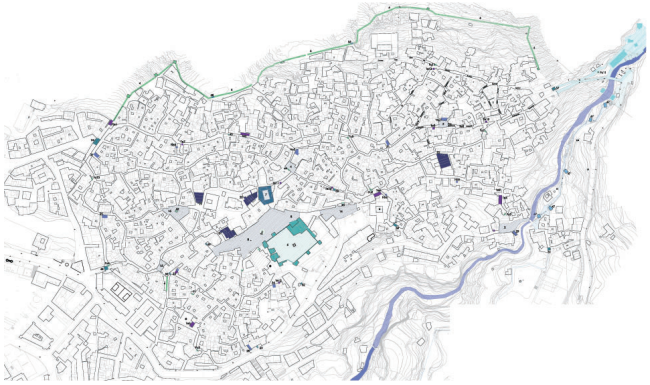

Plànol de la medina

Urbanisme i planificació

2012 - O013

Marroc

Recolzament a la docència de l'enginyeria de processos: Optimització de processos i sistemes energètics

Responsable

Miguel Ángel Zamarripa Pérez, doctorand de l'ETSEIB.

Participants de la UPC

Antonio Espuña Camarasa, PDI del Departament d'Enginyeria Química, Marta Moreno Benito, Javier Silvente Saiz i Edxon Eduardo Licón Bernal, doctorands de l'ETSEIB.

Lloc

Rabat, Marroc.

Dates

De l'11 al 19 de novembre de 2012.

Soci local

École Nationale de l'Industrie Minérale (ENIM).

Context del projecte

El Marroc és un país depenent de les importacions d'energia. El govern pretén diversificar la producció d'energia renovable, a través d'estacions solars i eòliques, amb l'objectiu que al 2020, el 20% de l'energia produïda provingui d'energies renovables.

Objectius

Disseny estructural d'un màster en optimització de processos i sistemes energètics, que compleixi amb el perfil d'un enginyer capaç de modelar i optimitzar els sistemes energètics, fent èmfasi en els temes associats a l'enginyeria de processos i sistemes.

Activitats realitzades

S'ha definit el contingut del màster: el temari, els objectius i les eines necessàries per dur-lo a terme. S'ha desenvolupat un curs-taller en el qual es van avaluar alguns mòduls del màster que es van definir durant la primera etapa del projecte.

Resultats

S'han definit, caracteritzat, i desenvolupat el pla de treball corresponent al Màster. S'ha fet un curs intensiu de 48 hores, dirigit a 50 alumnes d'Enginyeria Química i Enginyeria Energètica.

Taller a Rabat

Perspectives de continuïtat

S'ha fet una proposta formal per continuar amb la col·laboració entre ambdues parts, UPC i ENIM, per desenvolupar una sèrie de casos d'estudi que podrien ser inclosos en un llibre, en l'elaboració del qual participarien els alumnes de l'ENIM que van realitzar el curs.

Aportació del CCD

1.800 euros.

Moçambic

Millora de la sostenibilitat de la missió de Mangunde

Responsable

Cristina Trujillo Cuevas, estudiant del Màster d'Agricultura per al Desenvolupament a l'ESAB.

Participant de la UPC

Francisco Iranzo Iranzo, PDI de l'ESAB.

Lloc

Missió de Mangunde, districte de Chivavaba, província de Sofala, Moçambic.

Dates

Del 12 de maig al 20 d'agost de 2012.

Soci local

Associação ESMABAMA.

Context del projecte

La zona d'actuació és una de les més empobrides del país: el 80% no té accés a serveis energètics, només l'1% té accés a aigua corrent i més del 90% viu de l'agricultura de subsistència. En aquest context, les missions són un petit refugi on la població pot accedir a serveis mèdics i educatius, però la sostenibilitat d'aquestes no és una tasca fàcil. Una de les despeses importants és cobrir les necessitats de l'alumnat intern (858 joves).

Objectius

Incrementar la productivitat de les parcel·les agrícoles i obtenir ingressos mitjançant la comercialització. Formulació d'un projecte, enfocat al desenvolupament socioeconòmic, que es presentarà a la convocatòria d'ajuts anuals de l'Obra Social de La Caixa.

Activitats realitzades

Recopilació i anàlisi d'informació i aixecament de la línea de base, a través de reunions amb l'associació. Revisió, anàlisi i selecció de material, visites a les missions i entrevistes.

Resultats

S'ha identificat una línia de treball relacionada amb l'aprofitament de subproductes, que té un abast més general i encaixa millor amb la convocatòria de La Caixa. S'ha recopilat i analitzat tota la informació necessària i s'ha marcat la línia de base del projecte.

Perspectives de continuïtat

La formulació de la proposta ha finalitzat i es presentarà a la convocatòria d'ajuts de La Caixa. A més, aquest treball es redactarà com a Treball Final de Màster. Gràcies a aquesta estada i a les que s'han realitzat en ocasions anteriors, s'enforteixen les relacions entre la UPC i l'associació, donant cabuda a futures col·laboracions.

Aportació del CCD

3.100 euros.

Parcel·la agrícola

Agricultura i alimentació

2012 - O008

Desenvolupament d'eines per a la millora de les condicions de vida al barri de Maxaquene A

Responsable

Jordi Capell Ibiza, estudiant del CITM.

Participant de la UPC

Tabare Moreyra Calduch, estudiant del CITM.

Lloc

Barri de Maxaquene A de Maputo, Moçambic.

Dates

Del 26 de juny al 6 de setembre de 2012.

Soci local

Juventude Desenvolvimento Advocacia Ambiental (KUWUKA-JDA).

Context del projecte

Dins del programa de barris de Maputo engegat pel grup de Moçambic d'ESF Catalunya, es pretén aconseguir una millora en la qualitat de vida dels habitants del barri de Maxaquene A i, a través de petites actuacions en serveis urbans prioritaris, mobilitzar i cohesionar les estructures internes del barri per millorar la qualitat de vida dels seus habitants. És crucial la implicació de les entitats veïnals.

Objectius

Documentar gràficament la situació al barri de Maxaquene A per, a través del material obtingut, sensibilitzar els seus habitants sobre els seus drets i deures i les accions que poden portar a terme per millorar el seu entorn.

Activitats realitzades

Creació de material audiovisual: vídeo documental sobre els problemes d'abastiment d'aigua al districte de Funhalouro (Moçambic) i exhibició al festival de cinema documental Dockanema de Maputo, i reportatge fotogràfic per a la documentació dels treballs de sensibilització de la població del barri de Maxaquene A. Exposició itinerant d'aquest reportatge en diversos espais socials del barri. Vídeo documental per a la sensibilització de la població del barri en matèria de dret i deures i d'accés a l'habitatge (en procés d'edició).

Resultats

Com a fruit d'aquesta col·laboració hem obtingut abundant material fotogràfic i audiovisual que s'ha posat a disposició de les entitats del barri.

Condicions al barri de Maxaquene A

Perspectives de continuïtat

Malauradament, la interrupció del projecte per part d'ESF, degut a les dificultats de finançament, fa que no es pugui continuar amb aquesta col·laboració.

Aportació del CCD

1.300 euros.

Moçambic

Millora de la salut pública a Inhambane

Responsable

Veronica Paddeo, estudiant de l'ETSECCPB.

Participants de la UPC

Josep Martínez Espinós, estudiant de màster de l'ETSAB, Francesc Magrinyà, PDI de l'ETSECCPB, i Albert Gerard Ventura, estudiant de l'ETSECCPB.

Lloc

Província Inhambane, Moçambic.

Dates

Del 20 de juliol al 20 de desembre de 2013.

Soci local

Departament de Planificació de la Direcció Provincial de Salut d'Inhambane (DPS-I).

Context del projecte

El Departament de Planificació de la DPS-I és responsable de la Xarxa de Salut Pública i presenta mancances tècniques per a poder desenvolupar la feina correctament, tant per falta de personal com per capacitat del personal de que disposa en l'actualitat.

Objectius

Reforç del sistema de presa de decisions de la DPS-I, en base a l'ús de la informació geogràfica.

Activitats realitzades

Creació d'un sistema d'informació de la base de dades de les unitats de salut de la província i formació en sistemes d'informació geogràfica (SIG) als tècnics del Departament de Planificació de la DPS-I.

Resultats

Els tècnics de la DPS-I disposen de informació necessària per a la gestió i presa de decisions sobre les infraestructures de la Xarxa.

Perspectives de continuïtat

S'està treballant per a poder realitzar el nou Pla d'Inversió Pública en Salut de Inhambane (PIPS-I) per als dos propers quinquennis, conjuntament amb un equip pluridisciplinari, utilitzant els SIG creats com a base de les consultes a realitzar.

Aportació del CCD

5.600 euros.

Salut pública a Inhambane

2012 - 0029

Formació i capacitació

Moçambic

Col·laboració amb el servei d'optometria

Responsable

Carme Serés, PDI de la FOOT.

Participants de la UPC

Eulàlia Sànchez i Victoria Apio, PDI de la FOOT, Ana Díaz i Esther Fernández, estudiants de la FOOT.

Llocs

Maputo i Xai-Xai, Moçambic.

Dates

Del 17 de juny de 2012 al 3 de juny de 2013.

Socis locals

Hospital Central de Maputo (Servei d'Oftalmologia) i Fundació Kanimambo (Xai-Xai).

Context del projecte

A Moçambic hi ha més de 150.000 cecs i més de mig milió amb malalties oculars, produïdes per patologies curables en el món occidental. Es calcula que la meitat dels casos de ceguera infantil són evitables i en un 75% en adults. Els problemes visuals compensables amb correcció òptica no són tractats per manca de mitjans i personal amb coneixements d'òptica i optometria. A Moçambic hi ha un oftalmòleg per a cada 3.857.000 habitants, quan l'OMS en recomana un per cada 15.000.

Objectius

Aportar docència i coneixement pràctic a oftalmòlegs en formació i tècnics en optometria. Així es completarà la seva formació com a futurs professionals i docents.

Activitats realitzades

Formació dels metges residents en optometria i tècniques quirúrgiques en oculoplàstia. Col·laboració en la formació dels tècnics en optometria. Participació en els estudis tècnics. Ajuda en la millora de l'estat del material del taller de muntatge d'ulleres.

Resultats

Activitat assistencial a 100 pacients de l'hospital. Formació de 4 residents d'oftalmologia mitjançant la impartició de 4 seminaris teòrics i de 8 sessions de pràctiques amb els pacients de l'hospital. Formació dels tècnics i cessió de material docent.

Revisió visual a una pacient

Perspectives de continuïtat

Cada any es faran entre 3 i 4 desplaçaments per assegurar la formació de futurs professionals que a la vegada siguin formadors.

Aportació del CCD

6.000 euros.

Atenció a la salut

2012 - O039

Anàlisi, dotació i formació tecnològica de RUWON

Nepal

Responsable

Martina Mª Canyelles Gamundí, estudiant de la FIB.

Participants de la UPC

Bartomeu Miró Mateu, estudiant de la FIB, Fermín Sánchez Carracedo, Carles Álvarez García, PDI de la FIB, i Jesús Díaz García, doctorand de la FIB.

Lloc

Vall de Kathmandú, Nepal.

Dates

Del 7 d'agost al 8 d'octubre de 2012.

Soci local

RUWON Nepal (Rural Women's Network Nepal).

Context del projecte

L'organització RUWON treballa en la formació de dones, joves i nens de diferents localitats del Nepal. La seva missió principal és dotar aquests col·lectius dels coneixements necessaris per facilitar la seva inclusió a la societat i la seva participació activa per tal que contribueixin al desenvolupament del país. Al 2011 es van identificar algunes necessitats de RUWON relacionades amb la falta d'infraestructura tecnològica.

Objectius

Realitzar una anàlisi exhaustiva de la situació actual de l'ONG RUWON i de l'ús que fan de les TIC i millora del portal web i Intranet per a facilitar-ne l'autogestió. Dotar d'infraestructures tecnològiques a RUWON per millorar la seva gestió i possibilitar la introducció de les TIC en el seu programa educatiu.

Activitats realitzades

Anàlisi i estudi de la situació actual de les TIC a RUWON per a la identificació de les seves mancances i necessitats. Desenvolupament i actualització del portal web, instal·lant-hi un Sistema de Gestió de Continguts i afegint-hi noves opcions i solucions de gestió de l'organització. Formació per a la gestió de la web, Intranet i en TIC i noves tecnologies al personal de gestió i educadors.

Formació tecnològica a RUWON

Resultats

Dotació d'infraestructura tecnològica a RUWON (10 ordinadors portàtils) possibilitant així la introducció de programes de formació en TIC com a nova matèria dins el seu programa educatiu. Formació i capacitació en TIC i noves tecnologies al personal de la contrapart. Millores i actualitzacions a la web de RUWON. Anàlisi i estudi de la situació de les TIC a l'organització, i creació dels lligams per a la continuació de la col·laboració a partir de les mancances i necessitats identificades.

Perspectives de continuïtat

L'anàlisi de la situació de les TIC que s'ha dut a terme ha permès la identificació de mancances i necessitats que es poden plantejar com a objectius futurs. A més a més, RUWON s'ha mostrat molt satisfeta amb la feina duta a terme fins ara i ha manifestat la seva voluntat de donar continuïtat a la col·laboració.

Aportació del CCD

2.203 euros.

Nicaragua

Sistema de Telemedicina a l'Atlàntic Sud. Fase VII

Responsable

Alba Boj Sugrañes, estudiant de l'EETAC.

Participant de la UPC

Genís Mauri Baqueró, estudiant de l'EETAC.

Llocs

Bluefields, capital de la Región Autónoma del Atlántico Sur (RAAS) i comunitats de Monkey Point i San Pancho (RAAS), Nicaragua.

Dates

De gener a juliol de 2012.

Socis locals

Ministerio de Salud de Nicaragua i Hospital Regional Ernesto Sequeira Blanco.

Context del projecte

La RAAS és una regió mancada dels mínims serveis bàsics, com electricitat o aigua corrent. La seva capital, Bluefields, es troba aïllada, sense carreteres. Un únic hospital fa front a les necessitats de tota la població. La resta del sistema mèdic consta de diferents *Puestos de Salud*, la majoria dels quals són atesos per un estudiant de medicina.

Objectius

Millorar el sistema d'atenció sanitària a la RAAS mitjançant la implantació d'una xarxa de comunicació de dades i veu entre centres de salut de la regió. Millorar la salut dels habitants i el nivell de vida de les zones rurals. Fomentar l'educació i l'accés a la cultura i les noves tecnologies.

Activitats realitzades

Assajos per a la implementació del radioenllaç Bluefields-Monkey Point. Disseny d'una xarxa VPN per connectar *Centros de Salud* de Bluefields. Ampliació del sistema de telefonia VoIP de l'hospital. Implementació del sistema escriptoris remots *NComputing*. Formació del personal. Acord de cooperació amb la Bluefields Indian and Caribbean University (BICU).

Implementació de l'enllaç

Resultats

La implementació de l'enllaç amb Monkey Point és inviable degut a la distància o a l'alta atenuació per la vegetació o clima. Es dissenya i deixa pendent la xarxa VPN. S'instal·len satisfactòriament diversos telèfons en nous departaments i 3 equips en punts estratègics de l'hospital, ampliant la xarxa VoIP i el sistema d'escriptoris remots. L'acord bilateral de mobilitat entre BICU i EETAC s'ha tancat amb èxit.

Perspectives de continuïtat

Després d'assolir fites destacables per una ONG petita com TSF, es proposa el tancament del projecte. L'escenari original del projecte s'ha anat modificant. S'han assolit resultats excel·lents, però les actuacions que caldria fer a partir d'ara queden fora del nostre abast i àmbit d'actuació.

Aportació del CCD

1.600 euros.

TIC

2012 - 0001

Nicaragua

Implantació d'una línia de transformació de cacau

Responsable

Belén Sáez Parrado, estudiant de l'ESAB.

Participants de la UPC

Adriana Valeria Rocha Humboldt, estudiant de l'ESAB, i Francisco Iranzo, PDI de l'ESAB.

Lloc

San Miguelito de Río San Juan, Nicaragua.

Dates

De l'1 de febrer al 12 de juliol de 2012.

Soci local

DESOS Opció Solidària.

Context del projecte

El projecte compta amb la participació de 40 productors de cacau que actualment venen individualment als *coyotes*, obtenint un rendiment econòmic baix. Per tal de resoldre aquest problema, es proposa unificar tota la producció a la cooperativa, per tal de transformar el cacau i vendre'l a un preu més alt.

Objectius

Obtenir la informació necessària i realitzar els càlculs i previsions per poder posar en marxa una planta transformadora de cacau a la cooperativa. Donar assessorament tècnic als productors per millorar la seva producció.

Activitats realitzades

Visites a les finques i reunions amb els productors. Planificació de la producció de cacau a 10 anys vista per tal de fer el dimensionament de la planta. Anàlisi d'alternatives en quant a la fermentació de la matèria prima i al sistema d'assecatge. Disseny de les instal·lacions i dels plànols de la planta transformadora (fermentador i assecador). Planificació de costos i estudi de la viabilitat econòmica.

Finca de cacau

Resultats

Actualment els agricultors disposen de més coneixements sobre les tècniques necessàries per al cultiu de cacau, com el rec a l'estació seca o tècniques ecològiques de control de plagues. S'ha realitzat el disseny de la planta transformadora de cacau, i s'ha calculat el cost de la construcció. S'han estimat els beneficis que s'obtindrien venent el producte a una empresa exportadora i s'ha estimat que al 2015 la producció serà suficient per fer viable la planta.

Perspectives de continuïtat

Els tècnics de DESOS segueixen donant assistència tècnica. En dos anys es farà una anàlisi de producció, per valorar la possibilitat de construir les instal·lacions al 2015.

Aportació del CCD

2.600 euros.

Agricultura i alimentació

2012 - O005

Nicaragua

Monitoreig i presa de decisions al *Río Viejo*

Responsable

Oscar Flores Baquero, PDI del Departament de Matemàtica Aplicada III.

Participants de la UPC

Agustí Pérez Foguet, PDI de l'ETSECCPB, i Alejandro Jiménez Fernández de Palència, PAS de l'IS.

Llocs

Subconca alta del Río Viejo, municipis de La Concordia, San Rafael del Norte i San Sebastián de Yalí, Departament de Jinotega, Nicaragua.

Dates

Del 26 de juliol al 13 de setembre de 2012.

Socis locals

Alianza TERRENA: Ingeniería Sin Fronteras Asociación para el Desarrollo (ONGAWA) -Asociación de Educación y Comunicación "La Cuculmeca".

Context del projecte

D'una banda, a Nicaragua hi ha una important descentralització de responsabilitats del govern central als locals no acompanyada de recursos. De l'altra, una gestió més local dels recursos no és sinònim d'equitat en la distribució dels mateixos ni de sostenibilitat del servei d'aigua i sanejament.

Objectius

Millorar els processos de presa de decisions vinculats a programes hidrosanitaris en el context centreamericà. Establir esquemes efectius de suport dels governs locals a les estructures de gestió comunitàries encarregades de proveir el servei d'aigua potable i sanejament a la població rural nicaragüenca.

Activitats realitzades

Dissenyar eines i metodologies per a l'aixecament d'informació en temes d'aigua i sanejament en base al marc conceptual dels Drets Humans. Recollir informació de 70 comunitats del municipi de San Sebastián de Yalí (enquestes en llars, entrevistes a comitès d'Aigua Potable i Sanejament i mapeig dels punts d'aigua).

Resultats

S'ha desenvolupat una metodologia que permet analitzar l'accés a l'aigua i al sanejament en base al marc conceptual dels Drets Humans. S'ha elaborat una base de dades que permet dissenyar eines útils per a la presa de decisions a nivell local.

Perspectives de continuïtat

Aquest projecte s'integra en un conveni de col·laboració per a 4 anys entre la UPC i ONGAWA del qual han transcorregut 2 anys i mig. La investigació serà utilitzada en una tesi doctoral.

Aportació del CCD

1.800 euros.

Mapeig dels punts d'aigua

Aigua i sanejament

2012 - O014

Nicaragua

Millora de la xarxa sanitària visual i formació del personal de l'Òptica Solidària

Responsable

Lourdes Fernández, estudiant de la FOOT.

Participants de la UPC

Marta Quesada Casas i Laura Sanchis Alighetti, estudiants de la FOOT.

Llocs

Departament de Granada, Masaya i Carazo, Nicaragua.

Dates

Del 6 d'agost al 21 de setembre de 2012.

Socis locals

Associació d'Educació Popular Carlos Fonseca Amador (AEPCFA), Universitat Nacional Autònoma de Nicaragua (UNAN) i els Ministeris d'Educació i Salut de Nicaragua (MINED i MINSA).

Altres socis

Òptics x mÓn (OxO)

Context del projecte

Nicaragua està en procés d'alfabetització i OxO col·labora proporcionant atenció visual i ulleres a persones amb dificultats en l'aprenentatge per una falta de correcció visual. Es formen els tècnics encarregats d'aquesta alfabetització per detectar problemes visuals i determinar les correccions visuals necessàries. La UNAN està implantant els primers estudis d'Òptica i Optometria a Managua.

Objectius

Millora de la xarxa sanitària visual a Nicaragua, amb la creació dels estudis d'Òptica i Optometria. Afavorir l'accés al procés d'alfabetització a persones amb problemes visuals. Formació del personal local que treballa a l'òptica.

Activitats realitzades i resultats

Formació del personal de l'Òptica Solidària a nivell optomètric. Instal·lació de l'*Optiplus*, programa òptic per disposar de tota la informació de cada pacient. Realització de graduacions a 100 persones de diferents comunitats rurals a les que es va facilitar compensació visual.

Proves de visió

Perspectives de continuïtat

Es seguirà proporcionant material tècnic i es contempla la possibilitat de poder oferir ajuda a nivell de formació al professorat de la UNAN així com el material que puguin necessitar.

Aportació del CCD

4.400 euros.

2012 - U005

Atenció a la salut

Perú

Sostenibilitat de la petita mineria

Responsable

Sílvia Palacios Ubach, estudiant de doctorat de l'EPSEM.

Participants de la UPC

Pura Alfonso Abella, PDI de l'EPSEM, Juan Yañez González i Eva Monterde Ruiz, estudiants de màster de l'EPSEM, i Roger Casals Capdevila, estudiant de l'EPSEM.

Llocs

Municipi de Posco-Misky i Chaparra, Departament d'Arequipa, i Municipi de San Luis, Departament d'Ayacucho, Perú.

Dates

Del 2 de juny al 15 d'agost de 2012.

Socis locals

Red Social i Sonamipe

Context del projecte

La petita mineria del sud del Perú és molt poc sostenible, ja que s'extreu el mínim rendiment del material explotat i provoca una gran contaminació mediambiental produïda per l'ús inapropiat del mercuri.

Objectiu

Aportar coneixements als miners artesanals per millorar el rendiment de les seves activitats mineres, proposar mètodes d'extracció efectius des del punt de vista tant econòmic com mediambiental i així contribuir a la formalització dels miners il·legals.

Activitats realitzades

Mostreig per a identificar la contaminació de la conca (aigües, flora i cabells). Determinació de la geologia del jaciment a través de visites a les labors. Reconeixement de zones d'explotació i avaluació de les condicions de treball. Avaluació preliminar de bases mineres.

Quimbaletes per moldre el mineral

Resultats

S'han analitzat els efectes que produeix la mineria artesanal sobre el medi ambient, i s'han desenvolupat projectes geològics i miners per donar orientacions tècniques a les labors i capacitar miners per a la seva autosuficiència davant les dificultats diàries.

Perspectives de continuïtat

Els futurs treballs de cooperació es preveuen realitzar a la zona de Chaparra, on s'inclourà la supervisió del muntatge d'una planta de tractament, organització de les labors mineres i capacitacions mineres.

Aportació del CCD

4.800 euros.

Mineria

2012 - O011

Perú

Identificació de projectes per a l'atenció visual de col·lectius desfavorits

Responsable

Anna Rius, PAS de la CUSVD.

Participants de la UPC

Laura Guisasola, PDI de la FOOT, i Norma Martínez, PAS de la CUSVD.

Lloc

Lima, Perú.

Dates

Del 28 de febrer al 5 de març de 2012.

Soci local

Oficina de Coordinación con Instituciones de la Sociedad civil del Ministerio de Educación de Perú.

Context del projecte

Almenys dues terceres parts de la càrrega de ceguesa i discapacitat visual a Perú es deuen a afeccions tractables. Això afecta especialment a poblacions que queden marginades de la xarxa d'atenció, sobretot la població rural. Aquest problema s'accentua per l'escassa atenció que ofereixen els establiments de salut pública al servei d'oftalmologia i el desconeixement dels pares de família i docents de les conseqüències que els problemes de visió tenen per al desenvolupament de l'aprenentatge del nen.

Objectius

Millorar el rendiment en l'aprenentatge a través de la identificació d'actors, entitats i projectes per a la detecció, el diagnòstic i el tractament de la salut visual a escolars d'ensenyament primari de l'àrea metropolitana de Lima.

Activitats realitzades

S'han fet reunions amb els actors locals i administracions per establir sinergies entre les alcaldies i governs regionals, la comunitat i els diferents actors que participen en el programa *Ver para aprender* per millorar la implementació de les polítiques públiques de salut visual a nivell local.

Participants del programa

Resultats

El projecte ha contribuït a millorar la qualitat i cobertura de l'atenció en salut visual a través del diagnòstic i futura implementació de projectes i plans estratègics. S'han identificat i seleccionat a les principals organitzacions locals que treballen per millorar la salut visual dels col·lectius més desfavorits, i valorat la seva capacitat de gestió tècnica i econòmica, i l'adequació de les seves actuacions als principis estratègics de CASV i *Visión 2020*.

Perspectives de continuïtat

La participació de la CUSVD en el Pla estratègic de IAPB i de *Visión 2020 Latinoamérica* per als propers 5 anys és clau per al desenvolupament de les col·laboracions amb projectes de la regió metropolitana de Lima, especialment, el programa *Ver para aprender*.

Aportació del CCD

2.060 euros.

Perú

Índex andí per a la qualitat de rius amb mineria

Responsable

Cristina Yacoub López, estudiant de doctorat de l'ETSEIB.

Participants de la UPC

Núria Miralles Esteban, PDI de l'ETSEIB, Agustí Pérez Foguet, PDI de l'ETSECCPB, i Violeta Quispe Coquil, estudiant de màster de l'ETSECCPB.

Lloc

Cajamarca, Perú.

Dates

Del 22 de juliol al 30 de setembre de 2012.

Socis locals

Grufides i Universidad Nacional de Cajamarca.

Context del projecte

Cajamarca és un referent a la zona andina per la conflictivitat respecte a l'existència de contaminació causada per la mineria. Sorgeix la necessitat de realitzar avaluacions ambientals i fomentar el desenvolupament d'eines funcionals que enforteixin les polítiques públiques de control ambiental i permetin la participació de la població per a la protecció i conservació del medi ambient.

Objectius

Construir un índex de qualitat ecològica que permeti valorar la contaminació ambiental. Establir les bases per a la vigilància de l'aigua com a eina de transformació de conflictes.

Activitats realitzades

Desenvolupar la metodologia per a la realització d'un índex de qualitat ecològica. Realització de successives campanyes de camp i anàlisi dels resultats obtinguts. Discussió dels resultats obtinguts en el treball de camp i vinculació amb estudis previs realitzats.

Resultats

S'ha proposat l'índex pilot de qualitat ecològica desenvolupat per a la regió i s'ha implementat una metodologia d'avaluació de l'impacte de la mineria a la regió.

Recollida de mostres d'aigua

Perspectives de continuïtat

A continuació s'ha de validar i contrastar la metodologia desenvolupada a la conca d'estudi mitjançant ajustos en l'índex, i analitzar la integració de l'índex en les polítiques de gestió de l'aigua a la regió.

Aportació del CCD

1.600 euros i suport a la recerca 1.500 euros.

Perú

Anàlisi del cicle de vida de la biomassa a la selva

Responsable

Bryani Escorcia Robles, estudiant de doctorat de l'IS.UPC.

Lloc

Tarapoto, Província de San Martín, Perú.

Dates

Del 28 de juny al 27 d'agost de 2012.

Soci local

Pontifícia Universidad Católica del Perú (PUCP).

Context del projecte

En l'actualitat les fonts d'energia més utilitzades, com el petroli, el gas, l'energia nuclear i la hidroenergia, s'estan enfrontant a una significativa alça de preu i a la dificultat de trobar noves fonts d'extracció. Això ha generat la recerca de noves fonts d'energia renovables, com la biomassa, que puguin ser utilitzades com a combustibles alternatius, que no generin emissions de gasos hivernacle al medi ambient i siguin sostenibles en el temps.

Objectius

Avaluar i quantificar els impactes socioeconòmics i ambientals a través de tota la cadena de subministrament de la biomassa residual existent al departament de San Martín, usant diferents eines metodològiques que permetin la presa de decisions en tot allò relacionat amb les polítiques governamentals i sectorials.

Activitats realitzades

Recopilació d'informació primària sobre la base d'entrevistes i qüestionaris. Anàlisi de la informació. Reunions de treball amb diferents experts en el tema de la biomassa i tecnologies de tractament. Elaboració parcial de la proposta d'acció integrada.

Resultats

Excel·lents resultats aconseguits a l'avaluació a nivell qualitatiu i quantitatiu dels impactes socioeconòmics i ambientals en relació a la cadena de subministrament de la biomassa en les àrees rurals, tenint en compte el gran interès tant per part del govern regional de San Martin com per part dels experts entrevistats.

Recollida d'arròs

Perspectives de continuïtat

La contrapart s'encarregarà de fer un seguiment als projectes que s'estan duent a terme a la regió de San Martín en relació a la biomassa i el seu aprofitament, valorant els impactes socioeconòmics i ambientals que s'obtinguin en els resultats finals d'aquest projecte de cooperació.

Aportació del CCD

1.500 euros.

Energia

2012 - U003

Perú

Reutilització d'aigua residual per a la generació de plantacions forestals natives i el seu ús com a material constructiu

Responsable

Juan Gabriel Ruiz Rodríguez, estudiant del Màster en Sostenibilitat.

Lloc

La Molina, Lima, Perú.

Dates

De l'1 d'octubre al 26 de desembre de 2012.

Soci local

Universidad Nacional Agraria La Molina, Facultad de Ingeniería Agrícola, Departamento Académico de Ordenamiento Territorial y Desarrollo Sostenible.

Context del projecte

El projecte es desenvolupa a la zona costera del Perú, on la pluviometria mitjana anual no excedeix els 150 mm/any i els recursos hídrics són escassos. No obstant això, s'hi concentra la major quantitat de població del país, especialment a Lima, fet que genera una elevada demanda de recursos assequibles per a la construcció.

Objectius

Impulsar la reutilització d'aigües residuals en zones àrides per al reg de plantacions forestals (bambú - guadua) per ser utilitzades com a material constructiu.

Activitats realitzades

Adequació de sòls no fèrtils per a la implementació de bancs de propagació del bambú - guadua. Instal·lació de sistema de reg per degoteig per al desenvolupament del banc de propagació. Formació i tallers sobre la matèria per a estudiants i professionals. Manteniment i posada en marxa del sistema d'aiguamolls construïts per al tractament d'aigües residuals provinents del riu Rímac.

Resultats

Els resultats són molt positius tant per al desenvolupament del banc de propagació com pel tractament d'aigües per aiguamolls i la qualitat del sòl. La comunitat educativa de la UNALM ha observat la importància ambiental, social i econòmica que genera un banc de propagació del bambú - guadua. Els estudiants i professionals involucrats en el gremi de la construcció i disseny han conegut la importància ambiental, constructiva i econòmica de la propagació i aprofitament del bambú - guadua.

Tallers sobre la utilització del bambú

Perspectives de continuïtat

Alumnes d'enginyeria forestal i agrícola estaran a càrrec del desenvolupament del projecte, realitzant les mesures de cabal, qualitat de l'aigua de l'aiguamoll i els paràmetres de creixement de les plantes, i realitzaran els seus treballs de final de carrera usant el banc de propagació.

Aportació del CCD

1.300 euros.

Perú

Desenvolupament territorial de la Quebrada de Manchay

Responsable

Eduard Rodríguez Máñez, PDI de l'ETSECCPB.

Lloc

Centro Poblado Rural Quebrada de Manchay, Distrito de Pachacamac, Lima, Perú.

Dates

Del 3 de setembre al 8 d'octubre de 2012.

Soci local

Departamento Académico de Ordenamiento Territorial y Desarrollo Sostenible de la Universidad Nacional Agraria de La Molina, Lima, Perú (UNALM).

Context del projecte

Pachacamac és el districte més pobre de Lima. A més a més Manchay ha patit un vertiginós procés d'ocupació urbana. En 14 anys la població ha crescut a un ritme de 1000 famílies per any. Amb una precipitació inferior a 50 mm a l'any, disposen d'escassos recursos hídrics, geografia fortament accidentada i escasses infraestructures.

Objectius

Tipificar els actors involucrats en el desenvolupament del districte i els espais de participació. Identificar les accions sobre el territori que generen canvis positius sobre l'entorn.

Activitats realitzades

Reunions amb les organitzacions de base, amb el govern local i les associacions veïnals. Recopilació d'informació rellevant sobre els plans de desenvolupament. Elaboració de cartografia pròpia i específica per ajudar a la gestió del municipi.

Resultats

Elaboració d'un conveni de col·laboració entre la UNALM i el districte de Pachacamac. Identificació dels processos participatius. Sistematització preliminar de tota la informació recopilada en un GIS (en procés).

Perspectives de continuïtat

La UNALM vol utilitzar el districte com un viver de tesis i el districte vol treure partit de la part tècnica que ofereix la Universitat.

Aportació del CCD

1.400 euros.

Perú

Avaluació de l'efecte de la suplementació mineral sobre caràcters productius d'alpaques

Responsable

Miguel Hernández Herrera, estudiant de màster de l'ESAB.

Participant de la UPC

Francisco Iranzo, PDI de l'ESAB.

Lloc

Regió Altoandina de Huancavelica, Perú.

Dates

Del 22 de desembre de 2012 al 2 de març de 2013.

Soci local

Universidad Nacional de Huancavelica - PROCASUD.

Context del projecte

El baix rendiment dels productors *alpaqueros* de Huancavelica determina els baixos índexs de desenvolupament i qualitat de vida d'aquesta regió. S'estableixen diversos factors que condicionen aquesta baixa productivitat: la pèrdua de tècniques de maneig culturals, l'escassetat de mètodes apropiats de selecció genètica, el descens de la qualitat nutritiva de les pastures altoandines (degut al sobre pasturatge i augment de la càrrega ramadera) i baix control de la sanitat animal. Atesa la manca d'experiències en suplementació mineral en camèlids andins, es pretén abordar l'efecte d'aquesta suplementació sobre els caràcters productius i reproductius de l'alpaca (*Vicunya pacos*).

Objectius

Contribuir a millorar l'alimentació de les alpaques mitjançant estratègies de suplementació mineral i avaluar l'efecte sobre producció de fibra, taxa de creixement i diàmetre de la fibra i la producció de carn (increment de pes viu). Capacitació a productors en aspectes d'alimentació i a estudiants en l'execució d'investigació científica.

Activitats realitzades

Etapa preexperimental: recull bibliogràfic, preparació de les instal·lacions, selecció d'animals, exposició a prova de la suplementació mineral i presa de mostres.

Etapa experimental: distribuir els animals en tres assaigs diferents:

1.-Assaig control: Mantenint l'alimentació tipus.

2.-Assaig amb suplement a força de Clorur Sòdic (sal).

3.-Assaig amb suplement d'una barreja mineral equilibrada.

Capacitació de productors i personal universitari. Es van realitzar exposicions en centres d'investigació i a la universitat.

Resultats

Capacitació de productors, alumnat, professionals universitaris i docents. Iniciació del projecte de suplementació mineral i posada en marxa de cadascun dels assaigs previstos.

Perspectives de continuïtat

La investigació es troba en etapa preexperimental i, segons els efectes dels assajos, en els pròxims mesos el desenvolupament serà diferent: si la reacció a la ingesta oral ha estat positiva, s'aplicarà aquesta suplementació de manera experimental en època d'estiatge. Del contrari, es començaria una altra etapa preexperimental.

Aportació del CCD

2.173,46 euros.

Delimitació i diagnosi de barris marginals

Responsable

Yraida Romano, PDI del CPSV.

Participants de la UPC

Alejandro Marambio, PAS del CPSV, Isaco Pérez, PDI de l'ITT, Malcolm Burns i Nicola Colannino, PDI del CPSV.

Lloc

Sector Herrera, Santo Domingo Oeste, República Dominicana.

Dates

Del 12 de juliol al 17 d'agost de 2012.

Soci local

Instituto Dominicano de Desarrollo Integral (IDDI).

Context del projecte

El municipi de Santo Domingo Oeste ha experimentat un creixement descontrolat en els barris perifèrics més pobres, en zones d'alt risc d'esllavissades i inundacions, i on no hi ha serveis bàsics. Aquestes zones també concentren a milers d'haitians emigrants arran del terratrèmol del 2010, empitjorant la situació i la gestió per part de les autoritats locals.

Objectius

Desenvolupar una cartografia mitjançant el suport d'imatges satèl·lit per a la delimitació i classificació dels barris.

Activitats realitzades

Un taller de capacitació de cinc dies a les oficines de l'IDDI amb els tècnics que treballen en el projecte.

Resultats

Una classificació de les cobertes del sòl que ofereix una imatge del model del creixement urbà en el període de 1980-2010, i la implementació dels resultats en una plataforma gratuïta en línia que permet compartir informació georeferenciada per usuaris no experts i de manera senzilla.

Participants del taller

Perspectives de continuïtat

Amb la feina feta hem establert una relació amistosa de treball amb l'IDDI, amb el qual s'ha generat un compromís de fer seguiment als treballs realitzats, així com assistir-los en altres qüestions en què el CPSV té experiència.

Aportació del CCD

2.000 euros.

Senegal

Habitabilitat i educació

Responsable

Carla Patsi, estudiant de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Juan Arias, Jasmina Arregui, Hilda Cuba, David Onieva, estudiants de l'ETSAB, i Jorge Blasco i Jordi Sutrias, PDI de l'ETSAB.

Llocs

Cabrousse i Ourong, departament d'Oussouye, regió de Casamance, Senegal.

Dates

Del 18 de juny a l'1 de setembre de 2012.

Socis locals

Centre d'Educació Mitjana de Cabrousse i Col·legi d'Educació Primària d'Ourong.

Altres socis

ONG Kasamu Aku.

Context del projecte

Es tracta d'un territori fèrtil habitat principalment per l'ètnia Diolà. L'economia de la regió es basa en el cultiu d'arròs, la pesca i el turisme litoral. Degut als nombrosos anys de crisi, la regió ha notat un increment de la pobresa i un important èxode rural. El principal problema identificat per la contrapart del projecte és la baixa qualitat de l'educació i aprenentatge dels alumnes dels centres de la zona.

Objectius

Incrementar la participació de la comunitat escolar en l'apropiació del centre. Reduir el nombre d'alumnes per aula per mitjà de l'ampliació del nombre d'aules. Millora de l'accés per part dels alumnes i personal docent al material escolar.

Activitats realitzades

Treball comunitari i participatiu en la construcció per mitjà de jornades de participació voluntària per la correcta apropiació del centre. Construcció d'una aula i els fonaments d'una altra amb materials sostenibles i locals. Dotació de material escolar.

Inauguració del centre

Resultats

Participació de les comunitats escolars en la construcció de les aules. Construcció d'una aula al Centre de Cabrousse i els fonaments d'una altra al Centre d'Ourong. S'ha millorat l'accés al material escolar.

Perspectives de continuïtat

Es preveu per part de l'ONG Kasamu Aku aconseguir el finançament necessari per poder finalitzar enguany l'aula d'Ourong, de la qual només hi ha construïts els fonaments. A Cabrousse es preveu fer el seguiment i comprovació del correcte ús de l'aula finalitzada.

Aportació del CCD

4.600 euros.

Habitatge i construcció

2012 - O009

Senegal

Inundabilitat i camps de cultiu

Responsable

Albert Herrero, PDI de l'ETSECCPB.

Participants de la UPC

Allen Bateman, PDI de l'ETSECCPB, i Mar Alcaraz, Adrián Cebrián i Ana Plana, estudiants de l'ETSECCPB.

Lloc

Comunitat Rural de Toubacouta, Regió de Fatick, Senegal.

Dates

Del 5 de juliol al 28 d'agost de 2012.

Socis locals

Consell Rural de Toubacouta i Cepaim.

Context del projecte

Durant l'estació de pluges, les inundacions afecten els habitants i visitants de Toubacouta. Els carrers es tornen intransitables i l'aigua queda acumulada durant dies. D'altra banda, les dones de Bamako, Bani i Firdaoussy tenen problemes amb els seus camps de conreu. Un mal disseny dels pous d'extracció i la mala qualitat del sòl els han fet improductius.

Objectius

Facilitar el drenatge de Toubacouta i augmentar la productivitat dels camps de conreu.

Activitats realitzades

Contacte amb la població sobre la problemàtica. Aixecament topogràfic i obtenció d'un plànol de la localitat de Toubacouta. Anàlisi de la xarxa d'aigua de la població i detecció dels seus punts febles. Recollida d'informació sobre preus de materials i maquinària. Anàlisi del funcionament de les bombes i dels pous dels terrenys de cultiu.

Resultats

Redacció de dos projectes tècnics, un sobre reg per a la localitat de Bamako, i l'altre sobre drenatge a Toubacouta. Aquests projectes constructius, de realitzar-se, beneficiarien en gran mesura a la població.

Perspectives de continuïtat

Un cop redactats els projectes tècnics, es començarà a treballar en la construcció d'aquests, amb la col·laboració de la UPC.

Aportació del CCD

3.000 euros.

Problemàtica en els pous dels camps de cultiu

Senegal

Potenciació d'eines de la granja escola Kandong

Responsable

Eila López Enrech, estudiant de l'ESAB.

Participants de la UPC

Núria Carazo Gómez, PDI de l'ESAB, Joan Requena Gil i Neus Soto Gil, estudiants de l'ESAB.

Lloc

Granja escola de Kandong a M'Lomp, Oussouye, regió de Ziguinchor, Senegal.

Dates

Del 26 de juny al 30 de setembre de 2012.

Soci local

Association Education Solidaire (AES).

Context del projecte

L'Association Education Solidaire disposa d'una granja escola que a pesar d'haver funcionat a ple rendiment està en desús. La problemàtica principal és el mal estat de les eines de que disposa l'escola i per tant el poc rendiment que n'extreuen.

Objectius

Estudiar la idoneïtat dels diferents cultius farratgers i dissenyar una rotació farratgera. Adequar el disseny de l'hivernacle de l'escola i col·locar el plàstic de cobertura per tal de poder preparar el planter hortícola durant l'època de pluges i així avançar la producció. Introduir els cultius medicinals *Kalanchoe diegremontiana* i *Artemisa annua*, i sensibilitzar sobre l'ús d'aquests.

Activitats realitzades

Es va fer una tria d'espècies de cultius farratgers i es van adquirir a Dakar. En una de les finques selvàtiques es va desbrossar una part per poder fer les plantacions experimentals. Vam delimitar les parcel·les, preparar el llit de sembra i un cop calculades les dosis es va sembrar manualment, en línia i aleatòriament. Es va treballar en l'adaptació de l'hivernacle i s'hi van plantar les diferents safates. Un cop germinades les primeres llavors es va iniciar el mostreig i la presa de dades pel posterior estudi.

Plantació en safates

Resultats

S'ha finalitzat l'adequació i preparació de l'hivernacle fixant el plàstic de forma que s'ha aconseguit una bona resistència i esperem que també una bona durabilitat. S'ha iniciat l'activitat agrícola en una finca de Loudia, on s'ha dut a terme l'estudi de la implantació de cultius farratgers i l'avaluació de la seva productivitat, i ara podem fer propostes a incloure en la rotació de cultius. S'ha fet difusió (al dispensari, la gent i la ràdio) sobre l'ús de plantes medicinals pròpies de la zona de les quals es desconeixien les propietats.

Perspectives de continuïtat

Com a futures intervencions, es pot ampliar el disseny de la rotació de farratgeres amb altres cultius i en altres èpoques per així poder aconseguir una òptima rotació de cultius, així com fer el manteniment de la instal·lació de l'hivernacle.

Aportació del CCD

3.300 euros.

Aigua potable per a la comunitat Moken. Fase 3

Responsable

José Corno, estudiant de l'ETSAV.

Participants de la UPC

Marta Casadevall, estudiant de l'ETSAV, i Marta Miranda, estudiant de l'EPSEB.

Lloc

Illa Koh Lao Nok, Tailàndia.

Dates

Del 13 de juliol al 4 de setembre de 2012.

Soci local

Human Developement Foundation.

Altres socis

CAATEEB (Col·legi d'Aparelladors de Barcelona), Empresa d'aigües residuals i depuradores naturals (La Gota) i O.N.G.I.T.S.

Context del projecte

A l'illa de Koh Lao Nok hi viuen unes 55 famílies de la comunitat Moken, que ha estat tradicionalment nòmada però s'ha començat a sedentaritzar en illes. El pou de l'illa, a més de tenir arsènic que ocasiona problemes de pell en alguns Moken, està situat en un terreny que després de molta pluja es cobreix de vegetació i els Moken l'eviten per la presència de serps. Hi ha dipòsits de plàstic a l'escola per a la neteja, a la cuina i al bany, i alguns dipòsits al poblat.

Objectius

Construir un dipòsit amb un dispositiu que permeti recollir l'aigua de pluja i filtrar-la per al consum. Després d'arribar a l'illa vam veure que hi havia un dipòsit de ciment construït anys enrere pel govern. Vam decidir donar ús a aquest dipòsit que es troba en una posició cèntrica respecte del poblat perquè pogués recollir l'aigua de pluja i canalitzar-la mitjançant una bomba d'aigua manual a l'escola contigua.

Activitats realitzades

Investigació *in situ* sobre materials de construcció i sistemes de filtrat d'aigua. Estudi d'incidència solar sobre el dipòsit per evitar l'escalfament excessiu per radiació solar. Es va brindar assessorament en el projecte de la nova escola, sobretot pel que fa a millorar la distribució d'espais i disseny de la coberta. També es va treballar en una proposta de façana i de passarel·la d'accés a l'escola.

Dipòsit de ciment ja construït

Resultats

Es va netejar l'interior del tanc i l'àrea propera. Sanejament del fons del dipòsit i creació d'un desnivell interior que permetés situar el tub de neteja al punt més baix per a una neteja i desguàs correctes. Rejuntat a la part exterior després de la baixada de la marea per evitar possibles infiltracions. Inici de la construcció de la coberta de ciment i emblanquinat de l'interior. Disseny i encàrrec de la porta del tanc, llesta per instal·lar.

Perspectives de continuïtat

Es pretén connectar el dipòsit de la cuina i instal·lar-hi una bomba d'aigua. S'ha elaborat un pla per solucionar el problema de les escombraries generant-ne un comerç. Es proposa crear passarel·les de fusta contigües a les cases, que evitarien els problemes que es generen en pujar la marea.

Aportació del CCD

1.400 euros.

Timor Oriental

Bring clean, bright light to Atauro

Responsable

Olga Permanyer Martínez, estudiant del Màster de Sostenibilitat.

Lloc

Biqueli, Illa d'Atauro, Timor Oriental.

Dates

Del 21 de juny al 22 d'octubre de 2012.

Soci local

ONG Kopernik.

Context del projecte

El projecte es va realitzar al poble de Biqueli, que està dividit en quatre aldees de les que només una està connectada a la xarxa elèctrica. Les famílies combinen diferents fonts d'energia, com querosè, espelmes o la crema de xancles de plàstic.

Objectius

Distribuir 200 llanternes solars *d.light S250*, que disposen d'un accessori per carregar els telèfons mòbils, i realitzar un estudi de l'impacte d'aquesta tecnologia en les famílies.

Activitats realitzades

A l'inici, a causa de l'elevada acceptació del projecte, es va realitzar la selecció dels beneficiaris, conjuntament amb les autoritats locals. Posteriorment a la distribució, es va entrevistar als beneficiaris per tal d'obtenir informació i realitzar un estudi per valorar l'impacte de la incorporació de la tecnologia a la unitat familiar.

Resultats

Totes les famílies utilitzen la llanterna a diari, el que suposa un estalvi i permet dur a terme noves activitats laborals i socials al vespre.

Perspectives de continuïtat

Des de Kopernik ja s'està treballant en el llançament d'una nova campanya a través de la col·laboració dels socis per enviar més llanternes, no només a la comunitat de Biqueli sinó també a d'altres localitzacions del país.

Aportació del CCD

1.800 euros.

Nens amb les llanternes tornant de l'escola

2012 - O022

Energia

Pôle – Generació a Goundi

Responsable

Robert Olagorta Ariza, estudiant de l'ETSEIB.

Participants de la UPC

Angel Lladó, estudiant de l'EUETIB, Antoni Sudrià, PDI de l'ETSEIB, Pol Olivella Rosell, Bernat Felisart Servalos, estudiants de l'ETSEIB i Agustí Egea Álvarez, estudiant de doctorat de l'ETSEIB.

Llocs

Barcelona i Goundi, Txad.

Dates

De l'1 d'octubre de 2012 al 31 de març de 2013.

Soci local

Misión y Desarrollo para Goundi.

Context del projecte

El Txad és el cinquè país més pobre del planeta, amb un 80% de la població per sota del llindar de pobresa. L'ONG Misión y Desarrollo para Goundi fa 10 anys que col·labora amb l'hospital de la zona, que s'ha convertit en un dels hospitals de referència de tot el Txad. Una de les despeses més quantioses és la compra del combustible per als generadors elèctrics i per això l'ONG va decidir emprendre un projecte per substituir-los per una alternativa renovable.

Objectius

Promoure l'electrificació de Goundi, començant pels serveis comunitaris, com els pous d'aigua, les escoles i l'hospital, i seguint amb el subministrament a particulars. Es proposa la creació d'una plataforma d'innovació i experimentació en el camp de les energies renovables anomenat *Pôle Goundi*, que pretén ser la llavor de l'electrificació rural sostenible al Txad.

Activitats realitzades

Contratació d'un becari que treballa des de Barcelona. Estudi d'alternatives i solució òptima segons els condicionants locals. Estudi de la demanda local i presa de dades dels consums de l'hospital. Enfortiment dels llaços amb les institucions locals. Presentació del projecte a diverses convocatòries d'ajuts i subvencions.

Resultats

S'ha aconseguit finançament per part de l'Ajuntament de Barcelona. S'ha comprat un gasificador de 20 KW a l'empresa *All Power Labs*. S'ha consolidat el projecte i un grup de treball amb potencial per a desenvolupar aquest i altres projectes. S'ha aconseguit la cessió d'uns terrenys a Goundi on ubicar les instal·lacions necessàries per a la generació elèctrica. S'ha arribat a un acord amb la companyia d'aigües de Goundi per al subministrament elèctric.

Perspectives de continuïtat

Alimentar les bombes de la companyia d'aigües és tan sols la primera passa d'un projecte ambiciós que pretén aconseguir per a Goundi la sostenibilitat i independència energètica.

Aportació del CCD

2.339,06 euros.

Altres aportacions

Ajuntament de Barcelona 40.000 euros.

Uruguai

Continguts educatius als OLPC del Pla Ceibal

Responsable

Marc Alié, PDI de la FIB.

Participants de la UPC

Rocío Ramírez i Jordi López, PAS de la FIB.

Llocs

Departaments de Montevideo, Canelones i Rocha, Uruguai.

Dates

Del 17 d'agost al 18 de setembre de 2012.

Soci local

Flor de Ceibo.

Context del projecte

Uruguai ha introduït els *One Laptop per Child* (OLPC) a totes les escoles de primària i secundària a través del *Plan Ceibal*. Una de les dificultats que es troba en aquesta introducció és disposar de continguts educatius per als alumnes. En aquest context hem desenvolupat *SugarClic*, un lector de *JClic* per al maquinari OLPC, que pot ajudar-los a tenir accés a continguts.

Objectius

Introduir en algunes aules el *SugarClic* i avaluar l'experiència per fer els canvis i ajustos necessaris a l'eina.

Activitats realitzades

Tallers amb mestres, alumnes i organitzacions socioeducatives introduint *SugarClic* i *JClic*.

Resultats

Les mestres i els alumnes van assimilar amb entusiasme el *SugarClic* i les organitzacions participants l'introduiran, en la seva propera versió, com a programari de base.

Tallers als alumnes

Perspectives de continuïtat

Per tal de resoldre alguns inconvenients en la compatibilitat amb les versions del sistema operatiu dels OLPC, s'ha iniciat el desenvolupament d'una nova versió, que s'adequarà més a les característiques del proper maquinari i programari i s'adaptarà a les necessitats dels alumnes i mestres.

Aportació del CCD

3.000 euros.

Vietnam

Disseny d'un pilot de filtre verd per a una residència d'estudiants

Responsable

Abel Peinado Mateo, estudiant de l'ETSECCPB.

Participants de la UPC

Eduard García Adroguer, estudiant de l'ETSECCPB, i Lucila Candela, Ivet Ferrer i Marianna Garfí, PDI de l'ETSECCPB.

Lloc

Hanoi, Vietnam.

Dates

Del 22 de juny al 24 d'agost de 2012.

Soci local

Hanoi University of Mining and Geology (HUMG).

Context del projecte

El projecte consisteix en fer el disseny i dimensionament d'un aiguamoll artificial per tractar part de les aigües residuals d'una residència d'estudiants de nova construcció a la Universitat de Hanoi. Es desenvoluparà un prototip que ha de servir per a l'estudi d'aquest tipus de sistemes en climes tropicals i punt de partida per aplicar-ho a llocs necessitats.

Objectius

Dotació de les pautes per a la construcció de sistemes econòmics i alternatius de depuració d'aigües residuals. Conèixer la situació actual de Hanoi sobre l'ús d'aigües. Avaluar les solucions per a climes tropicals. Contribuir a la conscienciació de la societat vietnamita sobre la contaminació massiva.

Activitats realitzades

Avaluació de la localització idònia, i control i anàlisi del cabal de l'efluent de l'edifici. Classificació de la vegetació als aiguamolls locals. Selecció del sistema d'aiguamoll més adequat. Dimensionament i disseny del filtre.

Perspectives de continuïtat

Tractant-se d'un projecte de disseny d'una futura instal·lació, la continuïtat queda subjecta a la possibilitat de dur a terme la construcció d'aquesta. Per altra banda, del contacte amb la HUMG en poden sortir altres propostes de col·laboració, en especial pel que fa a temes d'aigua i medi ambient.

Aportació del CCD

2.800 euros.

2012 - U017

Aigua i sanejament

Suport a les Jornades Reutilitza

Responsable

Marcos Estevez Martínez, estudiant de la FIB.

Lloc

Campus Nord de la UPC.

Dates

Del 21 al 30 de novembre de 2012 i del 7 a l'11 de maig de 2013.

Context del projecte

Les jornades formen part del programa Reutilitza que es duu a terme en col·laboració entre el CCD, TxT i la FIB, que té per objectiu la recuperació de material informàtic procedent de renovacions a la UPC per tal de posar-lo a disposició d'entitats socials i projectes de cooperació. Les Jornades Reutilitza fomenten la participació dels estudiants de la FIB en la posada a punt dels equips.

Objectius

Posar a punt els equips recollits pel programa. Contribuir a la sensibilització dels estudiants de la FIB sobre els temes de residus electrònics, la bretxa digital, i altres temes relacionats. Alhora, suposa una oportunitat per donar a conèixer les activitats de TxT i del CCD.

Activitats

Les XVI Jornades es van dur a terme del 21 de novembre al 2 de desembre de 2012. Hi van participar uns 150 voluntaris entre professorat, alumnat i persones d'altres entitats. Els primers dies, algunes classes de l'assignatura de IC (Interfícies de computadors) es van dedicar a la revisió i testeig de l'equipament informàtic procedent de les renovacions d'equips a la UPC. A la segona setmana, aquells equips que no van passar el testeig, van ser reparats pels alumnes d'APC (Arquitectura del PC), i després de preparar l'equipament, els estudiants i professors de l'assignatura ILSLD (Software de Lliure Distribució) van procedir a la instal·lació del Sistema Operatiu a tots els equips.

La següent edició –XVII Jornades Reutilitza– es va celebrar entre el 7 i l'11 de maig de 2013. Com a novetat, en aquesta edició es van incorporar els alumnes d'ASO (Administració de Sistemes Operatius) per a l'instal·lació del sistema operatiu, tot preveient que possiblement ILSLD anirà desapareixent per l'extinció de les assignatures de lliure elecció. Comptar amb ASO, que és obligatòria d'especialitat de tercer, ens dóna la possibilitat de fer arribar el missatge a gent que està acabant la carrera i no només a alumnes de primer (IC).

Resultats

S'han revisat 100 i 170 equips en les respectives Jornades, i instal·lat 50 a la primera i 50 també a la segona.

Les Jornades han servit per donar a conèixer TxT i el programa Reutilitza a gairebé la totalitat de l'estudiantat de la FIB (IC és obligatòria als estudis de grau). Alguns estudiants han mostrat interès en fer el seu PFC o TFG amb TxT i fins i tot d'involucrar-se més en les activitats i a l'associació.

Perspectives de continuïtat

Mentre hi hagi prou material donat per part de la Universitat i d'entitats externes, és viable i convenient continuar fent les Jornades, pel ressò que tenen i pel nombre d'alumnes al que arriben.

Aportació del CCD

600 euros.

Energy access for the poor in Sub-Saharan Africa Fase 3

Responsable
Pol Arranz, PAS de l'IS.

Participants de la UPC
Enrique Velo, PDI de l'ETSEIB, i Catalina Sauza, estudiant de màster de l'IS.

Entitats participants
Practical Action (Regne Unit), Stockolm Environement Institute (Suècia) i EDUCON (República Txeca).

Lloc
Regne Unit, Suècia, República Txeca i Espanya.

Dates
D'abril 2012 a març 2013.

Context del projecte
2 de cada 3 famílies a l'Àfrica Subsahariana viuen sense electricitat i la seva principal font d'energia per cuinar i escalfar-se continua sent la crema de llenya, fems o carbó vegetal. Sabem que l'accés a l'energia moderna transforma vides: millorant la salut i l'educació i ajudant a les famílies a sortir de la pobresa. No obstant això, si les polítiques i les accions no canvien, les projeccions mostren que en les pròximes dues dècades gairebé no hi haurà cap progrés en la millora de l'accés dels pobres a l'energia.

En aquest context, el Grup de Recerca en Cooperació i Desenvolupament Humà (GRECDH/UPC), ha assumit el repte i el compromís d'aconseguir suport públic i polític que faci possible l'increment dels ajuts que destina la UE a l'accés a l'energia per als pobres a l'Àfrica Subsahariana

Objectius
Augmentar el suport públic i polític a tota la UE per tal que augmenti l'ajut econòmic que es destina a l'accés a l'energia a l'Àfrica Subsahariana. Posicionar la UPC com un agent que contribueix a la generació de coneixements en matèria d'energia a nivell internacional.

Activitats i resultats
Publicació i difusió d'informes sobre polítiques de finançament de la UE sobre accés a l'energia a l'Àfrica i d'informes tècnics sobre l'accés a l'energia i els ODM. Al llarg d'aquesta 3a fase s'han publicat 3 informes. Sensibilització de parlamentaris, diputats, membres de la Comissió de la UE i responsables d'organismes d'ajuda de la UE. Publicació de material dedicat a l'accés a l'energia i els ODM a mitjans de comunicació. Participació a la conferència "The International Off-grid renewable energy" a Ghana (novembre 2012). Difusió i recopilació de tots els materials i recursos generats pel projecte en les 3 fases.

Perspectives de continuïtat
S'està preparant una enquesta a la societat civil africana que permeti conèixer el seu punt de vista sobre la temàtica, que ha de permetre orientar millor la promoció de l'energia a l'Àfrica Subsahariana.

Es valora de forma especialment positiva la relació creada amb membres del parlament europeu i català, així com amb els responsables d'organismes del sector energètic a Ghana.

Es preveu continuar treballant en la consolidació de la pàgina web del projecte, per tal de millorar la difusió dels resultats i materials obtinguts.

Aportació del CCD
3.000 euros.

Altres aportacions
67.858 euros (Comissió Europea).

Catalunya

Suport a la docència de les assignatures "Habitatge i cooperació" i "Tecnologies de baix cost per a la cooperació"

Responsable

Sandra Bestraten Castells, PDI de l'ETSAB.

Participants de la UPC

Roger Riera Cereijo i Aina Santos Cabré, estudiants de l'ETSAB.

Lloc

ETSAB.

Dates

Curs 2012-2013.

Context del projecte

Les assignatures "Habitatge i Cooperació" i "Tecnologies de baix cost per a la Cooperació" s'imparteixen a l'ETSAB des de l'any 2003. Des de l'assignatura "Habitatge i Cooperació" s'ha donat suport tècnic a diversos projectes de cooperació: a Bolívia (San Ignacio de Velasco i San José de Chiquitos), Senegal (Oussouye), Camerun (Ndjoré II i Loum Chantiers-Cie). En alguns casos aquest suport s'ha donat mitjançant treballs de curs de l'assignatura.

Objectius

Contribuir a la formació dels alumnes de les assignatures com a professionals de l'arquitectura amb capacitat d'acció en els projectes de cooperació, com una forma de treball que busca la possibilitat d'intervenir des de la sostenibilitat energètica, espaial i social, en aquelles societats que ho necessiten.

Activitats

L'assignatura "Tecnologies de baix cost per a la Cooperació" analitza solucions urbanes i algunes de les tecnologies en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament i la sostenibilitat. L'assignatura "Habitatge i Cooperació" analitza solucions urbanes d'organització de les ciutats del tercer i quart món. La part pràctica consisteix en desenvolupar projectes de cooperació, preparar la documentació necessària per a la seva realització i aprofundir en la investigació de solucions en l'àmbit de l'urbanisme, l'arquitectura i la construcció en els països en desenvolupament. D'altra banda, també es dóna suport docent a alumnes de PFC que estiguin relacionats amb l'àmbit de la cooperació, i a alumnes no matriculats i alumnes de màster que hi estiguin interessats.

Resultats

Els resultats de rebre suport en la docència de l'assignatura "Habitatge i Cooperació" s'expressen en un augment de la capacitat de gestió de l'assignatura, que ha permès seguir treballant en tres projectes en dos països, així com donar suport i ajudar els alumnes en la realització dels projectes de cooperació. Tant a través de l'assignatura "Habitatge i Cooperació" com dels alumnes participants en els projectes de cooperació, s'ha fet difusió de la Campanya 0,7% i s'ha promogut l'adhesió dels membres de la UPC.

Perspectives de continuïtat

El nombre total de matriculats a l'assignatura mostra l'interès en augment dels estudiants en les matèries de cooperació per al desenvolupament. L'assignatura compta amb 57 matriculats en els curs 2012-2013 i es preveu que el nombre d'estudiants per al curs vinent es mantingui o augmenti.

Aportació del CCD

1.524 euros.

Desenvolupament de la competència "Sostenibilitat i Compromís Social" als estudis de grau en Enginyeria Informàtica de la FIB

Catalunya

Responsable

Fermín Sánchez Carracedo, PDI de la FIB.

Participants de la UPC

Marc Alier Formentí, Jordi García Almiñana, David López Alvárez i Josep Cabré García, PDI de la FIB.

Lloc

Barcelona.

Dates

Curs 2012-2013.

Context del projecte

La UPC ha definit un conjunt de competències genèriques que, de forma obligatòria, cal incorporar a tots els seus plans d'estudis. Es fa una proposta sobre com treballar i avaluar de forma global les competències genèriques en una titulació de grau i en particular la competència Sostenibilitat i Compromís Social (SiCS). La proposta s'està implantant en els estudis de grau en Enginyeria Informàtica de la FIB.

Objectius

Definir el mapa de competència Sostenibilitat i Compromís Social i millorar en el disseny de la base de dades SiCS. Definir l'informe de Sostenibilitat i Compromís Social d'un Treball final de Grau a la FIB.

Activitats realitzades

S'ha elaborat una proposta que permet establir un itinerari competencial basat en objectius de diferents nivells definits per a diverses dimensions de cada competència. La proposta permet que una assignatura tingui carregades diferents dimensions d'una competència (no necessàriament totes), i cada una amb objectius de diferent nivell. En aquest projecte hem desenvolupat el mapa de la competència Sostenibilitat i Compromís Social. Respecte a la base de dades SiCS, s'ha incorporat un blog al disseny, de forma que puguin penjar-se periòdicament articles d'opinió per dinamitzar la pàgina. Respecte a quines qüestions s'ha de plantejar un estudiant per realitzar el seu TFG, s'ha definit un conjunt de preguntes. A partir d'aquestes qüestions estem treballant en definir l'informe de Sostenibilitat d'un TFG.

Resultats

S'ha nomenat un coordinador per la competència genèrica Sostenibilitat i Compromís Social a la FIB, a més d'un coordinador general, facilitant la coordinació entre el professorat de les assignatures que inclouen part de la competència per treballar-la de la forma més integrada possible. Com resultat final d'aquest treball s'ha obtingut el mapa de la competència Sostenibilitat i Compromís Social.

Perspectives de continuïtat

El mapa de la competència Sostenibilitat i Compromís Social es distribuirà entre totes les assignatures que la treballen. S'estan identificant els objectius de cada nivell per cada dimensió que treballa cada una de les assignatures que tenen encarregada la competència. Un cop detectats els objectius que no es treballen a cap assignatura, s'ha de parlar amb els coordinadors per definir activitats que permetin treballar i avaluar aquests objectius. Finalment, s'ha de treballar la competència també en algunes de les assignatures dels màsters impartits per la FIB. El treball realitzat en aquest projecte és perfectament extrapolable a altres titulacions i pot ser fàcilment implantat en altres centres amb poc esforç.

Aportació del CCD

1.627,26 euros.

Cooperar en temps de crisi

Responsable

Laura Guisasola, PDI de la FOOT.

Participants de la UPC

Juan Antonio Martínez i Josep Pladellorens, PDI de la FOOT, Pilar Palacios i Montserrat Centelles, PAS de la FOOT, Anna Rius i Norma Martínez, PAS de la CUSVD.

Context del projecte

La CUSVD porta des del 2003 realitzant accions de sensibilització, recerca social i mobilització. En el dur context de retallades que està patint el sector públic, la cooperació al desenvolupament està rebent la pitjor part. Un discurs polític que, sovint i malauradament, està trobant cada cop més ressò en una opinió pública predisposada a pensar que no és moment de compartir i sí de capitalitzar aquests recursos per ajudar a la seva ciutadania en situació de risc social. Ara, més que mai, cal fer pedagogia. Afirmant que la solidaritat és possible si equilibrem partides destinades a inversions com pot ser la militar o la destinada a rescatar entitats financeres privades. Demostrant que no és imprescindible escollir entre recursos per a la cooperació o ajudes a la ciutadania. Sensibilitzant i guanyant el suport de la ciutadania per generar canvis i invertir tendències.

Objectius

Contribuir a generar canvis en la consciència social sobre la cooperació al desenvolupament en temps de crisi econòmica. Sensibilitzar a la població en general i en especial als estudiants i professors de la UPC.

Activitats realitzades

Presentació del debat "Cooperar en temps de crisi" i de la Segona Edició del concurs Cinema per Veure, en el marc de l'activitat que la CUSVD va realitzar en el Cicle Primavera Solidària de Terrassa. Realització d'una recerca entre tots els estudis impartits a la UPC amb l'objectiu de detectar assignatures que treballin temàtiques de cooperació, sostenibilitat, etc... per tal que puguin sensibilitzar vers la necessitat de no reduir la despesa en cooperació al desenvolupament. Disseny i producció d'eines i materials de discussió. Es va realitzar una recerca entre el sector de la cooperació i l'universitari per tal de trobar sinergies ja que el més important per a la generació de consciència crítica és arribar a la ciutadania i als poders públics.

Resultats

El discurs de recolzament al manteniment de les partides de cooperació ha quedat palès en els diferents actes i activitats, i també se n'han fet ressò diversos mitjans. S'ha editat un vídeo i s'ha creat un blog on es recullen discursos i arguments sobre la temàtica. De totes maneres, per arribar al conjunt de la ciutadania, cal que el discurs es faci més present en els mitjans de comunicació.

Perspectives de continuïtat

Tenint en compte que les actuacions de la majoria d'organismes públics a l'hora de dissenyar els pressupostos 2013 no han estat en pro de la recuperació de les partides en cooperació, la perspectiva és continuar en la lluita de difondre i expandir el missatge en mitjans de comunicació, xarxes socials, universitats, etc.

Aportació del CCD

1.500 euros.

En el punt de mira. III Jornades d'Enginyeria Sense Fronteres per a la Sensibilització

Catalunya

Responsable

Elena Sánchez Escobar, estudiant de l'ETSEIB.

Participants de la UPC

Andreu Ambrose Pérez, Beatriz Corberó Molina i Alba Guasch Casadevall, estudiants de l'ETSEIB.

Lloc

Aula Capella de l'ETSEIB.

Dates

Del 28 al 30 de novembre de 2012.

Objectius

L'objectiu principal de les jornades és introduir a la universitat un espai de reflexió, crítica i sensibilització en temes relacionats amb el món actual i l'enginyeria. Sovint aquests temes no tenen cabuda a la formació que rebem i, per tant, des del grup d'ESF de la universitat s'ha optat per realitzar diverses xerrades i debats que puguin acostar una mica a la cooperació, la sostenibilitat i la preocupació per l'entorn a la resta de l'estudiantat. De la mateixa manera, es pretén que les jornades també siguin un espai de formació per tota aquella gent que ja està col·laborant en associacions, organitzacions o projectes similars i que pot tenir un interès especial en algun dels temes tractats.

Activitats realitzades i resultats

28/11 a les 10 h. *Transnacionals. Una de les cares més fosques de l'economia dels mercats*, a càrrec de Jesús Carrión, ODG. A les 12 h. *Deute extern, qui deu a qui?*, a càrrec de Dani Gómes, ODG i a les 16 h. *Deute ecològic, el deute que no es pot tornar*, a càrrec de Delphine Ortega, ODG.

29/11 a les 10 h. *Impactes de les indústries extractives*, a càrrec de Moisès Sobirana, ESF. A les 12 h. *Coltan, saps que hi ha al teu mòbil?*, a càrrec de Josep Maria Royo, de la Xarxa d'entitats per la República Democràtica del Congo. A les 16 h. *Fracking, la nova i perillosa aposta per a mantenir el consum de combustibles fòssils*, a càrrec d'Ecologistes en Acció.

30/11 a les 10 h. *Sense obsolescència programada*, a càrrec de Benito Muros, OEP Elèctrics. 12 h. *Cara a cara de l'energia nuclear*, Xavier Dies catedràtic del Departament de Física i Enginyeria Nuclear i professor de l'ETSEIB i Josep Puig, Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear.

Perspectives de continuïtat

La valoració de les jornades ha sigut generalment positiva, hi ha hagut més participació de l'esperada i molt bona acceptació, i per això es preveu tornar a organitzar un acte semblant el curs vinent.

Aportació del CCD

140,38 euros.

Elaboració de material didàctic interactiu sobre la situació dels Drets Humans a Palestina (II fase)

Responsable

Oriol Bohigas Nadal, doctorand a l'Institut de Robòtica Industrial (IRI).

Participant de la UPC

Xavier Carod de Arriba, estudiant de l'ETSEIB.

Llocs

Palestina i Catalunya.

Dates

De gener a desembre de 2012.

Context del projecte

Es proposa potenciar una societat jove crítica i informada sobre la situació dels Drets Humans a Palestina, així com promoure la reflexió entre la població jove sobre els Drets Humans per tal de formar joves actius i implicats en la societat i en activitats concretes per Palestina. Per tal d'aconseguir-ho, es treballa en la realització d'una aplicació interactiva amb relats de testimonis reals que narren en primera persona com viuen els Drets Humans a Palestina, il·lustrat amb material gràfic com fotografies, mapes, esquemes, etc.

Objectius

Conèixer de primera mà els últims canvis en la situació del conflicte palestí-israelià. Reunir-nos amb els contactes de la zona que ens han de posar en contacte amb els testimonis que ens proporcionaran la informació i relats que falten pel projecte. Recopilar el material necessari sobre el terreny: experiències i informació dels testimonis, fotografies, vídeos i altra informació d'interès.

Activitats

S'ha treballat en el disseny de la maqueta de l'interactiu i processament de la informació recopilada en la fase anterior. Per a la preparació del viatge ha calgut contactar amb les persones a entrevistar a Palestina, explicar-los el projecte i preparar les entrevistes. S'han fet diverses reunions amb altres organitzacions catalanes que treballen a Palestina per cooperar conjuntament a nivell de contactes i informació. S'han realitzat i transcrit les entrevistes, i s'ha classificat, endreçat i triat tota la informació recopilada.

Resultats

Obtenció del material de base pel desenvolupament de l'interactiu. Al llarg de les tres setmanes a Palestina, hem recopilat les 13 entrevistes i les 13 imatges que il·lustraran cada un dels Drets Humans. S'ha obtingut informació addicional i altres documents, escrits i gràfics. S'han fet els contactes amb experts per a col·laborar en la redacció dels textos teòrics sobre cada article. També s'han creat vincles amb associacions palestines, israelianes i internacionals que treballen sobre el terreny per a futures col·laboracions, ja sigui en aquest projecte o en altres de nous.

Perspectives de continuïtat

En l'estat actual del projecte ja s'han completat la primera i segona fases de recopilació de la informació necessària per dur a terme el projecte. La següent fase del projecte correspon al disseny, realització i programació de l'interactiu i, seguidament, la campanya de difusió i sensibilització, previst per inicis de l'any següent.

Aportació del CCD

1.500 euros.

Altres aportacions

3.228,21 euros de l'Associació Altarik.

Formació tecnològica a RUWON, Nepal

7. Programa Reutilitza de material informàtic

El programa universitari Reutilitza de material informàtic posa a punt els equips informàtics procedents de renovacions a la UPC i d'altres entitats donants estenent la seva vida útil.

El programa Reutilitza de material informàtic, en marxa des de l'any 1995, gestionat pel CCD i l'associació universitària TxT, amb la col·laboració de la FIB, aconsegueix posar a punt els equips informàtics procedents de renovacions a la UPC i d'altres entitats donants estenent la seva vida útil.

Gràcies al programa, únicament es traslladen als centres de reciclatge els components dels equips espatllats o aquells als quals no es pot donar un ús apropiat. Un cop reparats i a punt, els equips es destinen a recolzar projectes de cooperació per al desenvolupament de la UPC i a altres projectes i programes d'interès social o a entitats del tercer sector.

Simultàniament, el programa Reutilitza contribueix activament a la formació acadèmica dels estudiants del Grau en Enginyeria Informàtica de la FIB i al coneixement d'aspectes de sostenibilitat i cooperació.

Respon als següents objectius específics:

- Recolza les **iniciatives socials d'entitats**, aportant equipament informàtic que els faciliten dur a terme els seus projectes
- **Millora la formació acadèmica** dels estudiants que participen en la posta a punt dels equips.
- Contribueix a la sostenibilitat ambiental, reduint el volum de residus electrònics i l'impacte, promovent la sensibilització ambiental entre la comunitat universitària i entre les entitats beneficiaries del programa.
- Impulsa el software lliure.
- Encaixa amb l'estratègia i polítiques de responsabilitat social de la UPC.

Antecedents i evolució del programa

L'any 1995, la UPC, a través del CCD i amb el suport de la FIB, va impulsar un primer programa estable de reaprofitament d'equips informàtics procedents de renovacions que podien donar suport a la realització de projectes de cooperació universitària al desenvolupament. La iniciativa, que va començar a petita escala, ha anat evolucionant al llarg d'aquests 18 anys.

L'èxit depèn de la participació del voluntariat, que es canalitza a través de l'associació Tecnologia per a Tothom (TxT). La FIB hi col·labora facilitant un espai on s'emmagatzemen i es reparen els ordinadors i el material informàtic. A més a més, ha integrat l'acció al Grau d'Enginyeria Informàtica a les assignatures Interfícies de circuits, Arquitectura del PC, Administració de Sistemes Operatius i de Software de Lliure Distribució. Inicialment, el CCD va assignar una dotació econòmica per a l'adquisició de material i un equipament bàsic i per posar en marxa les primeres accions de difusió i promoció i, des de l'any 2004, manté la dotació de recursos que permeten comptar amb un beca de col·laboració per donar suport al programa.

Des de l'any 1995 s'han realitzat més de dos-cents projectes de donació de material. Sense aquesta iniciativa, tots aquests equips, més de 1100, haurien acabat com a residus.

Donacions de material informàtic

Al llarg de la història del programa, al voltant del 30% dels projectes han estat donacions a ONG catalanes i programes d'interès social. La resta han estat cedits i integrats com a recursos en projectes de cooperació per al desenvolupament en diferents països: Angola, Algèria, Argentina, Bolívia, Burkina Faso, Colòmbia, Cuba, Equador, Espanya, Gàmbia, Guatemala, Guinea Equatorial, Marroc, Moçambic, Nepal, Nicaragua, Paraguai, Perú, Senegal, Togo, Uruguai i Haití. Alguns d'aquests projectes han requerit, a més d'ordinadors i voluntariat, el desenvolupament d'un programari específic, que en la majoria dels casos ha estat realitzat per estudiants en el marc dels seus projectes de final de carrera.

Activitats del curs 2012-2013

Donació de material

A continuació –per ordre alfabètic– es detallen tots els equips lliurats al llarg del curs 2012-2013. En total han estat 110 ordinadors, 103 teclats, 95 monitors, 95 ratolins, 5 perifèrics i 4 portàtils.

AFRICA SI i la contrapart local ghanesa ONG "**Yes Community Action for Efective Development**" (Zaragoza i Ghana): 15 Pentiums IV, 15 monitors i 15 teclats i 15 ratolins destinats a les escoles de: Brong Ahafo Region, Ghana, West Africa- Manso, Techiman - Sikaa - Nkoranza, North-Yefri - Nkoranza - B/A. Maig 2013.

Associació Cambrils Solidari "Tots Plegats" (Cambrils, Tarragona): 1 ordinador Pentium IV, 1 monitor, 1 teclat, 1 ratolí de suport al programa social amb famílies necessitades. Abril 2013.

Associació de Dones de Sant Vicenç dels Horts: 2 ordinadors Pentium IV, 2 monitors, 2 teclats i 2 ratolins, suport a l'Espai de formació en noves tecnologies per a dones en risc d'exclusió social. Novembre 2012.

Ateneu de Sant Andreu (Barcelona): 6 ordinadors Pentium IV, 6 monitors CRT, 6 teclats i 6 ratolins, suport als programes amb la gent gran. Novembre 2012.

Associació de Veïns Can Tusell de Terrassa: 3 ordinadors Pentium IV, 3 monitors, 3 teclats, 3 ratolins, suport a la posada en marxa d'un programa de reciclatge i cessió temporal d'equips a famílies amb dificultats socioeconòmiques. Abril 2013.

Associació pel Desenvolupament del Riu Senegal (Girona): 15 torres i 15 teclats, suport a un projecte d'equipament informàtic a l'escola de Thille Boubacar. Novembre 2012.

Associació pel Desenvolupament del Riu Senegal (Girona): 1 portàtil per recolzar la gestió de l'entitat en la feina en les comunitat rurals de Ndiayene, Pendao i Dodel a Senegal. Juliol 2013.

Càritas Parroquial de Tàrrega (Tàrrega, Lleida): 3 ordinadors Pentium IV, 3 monitors, 3 teclats, 3 ratolins suport a la tasca de CARTAES TARRAGO SLU per a l'accés al món laboral de persones necessitades. Març 2013.

Casal Xerinola (Barri de Cerdanyola a Mataró): 2 ordinadors Pentium IV, 2 monitors, 2 teclats, 2 ratolins per recolzar accions per la socialització i desenvolupament de joves en risc d'exclusió al barri de Cerdanyola de Mataró. Març 2013.

CEHDA (Cultural, Environmental, Human Development Association of Ghana) (Barcelona): 3 portàtils suport al programa social d'acompanyament de persones africanes en situacions de vulnerabilitat a Barcelona i d'impuls de projectes de desenvolupament a Ghana. - Octubre 2012 .

Centre Diari Sant Josep de Sant Vicenç dels Horts: 5 Pentium IV, 5 monitors CRT, 5 teclats i 5 ratolins, de suport als projectes d'alfabetització de dones els matins i de reforç escolar i tallers per a nens, nenes i joves a les tardes. Octubre 2012.

Centre Ocupacional- Taller Jeroni de Moragas (Sant Cugat del Vallès): 5 ordinadors Pentium IV, 5 monitors CRT, 5 teclats i 5 ratolins, de suport al programa d'estimulació cognitiva que ajudi a facilitar la integració social i laboral de persones adultes amb discapacitat. Octubre 2012.

Col·lectiu de Cultura Popular de Sant Vicenç dels Horts: 5 ordinadors Pentium IV, 5 monitors CRT, 5 teclats i 5 ratolins, a la posada en marxa d'una sala informàtica destinada a l'alfabetització digital, reforç escolar i per a la cerca de feina dels col·lectius en risc d'exclusió. Novembre 2012.

Creu Roja de Mataró: 4 ordinadors Pentium IV, 4 monitors, 4 teclats, 4 ratolins per recolzar la tasca de l'entitat al projecte Activa't. Març 2013.

Escoles Garbí d'Esplugues de Llobregat: 3 servidors. Maig 2013.

Fundació IRIS (Sant Vicenç dels Horts): 2 ordinadors Pentium IV, 2 monitors, 2 teclats, 2 ratolins i 2 impressores per recolzar els tallers amb persones que pateixen discapacitat intel·lectual. Març 2013.

Fundació Mans a les Mans (Barcelona): 8 ordinadors Pentium IV, 1 monitor, 8 teclats i 8 ratolins, per donar suport al projecte "Vols un cop de mà?". Gener 2013

Fundació Salut i Comunitat (Barcelona) - 15 Pentium IV, per donar suport als programes de prevenció, assistència, atenció i orientació a col·lectius especialment vulnerables en risc d'exclusió. Juliol 2012.

Fundació Secretariado Gitano (Santa Coloma de Gramanet): 3 ordinadors Pentium IV, 3 monitors, 3 teclats, 3 ratolins per donar suport al projecte "Alfabetització vinculada a les noves tecnologies de joves rom (gitanos) romanesos a Santa Coloma de Gramanet ". Febrer 2013.

Fundació Servei Solidari (Barcelona): 5 ordinadors Pentium IV, 5 monitors, 5 teclats, 5 ratolins. Suport als programes de l'entitat. Març 2013.

MALOKA- Mujeres Pa'lante (Hospitalet de Llobregat): 5 ordinadors Pentium IV, 5 monitors CRT, 5 teclats i 5 ratolins. Octubre 2012.

Obra Social Santa Lluïsa de Marillac (Barcelona): 5 ordinadors Pentium IV, 5 monitors, 5 teclats, 5 ratolins, per recolzar el Taller d'Informàtica als Centres de Dia i Estada Limitada del projecte social de l'entitat. Maig 2013.

Projecte "Programme de formation Compétences pédagogiques des professeurs d'Université Haïtiennes a Jacmel" (Haití): 3 portàtils per donar suport a la realització de seminaris TIC per al professorat i a la posada a punt d'una aula. Maig 2013.

QUEPO (Barcelona) 4 ordinadors Pentium IV, 4 monitors, 4 teclats, 4 ratolins per recolzar l'ONG en els seus projectes

audiovisuals que proposen idees i projectes per un món millor. Març 2013.

Residencia Juvenil Manresa: 3 ordinadors Pentium IV, 3 monitors CRT, 3 teclats i 3 ratolins. Treballen per cobrir les necessitats bàsiques dels joves residents recolzant el progressiu desenvolupament i autonomia personal. Novembre 2012.

! **110** ordinadors, **103** teclats, **95** monitors, **95** ratolins, **5** perifèrics i **4** portàtils

Les Jornades REUTILITZA al Campus Nord

Durant el curs 2012-2013 van tenir lloc dues noves edicions de les Jornades Reutilitza al Campus Nord de la UPC. Les Jornades són l'espai d'acció on els equips es posen a punt i la comunitat participant es forma i sensibilitza.

A la XVIII edició -novembre 2012- van participar unes 160 persones entre professorat, alumnat i entitats. Algunes classes de l'assignatura d'Interfícies de Computadors (CI) van fer la revisió i testeig de l'equipament informàtic procedent de les renovacions d'equips. La setmana següent, els que no van passar el testeig van ser reparats pels alumnes d'Arquitectura del PC. Un cop preparat l'equipament, els estudiants i professors de l'assignatura Introducció al Linux i al Programari de Lliure Distribució (ILSLD) van instal·lar el sistema operatiu a tots els equips. En total es van deixar a punt 130 equips.

A la XIX edició - maig de 2013-, amb un format similar, van participar uns 100 voluntaris que van deixar a punt 60 equips més.

! **260** participants
190 equips recuperats

Transportant els aparells per al cultiu, Senegal

8. La Campanya del 0'7% a la UPC

Des del 1995 el 0'7% dels ingressos propis anuals de la UPC es destina a activitats de cooperació, a més de les aportacions dels estudiants i del personal de la UPC. A més de dotar un fons solidari, la Campanya del 0'7% vol generar complicitat entre la comunitat universitària, perquè sigui el projecte de totes i cada una de les persones que formen la UPC.

La Campanya del 0,7% es manté ininterrompudament des de l'any 1995, quan es va posar en marxa gràcies a la determinació de la Junta de Govern d'assignar el 0,7% dels ingressos propis anuals de la UPC a l'execució d'accions de cooperació als països en vies de desenvolupament, a través dels programes que gestiona el CCD.

Al llarg d'aquests anys, el compromís institucional dels òrgans de govern i d'algunes unitats organitzatives com el Centre de Transferència de Tecnologia i els Convenis de Cooperació Educativa, han estat clau per a la consolidació, ampliació i millora del programa de cooperació universitària al desenvolupament que impulsa i coordina el CCD.

La col·laboració de la comunitat universitària completa la contribució que prové de la institució. La suma d'aquestes aportacions permet tirar endavant les iniciatives solidàries que neixen a la UPC. Per articular aquesta participació activa i efectiva de la comunitat universitària a la Campanya del 0,7%, es va crear un sistema que facilita les aportacions.

- **Aportació voluntària dels estudiants en el moment de matricular-se d'uns 5 €**, que era aproximadament l'equivalent al 0,7% dels preus antics de matrícula. En el moment de fer la matrícula triant l'opció SÍ a la casella on apareix el logo de la campanya del 0,7% sí.

- **Aportacions del personal de la UPC (Acadèmic i d'Administració i Serveis) PDI i PAS**, que es poden concretar en l'opció de dedicar el 0,7% de la nòmina o bé en una aportació anual o mensual de la quantitat que es determini. Per adherir-s'hi, el personal només ha d'omplir la butlleta que es pot trobar a: http://www.upc.edu/ccd/participa/campanya-07-si/adherir-se-a-la-campanya

- **El Centre de Transferència de Tecnologia (CTT)**, que aporta la retenció del 0,7% dels ingressos obtinguts per a la UPC en concepte de convenis, serveis, cursos i altres programes que gestiona.

- **Els Convenis de Cooperació Educativa**, que aporten també el 0,7%.

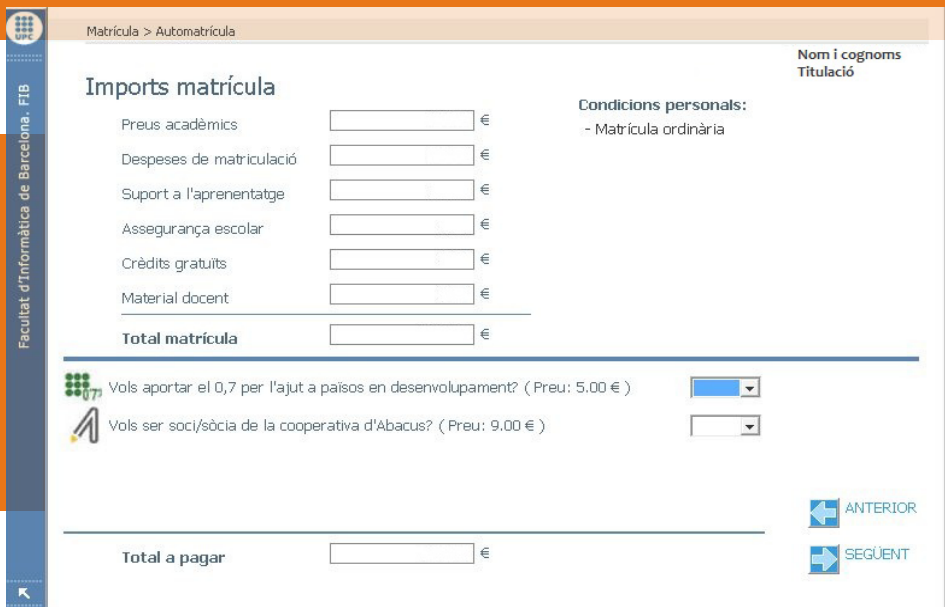

A més de l'objectiu evident d'aconseguir el màxim de finançament, la Campanya del 0,7% persegueix generar la màxima complicitat possible de tots els estaments universitaris, de forma que aquest programa de cooperació universitària per al desenvolupament sigui el projecte de totes i cada una de les persones que formen la UPC.

Els recursos obtinguts a través de la Campanya, un cop canalitzats gràcies a la convocatòria d'Ajuts de Cooperació, contribueixen a millorar la quantitat, l'impacte i la qualitat de les accions en col·laboració amb entitats diverses del sud, a les que la comunitat de la UPC aporta la seva dedicació i el seu coneixement a través d'iniciatives de sensibilització, formació, recerca i transferència de tecnologia.

La Campanya és present en les diverses iniciatives de sensibilització que es fan cada any al llarg del curs als espais de la UPC, s'intensifica en els períodes de matrícula, moment en el que intentem una major visibilitat de la Campanya del 0,7% al Portal de la web de la UPC, la revista informacions i els webs de tots els centres docents de la universitat.

Donant continuïtat a la iniciativa engegada fa anys, amb una de les imatges realitzades per un dels cooperants que ha participat en accions aquest any a Camerun, s'ha editat el "Calendari de la Cooperació 2012-2013", que va ser enviat a l'inici del curs a tot el personal acadèmic i d'administració i serveis de la UPC.

Fotografia del calendari L'alcorà al lamidat (Camerun), de Rafael Riera López

Pel que fa als resultats d'aquest curs 2012-2013, constatem un any més una lleugera davallada. Tot i això es manté un bon nivell de col·laboració entre la comunitat universitària, sobretot entre els estudiants, amb 4.879 adhesions, i 145 entre el personal acadèmic i d'administració i serveis, que segueix sent una quantitat molt petita en relació al nombre total de persones que treballen a la UPC.

		Estudiants 1r quad. i matrícula anual			Estudiants 2n quadrimestre		
Codi	**Unitat Bàsica**	**Adherits 0'7%**	**Total**	**Percentatge**	**Adherits 0'7%**	**Total**	**Percentatge**
8	OD	44	328	13,4%	-	-	
183	UTGAB	-	-		26	362	7,2%
184	UTGM	-	-		-	-	
200	FME	56	343	16,3%	40	270	14,8%
210	ETSAB + UTGAB	416	3.747	11,1%	-	-	
220	ETSEIAT	297	2.559	11,6%	198	2.314	8,6%
230	ETSETB	190	1.885	10,1%	163	1.602	10,2%
240	ETSEIB + UTGM	452	4.558	9,9%	296	3.543	8,4%
250	ETSECCPB	298	2.319	12,9%	2	201	1,0%
270	FIB	224	1.850	12,1%	189	1.731	10,9%
280	FNB	46	701	6,6%	27	582	4,6%
290	ETSAV	94	1.073	8,8%	94	1.011	9,3%
300	EETAC	80	1.168	6,8%	79	1.082	7,3%
310	EPSEB	104	2.164	4,8%	92	2.049	4,5%
320	EET	132	1.486	8,9%	106	1.395	7,6%
330	EPSEM	82	832	9,9%	78	795	9,8%
340	EPSEVG	108	1.363	7,9%	67	1.255	5,3%
370	FOOT	35	450	7,8%	15	392	3,8%
390	ESAB	76	661	11,5%	59	587	10,1%
410	ICE	24	110	21,8%	-	-	
480	IS.UPC	48	206	23,3%	9	80	11,3%
701	AC	17	140	12,1%	-	-	
708	ETCG	5	154	3,2%	3	72	4,2%
710	EEL	16	96	16,7%	-	-	
715	EIO	5	30	16,7%	-	-	
720	FA	6	63	9,5%	-	2	0,0%
723	LSI	10	103	9,7%	-	-	
739	TSC	3	132	2,3%	-	-	
801	EUNCET	-	292	0,0%	-	-	
802	EAE	-	400	0,0%	-	1	0,0%
804	CITM	49	342	14,3%	-	-	
820	EUETIB	186	2.581	7,2%	175	2.408	7,3%
840	EUPMT	24	873	2,7%	30	833	3,6%
860	EEI	3	165	1,8%	-	158	0,0%
893	ICFO	1	104	1,0%	-	-	
Total		**3.131**	**33.278**	**9,4%**	**1.748**	**22.725**	**7,7%**

Fon tde dades: PRISMA

Data: 5 de juny 2013

El cicle del 0'7% a la UPC

La teva aportació és essencial, SUMA'T-HI!

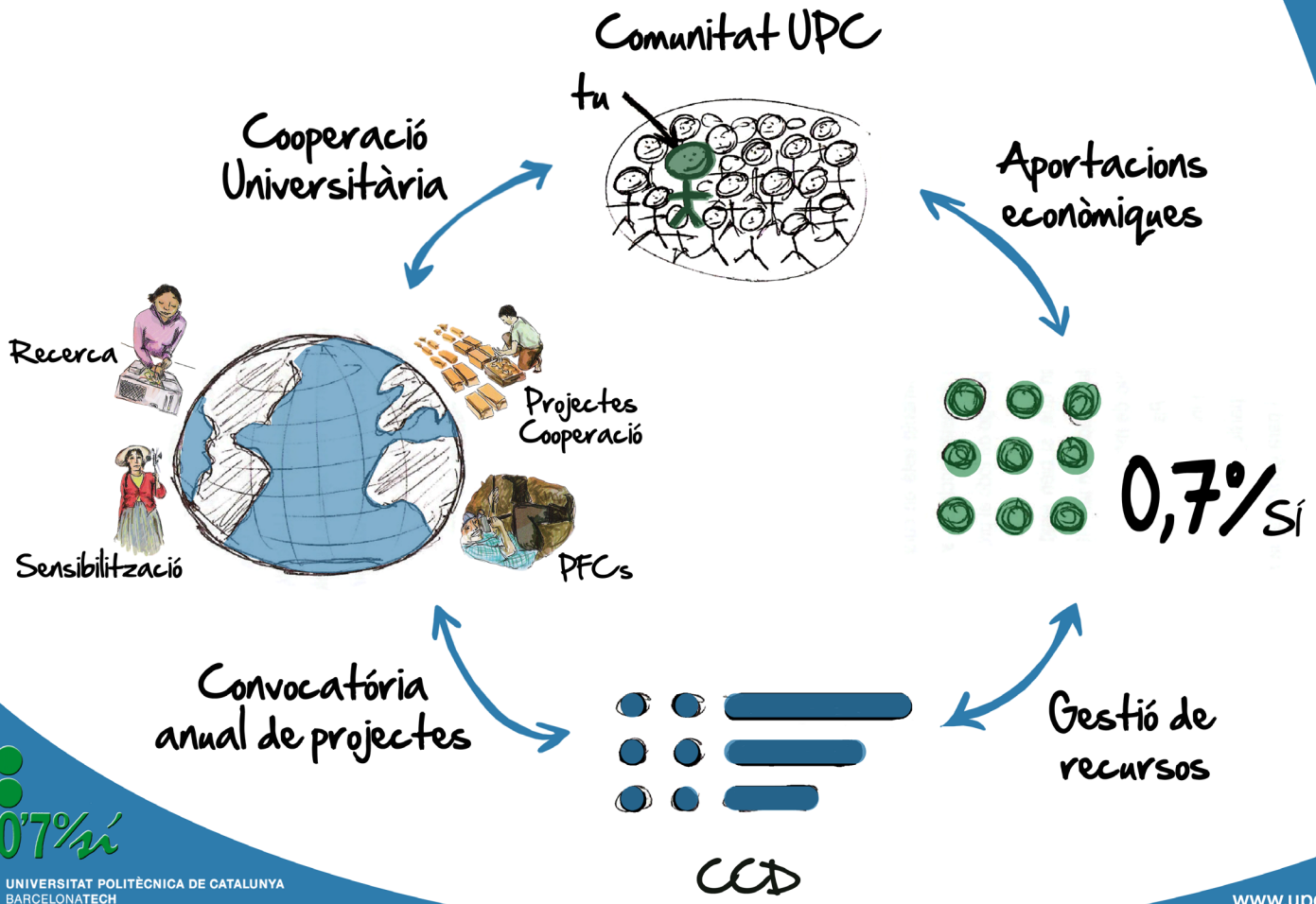

El cicle del 0,7

0'7% sí

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH
Centre de Cooperació per al Desenvolupament

www.upc.edu/ccd
www.facebook.com/CCD.UPC

Proves de visió (Òptica Solidària), Nicaragua

9. Pressupost per a l'any 2012

INGRESSOS 2012

APORTACIONS INSTITUCIONALS UPC I DONACIONS	
Abonament CONFIDE (programa Haití)	257,64 €
Campanya 0'7%. Estudiants i personal UPC	66.666,03 €
0'7% Overhead de convenis CTT	124.822,98 €
0'7% Convenis Cooperació Educativa	63.678,69 €
Subvenció UPC telèfon	131,44 €
Llibre *Un techo para vivir*	29,00 €
FINANÇAMENT EXTERN PER A PROJECTES ESPECÍFICS	
UNESCO - Water	1.424,00 €
Conveni UNICEF - Programa KENYA	1.496,38 €
RESERVES	
Contracte UNESCO Water	108,42 €
Programa COUNIT	26.097,87 €
Aplicació i hostatjament MónCCD	9.768,14 €
CONSULTORIES I FORMACIÓ	
Curs Màster Globalització i Cooperació UB	210,00 €
TOTAL INGRESSOS 2012	**294.690,59 €**

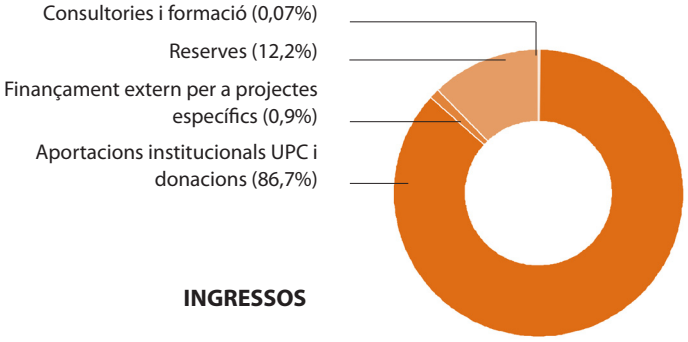

INGRESSOS

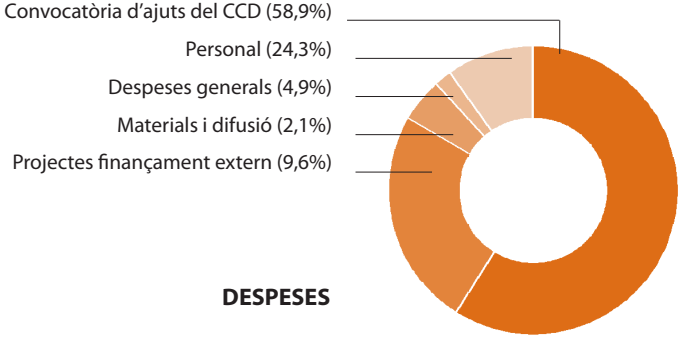

DESPESES

DESPESES 2012

PERSONAL	
Equip tècnic	60.000,00 €
Beca col·laboració CCD	3.506,89 €
Beca programa REUTILITZA	2.713,47 €
DESPESES GENERALS	
Despesa corrent	3.615,12 €
Disseny i desenvolupament aplicació MónCCD	9.067,41 €
Hostatjament aplicació MónCCD	700 ,73 €
Quotes de membresia	192,00 €
CONVOCATÒRIA D'AJUTS DEL CCD	
XX Convocatòria d'Ajuts CCD 2012	159.151,52 €
Formació participants projectes CCD - 2012	1.292,20 €
MATERIAL I DIFUSIÓ	
IX Concurs Fotogràfic CCD *Imatges del Sud*	1.500,00 €
Pòsters *Exposició de Projectes*	215,35 €
Edició CD i maquetació *Memòria CCD 2010-2011*	2.410,17 €
Edició *Calendari CCD 2012-2013*	1.624,16 €
PROJECTES FINANÇAMENT EXTERN	
UNESCO - Water	1.532,41 €
Projecte UNICEF KENYA	1.434,26 €
Programa COUNIT	23.378,94 €
TOTAL DESPESES 2012	**272.334,63 €**
RESULTAT DE L'EXERCICI 2012 (Ingressos - Despeses)	**22.355,96 €**

Col·laboració amb GRAVA, Guatemala

10. Actors de cooperació a la UPC

Als diferents campus i escoles, PDI, PAS i estudiants s'han organitzat en grups amb característiques i objectius diversos. Aquests grups són impulsors d'una part important de les activitats que es reflecteixen en aquesta memòria i són dinamitzadors de les activitats de sensibilització als campus i escoles.

Arquitectes Tècnics Sense Fronteres

Arquitectes Tècnics Sense Fronteres és una ONGD que realitza accions en matèria de cooperació en països en vies de desenvolupament. Va ser fundada l'any 2004 per un grup d'estudiants d'Arquitectura Tècnica de l'Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona (EPSEB-UPC) i tècnics del sector de la construcció.

ATSF ofereix coneixements tècnics referents a l'edificació a associacions sense ànim de lucre que necessiten d'una infraestructura per tal de desenvolupar les seves activitats, amb projectes que evidencien una fidelitat als cànons del desenvolupament sostenible.

Malgrat el difícil context socioeconòmic del nostre país, durant aquest curs s'han executat dues actuacions a Àsia assolint objectius d'ús i compromís social gràcies a l'esforç de tots els socis i col·laboradors.

L'associació compta amb més d'una trentena de membres actius i l'ajut del personal docent i l'estudiantat de l'escola, així com amb l'assessorament tècnic i el suport del Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers de l'Edificació de Barcelona (CAATEEB).

El funcionament es basa en una estructura horitzontal i transparent on tothom amb voluntat i ganes d'ajudar pot participar.

Objectius

Millorar la qualitat de vida de col·lectius desfavorits en països en vies de desenvolupament. Es duen a terme projectes d'implantació d'habitatges, equipaments mèdics i docents, manteniment i reparació d'edificis i infraestructures per tal que la comunitat pugui assolir les seves necessitats.

Sempre apostant per la vessant més humana i treballant en la sensibilització de la comunitat per l'ús dels equipaments, es treballa per mantenir els valors constructius tradicionals de la zona aplicant-hi criteris de sostenibilitat ambiental.

D'altra banda, l'associació organitza una sèrie d'activitats per aconseguir finançament per aquests projectes, formació en termes de bioconstrucció, així com sensibilitzar i apropar el món de la cooperació a la societat a través d'exposicions, conferències i xerrades.

Activitats de Sensibilització

• Exposició de projectes ATSF a l'EPSEB

• Exposició de projectes ATSF al CAATEEB

• Conferència sobre Cooperació a l'EPSEB. Ponents: Carlota Carbó i Anna Fonte

• Jornada de xerrades, activitats i festa Solidària a la plaça Soller de Barcelona.

Activitats de cooperació

• **Tailàndia**: Construcció d'un dipòsit de recollida d'aigües pluvials per la comunitat MoKen. Responsables: Marta Miranda i Marta Casadevall, des de març 2012. "Agua potable para la comunidad MoKen de la isla de Koh Lao Nok", Tailàndia, és un projecte en el que ATSF treballa conjuntament amb la fundació tailandesa HDF des de principis de 2010. Actualment s'està reparant la coberta per a la recollida d'aigua de pluja, així com un sistema de tractament en un dipòsit existent i en desús de 17m^3. Un cop finalitzada aquesta etapa, l'equip desplaçat a la zona col·labora en el disseny i execució del sistema de recollida i potabilització d'aigua de pluja de la nova escola de l'illa.

• **Índia**: Fase d'estudi sobre la construcció d'una escola a Rajiv Nagar, Delhi. Responsables: Víctor Segura, Carlota Carbó i Anna Fonte, des de setembre de 2012. L'objectiu és construir un centre adequat a les necessitats, ja que actualment tots els projectes es duen a terme en un centre de lloguer del que s'ha incrementat el preu, fent-lo inassequible.

• **Catalunya**. Fase d'estudi i d'execució d'un Jardi Socioeducatiu terapèutic Piferrer 122 a Barcelona. Responsable: Juli Morrás. Inici del projecte el 27 de juliol de 2013. L'objectiu principal és contribuir a la revitalització del barri de Porta per mitjà d'un jardí comunitari que no només compleixi un objectiu purament d'oci sinó també que connecti amb interessos de caràcter social i ambiental. S'adreça a la societat civil en general, a través de col·lectius que puguin mostrar interès en l'horticultura com a mitjà de lligam social. En especial s'adreça a persones amb discapacitats com a principals actors transformadors de l'espai.

ATSF
Arquitectes Tècnics Sense Fronteres
Av. Doctor Marañón 44-50
08028 Barcelona
Telèfon: 93 401 10 51
A/e: atsf.bcn@gmail.com
http://www.atsf.es/portal

AUCOOP, Associació d'Universitaris per a la Cooperació

AUCOOP (Associació d'Universitaris per a la Cooperació), és una associació que neix l'any 2007 formada per estudiants de la UPC. El seu objectiu principal és la cooperació en l'àmbit tecnològic i apropar l'àmbit de la cooperació als estudiants universitaris. L'associació està formada principalment per estudiants de l'ETSETB i de l'ETSECCPB, i ha portat a terme projectes de cooperació a països com Argentina, Etiòpia, Colòmbia, Mèxic, Xile, Equador, Veneçuela, Uruguai, Cap Verd, Perú i Marroc.

Activitats realitzades en el període de setembre del 2012 a maig de 2013:

Activitats de formació

Febrer de 2013: col·laboració amb l'ETSETB en la realització del seminari ICT4D sobre l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació per al desenvolupament.

Activitats de sensibilització

Octubre de 2011, presentació de l'associació, reunió per aconseguir participació al fòrum de Telecos.

Maig de 2012, participació a la Festa de dia de l'ETSETB.

Projectes

L'estudiant de l'ETSETB Andrés Reina, en col·laboració amb AUCOOP, esta duent a terme un projecte al Perú amb el Grupo de Telecomunicaciones Rurales (GTR).

AUCOOP
c/ Jordi Girona, 1-3, Edifici Omega.
Despatx 203 Campus Nord
A/e: info@aucoop.org
http://www.aucoop.org

Càtedra UNESCO de Salut Visual i Desenvolupament

La Càtedra UNESCO de Salut Visual i Desenvolupament va començar el seu treball el 5 de març de 2002, dia en què la Universitat Politècnica de Catalunya i la UNESCO signen a París l'acord de constitució.

Una Càtedra UNESCO és una unitat d'ensenyament superior i d'investigació adaptada a les necessitats del desenvolupament sostenible. En concret, aquesta Càtedra treballa perquè els col·lectius més desfavorits tinguin accés a una atenció visual digna a través de la recerca, la docència i els projectes de cooperació per al desenvolupament i la sensibilització. Actua en tres camps, amb els objectius següents:

Formació: transferir coneixements per a l'educació professional en salut visual en països en vies de desenvolupament i conscienciar de la importància de la visió en els processos de desenvolupament.

Recerca: ampliar el coneixement sobre l'estat de l'atenció visual al món i els factors socials, polítics i econòmics que el determinen, fent especial èmfasi en l'accessibilitat de la població als serveis i la proposta d'accions que ajudin a millorar-los.

Cooperació: elaborar i implantar plans estratègics d'actuació regional per millorar l'accés als serveis de Salut visual dels col·lectius més desfavorits.

Sensibilització: procés d'ensenyament-aprenentatge que pretén, a partir del coneixement, aconseguir la reflexió i l'anàlisi crítica de la realitat, desenvolupar valors i actituds favorables en les persones i grups que promoguin processos de transformació individual i col·lectiva per a un millor accés a la salut visual.

Projectes de Formació

• Activitats de formació reglada a la UPC i vinculades al programa INTERCAMPUS

• Assignatura Salut Pública i Epidemiologia del Màster Universitari d'Optometria i Ciències de la Visió

• Assignatura Salut Visual i Desenvolupament impartida pels professors de la Xarxa Unescovisió a nivell internacional

• Activitats de formació reglada en format virtual des del Centre Associat Nord-americà de la Càtedra a la Nova Southeastern University (Florida)

• Formació en Cooperació per al desenvolupament dels actors de la salut visual

Projectes de Recerca

• Xarxa Unescovisión d'Investigadors i Professors en Salut Visual

• OMS: The Global Burden of Disease

• Estudi epidemiològic dels errors refractius en el Projecte Veras (El Salvador)

• ASPB, UPF, Departament de salut de la Generalitat de Catalunya: Les directores de la Càtedra, i com a part del treball del Màster en Salut Pública realitzat, han iniciat dues línies de doctorat. Aquestes es plantegen com a resposta el fet que la salut visual ha estat escassament tractada des del punt de vista de la salut pública, aquest fet ha implicat una absència de dades important en quant a les incidències i prevalences tant dels defectes refractius com de les patologies oculars. Ambdues línies de doctorat pretenen treballar en aquest àmbit tractant l'epidemiologia de la visió des d'una perspectiva social per esbrinar les possibles associacions entre salut visual, classe social i gènere.

*Epidemiologia Social de les discapacitats visuals i la Ceguesa a Espanya

*Estudi de la Salut Visual en una mostra de població laboralment activa

• Trobada per a la reducció de les desigualtats en salut visual i ceguesa

• Anàlisi epidemiològica de les desigualtats en salut infantil per a la proposta d'estratègies d'intervenció en salut al centre escolar (nuclearització) dels municipis de la Reforma Educativa CAP-AECID

• Investigació Baixa Visió Colòmbia

• Estudi de prevalences d'error refractiu en pre-escolars de El Salvador

• Oficialització de resultats de la Investigació Avaluació Ràpida de Ceguesa Evitable RAAB El Salvador.

Programes de Cooperació

• Dinamització i enfortiment de la Xarxa d'actors locals de la salut visual

• Centre Òptic Comunitari de Santa Tecla a El Salvador

• Xarxa de Comitès Visió 2020 a Centreamèrica

• Projecte de formació en Salut Visual a Senegal

• Haití: col·laboració en la resposta humanitària amb la reconstrucció de la salut visual: recolzar el desenvolupament de l'escola d'Optometria a UWI Trinitat

• Enfortiment institucional de la Facultat de Medicina de la Universitat de El Salvador

Projectes de Sensibilització

• Promoció a la UPC, i a tot el país, de la campanya de l'OMS i la IAPB, Visió 2020, amb la celebració del Dia Mundial de la Visió i la coordinació de les activitats de sensibilització realitzades

• Conta contes: L'arbre dels ulls

• Cooperar en temps de crisis: reflexió, debat i alternatives

Assistència a Congressos

• Juny 2012: Anna Rius Ulldemolins i Janet Leasher assisteixen en representació de l'entitat al World Council of Optometry Conference. ADVANCING OPTOMETRY WORLDWIDE. Presentació del pòster "Is optical correction of refractive error and presbyopia a barrier for lower social groups?".

• Setembre 2012: Anna Rius i Janet Leasher assisteixen del 17 al 20 de setembre a la reunió anual de la IAPB 9th General Assembly 2012 en Hyderabat India presentant l'estudi: Social inequities in a working population.

• Octubre 2012: Laura Guisasola València assisteix a l'American Public Health Academy conference (APHA) realitzada a San Francisco (USA) del 27 al 30 d'octubre, exposant la següent presentació: Socioeconomic inqualities in people with visual impairment.

CUSVD

C/Violinista Vellsolà, 37 - 08222 Terrassa

Telèfon:. 93.739.89.13 - Fax. 93.739.83.01

Anna Rius (Responsable): arius@euot.upc.edu

Laura Guisasola (Responsable): guisasola@oo.upc.edu

Norma Martínez (Comunicació): norma.martinez@upc.edu

http://unescovision.upc.edu/

Càtedra UNESCO de Sostenibilitat

La Càtedra UNESCO de Sostenibilitat (CUS) de la UPC es va crear el maig de 1996. L'objectiu és convertir-se en un espai interdisciplinari, crític, reflexiu i obert que contribueixi a orientar la tecnologia cap al desenvolupament sostenible, a reduir els desequilibris i a enfortir la diversitat.

L'equip humà de la Càtedra UNESCO està format per unes 30 persones que col•laboren en major o menor grau en diverses activitats i projectes. Aquest grup està format per personal amb vinculació laboral amb la UPC i també per col·laboradors externs que participen temporalment en projectes de recerca, activitats de formació contínua o encàrrecs professionals. El Dr. Jordi Morató és el coordinador de la Càtedra, recolzat en un equip multidisciplinari, que s'estructura de la següent manera:

- Responsable Àrea Docència: Beatriz Escribano
- Responsable Àrea Cooperació: Sandra Bestraten
- Responsable Àrea Recerca: Marti Rosas
- Responsable Màster Energia: Juan Martínez
- Representació Institucional: Enric Carrera
- Responsable Grup Drets Humans: Xavier Álvarez
- Responsable Revista STH: Juan Carlos Aguado
- Responsable Revista Sostenible? : Beatriz Escribano
- Administració i Secretaria Tècnica: Brent Villanueva

Activitats realitzades durant el període de setembre 2012 al maig de 2013:

Formació

L'objectiu bàsic és donar eines per desenvolupar i utilitzar una tecnologia que contribueixi a un desenvolupament sostenible i donar una formació integrada. L'oferta docent inclou col•laboracions en els estudis de 1r i 2n cicle, el Màster oficial en Sostenibilitat, Màster en Desenvolupament Sostenible, seminaris i jornades de formació, i els cursos de Dinàmica de Sistemes. Destaquem les assignatures Habitatge i cooperació i Tecnologies de baix cost per la cooperació a l'ETSAB.

Sensibilització

• **Red del Foro Latinoamericano de Ciencias Ambientales, FLACAM (seu espanyola)**. Concebuda com un sistema de comunicació interactiu per a la formació de postgrau i la realització de projectes innovadors de desenvolupament sostenible. S'imparteix, des de l'any 1990, la Maestría en Desarrollo Sustentable.

• **Cicle de Xerrades Reciclar Ciutat**: És un espai de reflexió sobre les ciutats, sobre els seus cicles metabòlics i les bones pràctiques sobre actuacions que millorin la funcionalitat de tots els processos.

• **Documental Moràvia: La Ruta de la Esperanza**: té com a finalitat sensibilitzar la població sobre l'estreta relació entre la protecció del medi ambient i el desenvolupament dels pobles, fent una reflexió sobre la realitat dels assentaments humans i dels processos de transformació que es produeixen en zones urbanes degradades.

• **Exposició Aigua que Treu la Fam**: L'objectiu principal de l'exposició és evidenciar la importància de dur a terme una gestió sostenible de l'aigua, com a part de les capacitats necessàries per assegurar la productivitat del territori, tant a nivell urbà com a nivell rural, a les escales local, regional, etc.

• **Exposició Apropar-se als desequilibris**: L'objectiu és donar a conèixer les problemàtiques actuals relatives als desequilibris nord-sud arreu del món a través de 10 casos d'estudi.

• **Portal de Sostenibilitat**: S'estructura en quatre grans apartats: ambiental, social, econòmic i institucional, aquestes són les quatre dimensions en les que avui es projecta la idea de sostenibilitat en tota la seva complexitat. L'enllaç és: http://portalsostenibilidad.upc.edu/

• **Activitats del Grup d'Investigació i Drets Humans**: S'ha presentat l'informe de denúncia de les violacions de Drets Humans a Guatemala, 2011-2012. També, s'ha presentat l'informe d'acaparament de terres a Andalusia. http://cus.upc.edu/projectes-estrategics/drets-humans

• **Informes de l'Observatori del Deute en la Globalització**: s'han presentat els informes de col·laboració de mapeig, el de Mega hidroelèctriques del IIRSA, Empobriment i pèrdua de biodiversitat en l'Amazònia i finalment l'informe Impunitat S.A.

Cooperació internacional

Té com a objectiu principal establir intercanvis de coneixement i de formació arreu del món, especialment amb països de Llatinoamèrica, Àfrica i Europa. Es treballa a través de l'establiment de xarxes complementàries entre si, en un esquema de treball en multi xarxa que enforteix les capacitats dels grups i, especialment, estén les capacitats dels grups involucrats en les diferents activitats plantejades.

- **Una estratègia desenvolupada ja des de l'any 2011 ha estat la d'establir seus (oficines) de la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat a països estratègics**. La forma d'establir aquestes seus ha estat mitjançant convenis de col·laboració entre dues universitats. Així es va realitzar l'any 2011, amb el Tecnológico de Antioquia (TdeA), Universitat Pública a Medellín, Colòmbia. Durant aquest 2012 s'ha consolidat l'oficina de Medellín i s'han constituït les bases per arrancar la nova oficina a Brasil, a través d'un conveni de col·laboració amb la Universidade Federal da Bahia, a Salvador (Brasil). Durant aquest 2013 s'han constituït les bases per arrancar dues noves oficines, la de San Luis Potosí, Mèxic amb la Universidad Autónoma de San Luis Potosí i l'oficina de Córdoba amb la Universidad Nacional de Córdoba.
- **Projectes de recerca aplicada a Amèrica Llatina**: Restauració integrada de conques fluvials urbanes mitjançant l'ús de tecnologies sostenibles (Alcaldia de Medellín, a través de la Secretaria de Desarrollo Social, la Universidad de Antioquia (UdeA), i amb finançament de la mateixa alcaldia i de l'AECID i l'ACCD); Gestió integral de l'aigua i sanejament sostenible a microconques de la Vall d'Aburrá (Medellín, Colòmbia); Gestió per a la restauració ambiental del Morro de Moravia. En aquest sentit, s'ha dissenyat i construït una planta demostrativa de tractament dels lixiviats (efluents contaminats) de la zona, utilitzant sistemes naturals de tractament; Gestió Sostenible i Reutilització de l'Aigua Residual Tractada per a la Seguretat Alimentària en el semiàrid Brasiler amb l'objectiu de realitzar la gestió d'un Parc Demostratiu de Gestió Sostenible de l'Aigua, a Irece, Brasil.

Cooperació a Amèrica Llatina

Bolívia: "Ciudades patrimonio de la humanidad" a les ciutats de San Ignacio de Velasco i San José de Chiquitos (Bolívia), on s'ha realitzat un disseny de paviments, mobiliari i sistema d'irrigació adequat a l'entorn i amb materials de la zona, així com la construcció de 10 escoles bioclimàtiques, dissenyades per a un millor aprofitament dels recursos i dels mètodes passius (ventilació i il·luminació naturals, protecció contra agents externs i utilització de materials locals de baix impacte ambiental). L'enllaç del projecte: http://cus.upc.edu/cooperacio/projectes-1/construccio-sostenible-a-bolivia

Colòmbia: transformació socioambiental del Morro de Moravia (Medellín, Colòmbia), col·laborant en la recuperació ambiental de la zona i en el procés de fer conèixer el cas a nivell internacional com a exemple de transformació de zones urbanes degradades. L'enllaç del projecte és: http://cus.upc.edu/cooperacio/projectes-1/moravia

Brasil: innovació social i tecnologies apropiades per a la gestió sostenible de l'aigua en el semiàrid de Brasil, el qual ha generat espais i eines de formació i capacitació.

Càtedra UNESCO de Sostenibilitat
Escola d'Enginyeria de Terrassa (EET)
C/ Colom, 1
08222 Terrassa
Tel: 937 398 050
A/e: brent.villanueva@upc.edu i jordi.morato@upc.edu
https://cus.upc.edu/

Equal Saree

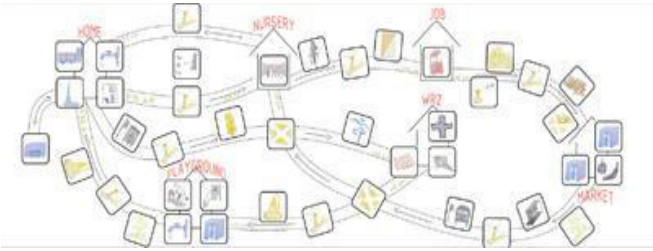

És una associació formada per joves arquitectes que promou les possibilitats d'ús de l'arquitectura i l'urbanisme com a eines de transformació social, generant des de la perspectiva de gènere entorns més apropiats per al desenvolupament de la dona. El grup es va formar el febrer del 2010 amb el propòsit de dur a terme el projecte "Iniciativa d'igualtat de gènere per al desenvolupament de la dona a l'Índia". A través d'utilitzar com a eines la planificació urbana, el disseny urbà i l'arquitectura basades en el concepte urbanisme de gènere, els objectius són:

- Apoderar econòmicament i psicològicament les dones, així com d'altres grups vulnerables de la societat a través del concepte WRZ (pensant la ciutat en relació a les necessitats i als recorreguts de la dona, amb accés apropiat al transport públic, a espais adequats i salubres de manera segura i lliure).
- Sensibilitzar sobre les possibilitats de l'arquitectura i l'urbanisme com a eines de transformació social tant de la dona com de la comunitat.

Activitats de sensibilització

Urban International Workshop Bcn-Delhi: És una reflexió conjunta dels/les estudiants d'arquitectura de la Jamia Millia Islamia de Delhi i les escoles de Barcelona, Sant Cugat i València sobre l'urbanisme de gènere i com aquest influeix en l'apoderament de la dona índia facilitant el seu accés a l'espai públic i a les activitats productives. El taller s'ha desenvolupat en dues fases, una a Barcelona el 10, 11 i 12 de juliol del 2012 i una segona a Delhi del 3 al 10 d'octubre del 2012, amb el suport de Zaida Muxí. http://genderequalurbanplanning.tumblr.com

Gènere i altres petites coses*:* Exposició a l'Instituto Cervantes de Delhi dels resultats obtinguts a l'Urban International Workshop Bcn-Delhi com a intercanvi cultural.

Flash-mob one billion rising: col·laboració en el moviment mundial "One Billion Rising" del 14 de febrer del 2013 per acabar amb la violència contra les dones i les nenes en el món. http://www.onebillionrising.org/home

Aprenent i reflexionant sobre gènere i desigualtat a l'Índia: Conferència a l'assignatura *Arquitectura i Política* de Josep Maria Montaner i Zaida Muxí, ETSAB, 4 de desembre 2012.

Desobediència sexual: Taula rodona a "L'espai de la conducta i la desobediència" de Inter-accions. Es va parlar sobre l'urbanisme de gènere qüestionant la neutralitat de l'espai públic a partir de dos projectes en els quals l'acció feminista suposa un acte de desobediència.

Trobada de ETSAB Cooperació: Participació a la jornada de trobada de diferents projectes de cooperació que es realitzen a l'ETSAB, el 20 de Novembre de 2012.

Activitats de cooperació internacional

WRZ a Sitamarhi: Anàlisi i desenvolupament del concepte WRZ a l'àrea rural de Sitamarhi, Bihar juntament amb l'ONG SAFP i Drishti d'octubre de 2012 a febrer de 2013.

WRZ a Shivpuri: Anàlisi i desenvolupament del concepte WRZ a l'àrea rural de Shivpuri, Madhya Pradesh juntament amb l'ONG SAFP i TAAL d'octubre de 2012 fins a l'actualitat.

Premis/concursos

Finalistes al concurs Arquine Núm. 15, Re-habitar el siglo XXI. http://www.arquine.com/blog/post-concurso-arquine-no-15/

Finalistes al "Women transforming cities best practice 2013 awards: cities that work for women and girls". http://womentransformingcities.org/best-practice-2013-awards/

Projectes final de carrera en procés

Centre de producció de Ghee gestionat per dones i pla de reforestació a Muhar, Helena Cardona

Centre de dones, mercat i cooperativa de menjar preparat a Shaheen Bagh, Julia Goula

Centre medico-sanitari gestionat pel centre de dones: residència i centre de dia per a gent gran, centre d'atenció precoç i atenció sanitària; a Jasola, Carla Amat

! **2 projectes de cooperació** a l'Índia, **6 activitats de sensibilització,** finalistes a **2 concursos** i **3 PFC** a l'Índia en procès.

Equal Saree
C/ Indústria 10, 7è 1a
08037 – Barcelona
Telf. 617105006
A/e: equalsaree@gmail.com
www.equalsaree.tumblr.com / www.genderurbanplanning.tumblr.com

ESFA, Espai Social i de Formació d'Arquitectura

És una associació d'estudiants d'arquitectura (ETSAB) i joves arquitectes formada l'any 1997 que treballa temes compromesos amb la societat i l'ecologisme que habitualment s'obvien a la Universitat. És un espai obert, on qualsevol persona pot expressar-se i proposar noves maneres de fer arquitectura, des de la sostenibilitat, la cooperació, la participació ciutadana, l'accessibilitat, i el compromís social. A continuació es resumeixen les activitats desenvolupades al llarg del curs 2012-2013 per les diferents comissions de l'Associació:

Activitats al Sud

Argentina: Desplaçament a l'Argentina en dos grups de treball, quatre membres durant els mesos de juliol, agost i setembre del 2012. El projecte s'engloba dins de la contrucció de la Universitat Camperola, l'Escola de la Terra a Ojo de Agua. En aquesta fase s'ha acabat la construcció de la ràdio Zuri a la UNICAM i s'ha realitzat un plànol topogràfic de l'entorn. També han començat els treballs de construcció de l'Escola d'Agroecologia de Varela (Buenos Aires) coordinadament amb SERCUPO (Servicio a la Cultra Popular) i la Facultad de Arquitectura de la Universidad de Buenos Aires.
Blog comissió: http://esfaargentina.blogspot.com.es/

Guatemala: Desplaçament de cinc membres d'ESFA durant els mesos de juliol i agost de 2012. Realització i participació d'un cicle de conferències a la universitat de San Carlos, i altres universitats de Quetzaltenango.
Blog comissió: http://basigrava.wordpress.com/

Activitats al Nord

Investigació Canyera (2011-2013): Investigació coordinada amb el col·lectiu Canya Viva, i el departament d'estructures de l'ETSAB. Consisteix en l'estudi del comportament mecànic dels arcs de canya, i el desenvolupament de les eines low-tech necessàries per a tal investigació. El treball es realitza a les instal·lacions d'Esplugues del Llobregat, mitjançant collites coordinades amb altres col·lectius al Prat del Llobregat.
Lloc web: http://www.investigaciocanyera.blogspot.com.

- Presentació de la investigació a les III Jornades Low-Tech 2012 que organitza l'EPSEB: *Comportament mecànic d'arcs de canya*.
- Demostració de construcció a les Festes Populars de Les Corts.
- Trobada Canya Viva a Madrid + Proves de càrrega a l'estructura construïda a l'ETSAM – UPM de Madrid per Canya Viva.
- Curs gratuït de construcció amb sistema Canya Viva a l'Hort del Xino, 12-13 i 19-20 de gener de 2013.
- Ponència i pràctica a la Jornada tècnica de construcció amb entramats vegetals realitzada a l'Escola Agrària de Santa Coloma de Farners, amb la col·laboració de l'Escola Taller Origens, 8 de març de 2013.
- Curs gratuït al CSO Can Masdéu, coordinat per la Xarxa de Permacultura Barcelona, al mes de març de 2013.
- Ponència al Syposium sobre construcció amb materials Naturals al CMA de Xania, Creta, Grècia.
- Conferència al Departament d'Arquitectura de la Universitat Tècnica de Xania, Grècia.

Investigació sobre accés a l'habitatge, Masoveria Urbana (2011-2012): Investigació coordinada amb la Cooperativa Integral Catalana i el departament de composició arquitectònica de l'ETSAB. Consisteix en l'estudi de l'accés a l'habitatge i el desenvolupament d'eines alternatives per a accedir aquest. Un dels punts clau ha estat la creació d'una oficina d'accés a l'habitatge al marc de la Cooperativa Integral Catalana.

Grup de consum ecològic (2010-2013): Continuïtat del grup *Acció Hortera*, cooperativa de consum ecològic, que funciona des del 4 de novembre de 2010. Es va iniciar amb un grup de 12 persones i ja son 26 els consumidors que cada setmana s'emporten cistelles.

Tarda de la TIETA 2012 i 2013 (Trobada interdisciplinària d'estudiants de totes les associacions): Organització amb el grup de consum ecològic *Acció Hortera* del dinar popular, amb verdures provinents del grup de consum ecològic.

Cap de setmana ESFA, (9 i 10 de febrer 2013): Jornades de convivència i assemblees dels membres d'ESFA a Tagamanent. L'objectiu és enfortir els lligams entre les companyes i donar temps a la reflexió dels objectius a curt, mig i llarg termini de l'associació.

Sensibilització i Formació

Jornada de presentació dels projectes d'ESFA (3 Octubre 2012): Jornada oberta on els membres d'ESFA exposen els seus projectes i percepcions sobre la feina que realitza l'associació. L'objectiu de la presentació és la captació de nous membres interessats i la difusió de les tasques realitzades.

Trobada de projectes de cooperació a l'ETSAB (20 de novembre 2012) – Jornada oberta a totes les persones que treballen en l'àmbit de la cooperació des de l'ETSAB, amb l'objectiu de conèixer els projectes realitzats i generar una consciència crítica sobre la cooperació internacional. Ha comptat amb l'assistència de participants dels projectes de cooperació realitzats enguany amb el suport del CCD a Marroc, Bolívia, Argentina, Guatemala, Índia, Camerun i Senegal.

Cicle de vídeo documental i debat "Slow-info": Cada dimarts durant tot el curs es realitza un cicle de vídeo documental i debats amb ponents i convidats experts en els temes tractats. La temàtica canvia cada mes (crisis econòmica actual, sobirania alimentària, l'educació, accés a l'habitatge...)

Jornades per a l'auto-formació en cooperació d'ESFA: Ponències, debats i xerrades amb objectiu de despertar un sentiment crític vers el món que ens envolta i la cooperació (relacions internacionals nord-sud, les transnacionals, vulneració de drets humans...)

Inter-Accions (Metodologies col·lectives per transformacions urbanes), ESTAB – Belles Arts 2012: Participació a la taula rodona: *L'espai de la conducta i la desobediència*.
Lloc web: http://www.inter-accions.org

Ampliació i classificació de la biblioteca ESFA: Classificació i entrada en una base de dades dels llibres existents. Adquisició de 3 caixes de llibres procedents de duplicats de la Biblioteca Nacional de Catalunya. Organització de la biblioteca digital i virtual ESFA: eina necessària per a poder centralitzar la documentació digital amb la que normalment treballem i poder-la fer extensible a tota la comunitat universitària. Adquisició d'un ordinador amb programari lliure gràcies a la col·laboració amb l'associació de la UPC TxT.

Calçotada d'Acció Hortera (6 abril 2013): Com cada any, s'ha realitzat la calçotada d'*Acció Hortera* a Les Planes, amb assistència d'unes 50 persones.

Curs de construcció en bales de palla i recobriments a la SdD'13 (22 al 26 d'abril): ESFA junt amb el grup ARK2O organitza un curs gratuït i obert a tota la comunitat de l'ETSAB sobre la tècnica de construcció amb bales de palla i recobriments. El curs està emmarcat dins de la SdD'13.

Dinar solidari pels projectes Internacionals d'ESFA a la SdD'13 (24 abril): Com cada any, s'ha organitzat el dinar solidari en el context de la Setmana de Dia de l'ETSAB, amb verdures de la cooperativa de consum *Acció Hortera* i amb un concurs de truites i de pastissos.

Exposició de pòsters de la Convocatòria de projectes del CCD (4 a 21 d'abril): Exposició de tots els projectes durant dues setmanes a l'ETSAB per donar a conèixer els treballs de cooperació i sensibilitzar sobre la participació en la Campanya del 0'7%.

! **3 projectes de cooperació** a 2 països, **construcció** amb canyes, bales de palla, terra..., grup de **consum ecològic** i divereses jornades i xerrades de **formació i sensibilització**.

Espai Social i de Formació d'Arquitectura (ESFA)
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Av. Diagonal, 649, 3ª Planta (Delegació d'Estudiants)
08028 Barcelona
Telèfon: 93 401 79 76 Fax: 93 401 63 39
A/e: esfa.etsab@upc.edu
http://www.esfa.entitatsbcn.net

Enginyeria Sense Fronteres

Va néixer l'any 1992. És una associació multidisciplinar formada per professionals, docents i estudiants organitzats en grups de treball. Treballem conjuntament per garantir l'accés universal als serveis bàsics, acompanyant el canvi social i l'enfortiment de les poblacions del sud, respectant sempre les característiques culturals i tècniques. Som aconfessionals, independents vers partits polítics o altres entitats i sense afany de lucre. Entenem la Cooperació com un intercanvi basat en la solidaritat, amb el conseqüent benefici mutu, i el desenvolupament com un procés en evolució, interdependent i sostenible, que no pot imposar limitacions a les diferents cultures i que ha de contribuir a augmentar la participació ciutadana i el paper de la societat civil.

Al sud, treballem sempre en col·laboració amb una contrapart: una organització local sense afany de lucre que, juntament amb ESF Catalunya, diagnostica les necessitats a la zona i la millor via per a solucionar-les. Les contraparts també participen en l'organització dels cursos al nord. Més enllà dels projectes, entenem la relació amb les contraparts com un compromís comú de transformació política i social.

Aigua i Governabilitat

Pel que fa a la sensibilització dins la societat catalana cal destacar la dificultat trobada degut a la situació econòmica que viu el país. Tot i així, cal destacar que el desenvolupament d'accions de comunicació creatives com ara l'espectacle de carrer, projeccions de pel·lícules al cinema o el desenvolupament de campanyes 2.0 han ajudat a arribar al gran públic. A més cal sumar el llançament, aquest 2012, d'una **Iniciativa Ciutadana Europea** que proposa que el Parlament Europeu adopti el dret humà a l'aigua i al sanejament dins les seves polítiques internes i externes.

Pel que fa a les actuacions realitzades aquest 2012 destacaríem el treball dut a terme amb l'Oficina de Drets Humans del Ministeri d'Assumptes Exteriors i Cooperació, l'informe sobre Dret Humà a l'Aigua i al Sanejament, les Conferències de les Nacions Unides per un Desenvolupament Sostenible, Rio+20 i jornades europees de Florència 10+10.

A partir de mitjans del 2012 l'impagament del finançament compromès per part de l'ACCD, ha comportat l'aturada de bona part de les activitats de la campanya. S'ha seguit treballant dins la Plataforma Aigua és Vida, en defensa del dret a l'aigua i contra la privatització de la seva gestió, tan arreu del món com a casa nostra.

Projectes de cooperació

Millora de la governabilitat de l'aigua a El Salvador a través de l'enfortiment institucional i ciutadà

Aquest projecte, iniciat al 2012, sorgeix com a resultat natural de l'aprenentatge dels quatre darrers anys del programa anterior. Consta de dues línies de treball:

Capacitació en la metodologia del Pla Director a ANDA

La llarga trajectòria a El Salvador ens ha permès crear, junt amb les organitzacions locals, una eina metodològica de referència per a la planificació hídrica. ANDA, l'administració encarregada de la gestió de l'aigua a El Salvador, va demanar capacitació i formació en les eines del Pla Director, i va mostrar interès en crear una eina que permetés vincular aquesta metodologia amb els sistemes d'informació geogràfica (SIG) mitjançant l'ús d'un software lliure. Les tasques de formació s'estan duent a terme per part d'ESF. L'aixecament d'informació s'està realitzant amb el recolzament de les alcaldies de Tapalhuaca i San Pedro Mazahuat una vegada adaptada la metodologia del Pla Director a les necessitats d'ANDA.

Incidència política amb el CDC

Aquesta segona línia de treball es desenvolupa amb el CDC, i es centra en tres àmbits: 1) enfortir al Foro Nacional del Agua, 2) crear un Observatori de la Societat Civil entorn al dret humà a l'aigua que doni suport al Foro Nacional del Agua, i 3) realitzar campanyes de sensibilització entorn al dret humà a l'aigua i el seu correcte ús.

Programa d'aigua, sanejament i enfortiment institucional de la UNAC al Districte de Funhalouro, Moçambic

El Programa d'aigua, sanejament i enfortiment institucional de la UNAC al Districte de Funhalouro és una actuació de tres anys de durada. Degut a l'impagament del finançament compromès per part de certes administracions, com és l'ACCD, va comportar l'aturada gairebé total del projecte i l'única tasca que s'ha pogut realitzar durant el curs 2012-13 és el seguiment de mínims de l'estat de les tasques ja realitzades.

El Programa presenta dues línies d'actuació: La primera pretén millorar l'accés a l'aigua (per usos domèstics i productius) i al sanejament en comunitats rurals. La segona línia busca el reforç institucional a la UNAC a nivell de districte i provincial i consisteix en l'enfortiment de la Unió de Districte de Camperols de Funhalouro i del Nucli Provincial (ambdós òrgans de la UNAC representants dels camperols a nivell de districte i de província respectivament).

Pla Director d'infraestructures de sanejament i subministrament d'aigua a comunitats rurals del Municipi de Pocona, Bolívia

El Pla Director té la finalitat de contribuir a la millora sostenible de les condicions de vida de les poblacions rurals del municipi, incrementant el seu accés a l'aigua segura i al sanejament. Aquest, realitza un diagnòstic de necessitats i de recursos disponibles en tot el municipi, analitza les possibles solucions per a la protecció del recurs hídric, l'abastament i sanejament d'aigua de les comunitats rurals, i estableix una planificació consensuada amb els actors locals d'aquestes actuacions i les inversions necessàries per portar-les a terme.

Durant aquest any 2012 s'ha iniciat la primera fase d'aixecament d'informació i diagnòstic social i hídric a 43 de les 86 comunitats del municipi de Pocona, amb una població aproximada de 6.900 persones. També s'ha dut a terme el recolzament de les comunitats que lluiten pel seu accés a l'aigua i de les administracions que treballen localment per fer-lo possible. Per altra banda, s'ha fet una formació tècnica en sistemes d'informació geogràfica a la contrapart, que ha de permetre gestionar la informació i planificar les accions tècniques i polítiques a partir del 2013.

Energia i Indústries Extractives

Campanya: El preu de l'abundància, drets humans a les fosques: La campanya *El preu de l'abundància, drets humans a les fosques* ha centrat la seva activitat en desmuntar les "falses solucions" que planteja l'economia verda i els perills que s'amaguen darrera d'aquest concepte. Així, es va participar activament de l'*Aliança Economia Verda, Futur Impossible* formada per més de 50 organitzacions de tot l'Estat amb l'objectiu de fer front a la mercantilització i privatització de la natura.

També s'ha continuat amb la denúncia dels impactes de les indústries extractives arreu del món. S'ha participat activament de la campanya internacional *Desmantellem el poder corporatiu de les empreses transnacionals* que s'està organitzant per crear un Tractat dels Pobles que limiti el poder de les transnacionals i per a que quedin sota el control de la societat civil. També s'ha realitzat l'estudi Minerals CríTICs, que denuncia els minerals que contenen els aparells electrònics i les violacions de drets humans que provoca la seva extracció. S'han realitzat diverses accions de sensibilització com l'espectacle de carrer a càrrec de La Mussara VBenes: el preu de l'abundància i l'exposició *Saps que hi ha darrere del teu mòbil?*. Així com també es va llançar una campanya de denúncia i sensibilització sobre la mineria a Collserola, i des de la Plataforma Aturem el Fracking (de la qual formem part) s'han realitzat jornades de formació sobre aquesta problemàtica.

Projectes de cooperació

Enfortiment dels teixits socials per a l'exercici i defensa dels drets humans i la gestió ambiental sostenible en el marc de les indústries extractives. Aquest projecte es desenvolupa als països de Perú i Equador. Es pretén reforçar a les administracions públiques locals i a la societat civil organitzada davant dels impactes relacionats amb les indústries extractives, desenvolupar capacitats per a la gestió pública ambiental i afavorir l'accés equitatiu als recursos i riquesa generats. A partir d'investigacions de caràcter tècnic i legal, així com de casos emblemàtics que permetin crear jurisprudència, es pretén incidir en la generació de noves eines tècniques i legals i la revisió de les ja existents, les quals defineixen les polítiques i pràctiques dels actors involucrats en els conflictes socioambientals relacionats amb les indústries extractives. Aquest treball de defensa i promoció dels Drets Humans i Ambientals es porta a terme a través de diferents xarxes presents a nivell local, nacional i, fins i tot, internacional, permetent posar a la palestra de l'opinió pública problemes locals i establir sinèrgies entre diferents actors involucrats en els conflictes socioambientals de la zona Andina.

Reforç tècnic institucional per la consecució de la sostenibilitat dels sistemes instal·lats amb energies renovables a l'Amazònia equatoriana. Projecte d'enfortiment institucional i promoció de les energies renovables a la província d'Orellana, col·laborant amb el govern municipal i l'empresa pública de distribució elèctrica. El projecte ha dotat d'informació i eines noves a les institucions implicades. Així s'aconsegueix treballar per la sostenibilitat dels sistemes fotovoltaics instal·lats en les comunitats aïllades d'aquesta zona amazònica.

L'economia solidària: un model per al desenvolupament local i la gestió ambiental a la conca del riu Crisnejas. Districte d'Ichocán, Perú. A la província de Cajamarca, es treballa per promoure activitats productives en zones rurals amb un enfocament d'economia solidària. D'aquesta manera es busca impulsar un desenvolupament sostenible a nivell local, en contraposició al model extractivista cada vegada més estès a la regió. S'enforteix a equips tècnics, funcionaris i autoritats municipals i es dóna suport a les organitzacions de productors de la zona per a que es constitueixin com a un ens important en la governabilitat democràtica del territori, conciliant les activitats productives i la sostenibilitat ambiental en un context de canvi climàtic, indústries extractives i estrès hídric.

Universitat

L'activitat del grup Universitat d'Enginyeria Sense Fronteres durant el curs 2012-2013 ha realitzat un seguit d'activitats encarades a la sensibilització i la incidència a l'entorn universitari. Entre aquestes activitats es destaquen les **Jornades 'En el Punt de Mira'** a l'octubre i la participació en l'organització de **l'Altre**, un fòrum alternatiu que es realitza cada any a l'ETSEIB durant el quadrimestre de primavera. Aquest curs durant les jornades es van tractar temes tan diversos com el deute extern i el deute ecològic, el fracking i l'impacte del coltan i altres indústries extractives, l'obsolescència programada...

El mes de desembre, es va participar en la campanya 'Demana Banca Ètica' realitzant una performance, muntant una exposició i repartint informació sobre aquest tema. També es van dur a terme dos debats amb temàtica de gènere, una xerrada sobre privatització de l'aigua i una projecció del documental 'Blood in the mobile' acompanyada de l'exposició *Saps què hi ha darrere el teu mòbil?* de la campanya d'indústries extractives.

Formació no reglada

Durant el 2012-13 s'han realitzat on-line els següents cursos:

- 12a. Edició Voluntariat, Cooperació i Tecnologia pel Desenvolupament Humà.
- 10a. Edició Gestió de Projectes de Cooperació Internacional de Base Tecnològica.
- 8a. Edició Energia i Cooperació.
- 7a. Edició Projectes d'Abastament d'Energia en Zones Rurals.
- 2a. Edició Incidència Política.
- 4a. Edició Aigua i Desenvolupament Humà
- 3a Edició Introducció a les indústries extractives.

Enginyeria Sense Fronteres

Al Campus Sud: ESF-ETSEIB

Av. Diagonal, 647, edifici H, despatx 1-9

08028 Barcelona

Telèfon: 93 401 25 63

A/e: universitat@esf-cat.org

http://esfuniversitat.wordpress.com

Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres

C/ Murcia, 24 baixos

08027 Barcelona

Telèfon: 93 302 27 53

A/e: contacta@esf-cat.org

http://www.esf-cat.org

Grup de Recerca en Cooperació i Desenvolupament Humà

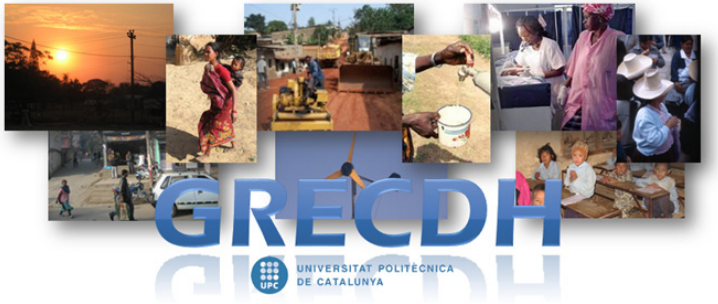

El GRECDH és un grup de recerca de la UPC. Neix el febrer de 2006 per iniciativa d'un grup de professors i professores vinculats a accions de Cooperació pel Desenvolupament amb el desig d'impulsar la recerca i el desenvolupament tecnològic en aquest àmbit. En l'actualitat formen part del GRECDH i/o col·laboren en els seus projectes 20 investigadors i investigadores de 9 departaments diferents.

Objectius i àmbits de treball

Els **objectius**, com a grup de recerca, són els següents:

• Obtenir resultats transferibles per facilitar la modernització productiva i millorar la qualitat de vida en països en desenvolupament, mitjançant la investigació aplicada, el desenvolupament tecnològic i la innovació, en tecnologies apropiades per al desenvolupament humà.
• Facilitar el desenvolupament econòmic, social i de capacitats de comunitats en països i àrees amb recursos escassos, mitjançant la transferència de coneixements i tecnologies, en col·laboració amb altres actors dins del camp de la Cooperació per al Desenvolupament i l'Acció Humanitària.

Pretenem superar algunes de les principals barreres trobades en la recerca aplicada a la Cooperació i el Desenvolupament Humà,
• potenciant la connexió entre els actors de desenvolupament i els centres d'investigació,
• generant un enfocament transversal i multidisciplinari de la recerca,
• facilitant la incorporació de joves investigadors i investigadores, i
• obtenint recursos financers específics per al desenvolupament d'aquesta línia de recerca.

Els membres del GRECDH participen en programes i projectes de recerca, principalment en les següents àrees: Aigua i Sanejament; Energia Sostenible; Serveis Urbans i Economia del Desenvolupament, col·laborant amb un ampli ventall de grups: universitats, organismes públics de recerca, ONGs, organitzacions locals de base i empreses, principalment. A més, el professorat del GRECDH participa en la docència, dins i fora de la UPC, en temes de Cooperació per al Desenvolupament (assignatures de lliure elecció, cursos d'especialització, cursos de postgrau i màsters oficials i no oficials).

Participació en projectes finançats en convocatòries públiques

Giné, R. (Responsable) Creació d'un Centre Tecnològic per a la millora de la provisió integrada dels serveis bàsics d'aigua, sanejament i higiene (Haití). Entitats participants: Universidad del Estado de Haití, Universidad de las Palmas de Gran Canaria, Universitat de Girona, Universitat Politècnica de Catalunya (Espanya). AECID-PCIIC, Modalitat AP, Projecte: AP/039008/11. Desembre 2012 - Març 2013.

Miralles, N. (Responsable) Red andina de Postgrados en Gestión Integrada de los Recursos Hídricos (RAP-GIRH). Entitats participants: Wageningen University (Holanda), UPC (Espanya), Centro AGUA – Universidad. Mayor de San Simón (Bolívia), CINARA - Universidad del Valle (Colòmbia), Universidad Central de Ecuador (Equador), Pontificia Universidad Católica del Perú (Perú), Universidad Nacional Pedro Ruiz Gallo (Perú). EuropeAid. ALFA-Building the Future on Education, EuropeAid/130999/C/ACT/Multi. Abril 2012 – Abril 2015.

Miralles, N. (Responsable) Desarrollo de un Sistema Participativo sobre la Calidad Ecológica de los ríos en la región de Cajamarca. Entitats participants: Universidad Nacional de Cajamarca (Peru), Universitat de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya (Espanya). AECID-PCIIC, Modalitat AP, Projecte: AP/036126/11. Desembre 2012 - Març 2013.

Pérez-Foguet, A. (Responsable) Acció col·lectiva, gestió de recursos hídrics i adaptació al canvi climàtic en la Regió Central de Nicaragua. Entitats participants: Universidad Nacional Autónoma de Managua (Nicaragua), Colegio de Posgraduados (Mèxic), Centro Agronómico Tropical de Investigación y Enseñanza (Costa Rica), Universidad Politécnica de Madrid, Universidad Complutense de Madrid, Universitat Politècnica de Catalunya (Espanya). AECID-PCIIC, Modalitat AP, Projecte: AP/035017/11. Desembre 2012 - Març 2013.

Pérez-Foguet, A. (Responsable) Suport a la consolidació i extensió d'estudis d'Enginyeria a la Universidade Lúrio (Moçambic). Entitats participants: Universidade Lúrio (Moçambic), Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Politècnica de València, Universitat de Illes Balears, Universidade da Coruña, Xarxa Vives (Espanya). AECID-PCIIC, Modalitat AP, Projecte: AP/039977/11. Desembre 2012 - Març 2013.

Pérez-Foguet, A. (Responsable) Desenvolupament d'un Sistema Demostratiu de Suport a la Gestió de Recursos Hídrics a la Conca Pucara, Bolívia. Entitats participants: UPC, Universidad Mayor de San Simón. AECID-PCIIC, Modalitat D. Projecte: A1/036122/11- Gener 2009 - Març 2013.

Pérez-Foguet, A. (Responsable) Millora de l'avaluació i planificació dels serveis d'Aigua, Sanejament i Higiene en context rural i periurbà, mitjançant el desenvolupament d'eines de gestió amb un enfoc basat en drets (Moçambic). Entitats participants: UN Habitat, Municipalitat de Manhiça (Moçambic), Fundació del FC Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya. AECID-CAP, Segon Procediment. Projecte: 11-CAP2-1562. Novembre 2011 - Abril 2013.

Pérez-Foguet, A. (Responsable) Suport Tècnic i Consolidació de l'Administració Regional d'Aigües del Nord (ARA-Norte), Moçambic (PATCO-ARA-Norte). Entitats participants: ARA-Norte (Moçambic), Augas de Galicia, Amphos 21, Universidade da Coruña, UPC (Espanya). EuropeAid/129510/C/ACT/Multi. Juliol 2012 - Desembre 2014.

Pérez-Foguet, A. (Responsable). Global Dimension in Engineering Education "GDEE" - Cross-cutting development education into technology studies. Entitats participants: Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Politècnica de València, Universidad Politécnica de Madrid, Università degli Studi di Trento (Itàlia), Loughborough University (Regne Unit), ONGAWA (Espanya), Training Centre for International Cooperation (Itàlia), Practical Action (Regne Unit), Engineers without Borders (Regne Unit). EuropeAid Contract: DCI-NSAED/2012/280-929. Febrer 2013 – Gener 2015.

Velo, E. (Responsable) Energy Access for the poor in Sub-Saharan Africa to meet the Millennium Development Goals. Entitats participants: Practical Action (UK), UPC (Spain), Stockholm Environment Institute (Sweden), EDUCON (Czech Republic). EuropeAid Contract: DCI-NSA ED/2009/201-885. Amb el cofinançament del CCD/UPC. Projecte S-013/11. Abril 2010 - Abril 2013.

Projectes finançats pel Centre de Cooperació per al Desenvolupament (CCD)

Arranz Piera, P. "Energy Access for the poor in Sub-Saharan Africa. Fase 3". S-003/12. En col·laboració amb Practical Action i altres entitats. Maig 2012 - Març 2013. XX Convocatòria.

Escorcia Robles, B. J. "Anàlisi del cicle de vida de la biomassa a la selva peruana". U-003/12. En col·laboració amb la Pontificia Universidad Católica del Perú. Maig 2012 - Març 2013. XX Convocatòria.

Flores Baquero, O. "Monitorització i presa de decisions en la subconca alta del riu Viejo a Nicaragua. Fase III". O-014/12. En col•laboració amb ONGAWA, Ingeniería para el Desarrollo Humano. Maig 2012 - Febrer 2013. XX Convocatòria.

Muxi, Z. (Responsable) "Asistencia Técnica a UN Habitat en sus programas de cooperación al desarrollo". Ref. O010-2011. En col·laboració amb UN Habitat. Maig 2011 - Gener 2013. XIX Convocatòria.

Velo García, E. (Responsable) "Campanya per augmentar el suport públic i polític per millorar l'accés a l'energia a l'Àfrica Subsahariana. Fase 2". S-013/11. XIX Convocatòria.

Yacoub López, C. "Propuesta de un sistema participativo mediante el desarrollo de índices de evaluación de la calidad". O-043/12. En col·laboració amb GRUFIDES (Perú). Maig 2012 - Març 2013. XX Convocatòria.

Convenis de col·laboració

Jiménez, A. (Responsable) Consultancy to Carry Out In-Depth Review of Rural Water Supply and Sanitation Information System, SIASAR. Conveni de col·laboració amb el Programa d'Aigua i Sanejament del Banc Mundial. 01.06.2013-31.08.2013

Pérez-Foguet, A. (Responsable) Millora del sistema de seguiment del "Programa Territori i Recursos Naturals" a la subconca de Río Viejo a Nicaragua. Conveni de col·laboració amb ONGAWA, Ingeniería para el Desarrollo Humano. 08.02.2010-08.02.2014.

Pérez-Foguet, A. (Responsable) Develop a SIS (Support Information System) for GVC WASH activities in Occupied Palestinian territories. Conveni de col·laboració amb GVC. 15.07.2012 - 20.12.2012

Projectes Fi de Carrera i Treballs Fi d'Estudis

APPLEYARD, E. M. (2012) "Solutions for Scaling up the Adoption of Solar Lighting in Sub-Saharan Africa: Focus on the Financial Barriers", Master Thesis Erasmus Mundus Master in Environomical Pathways for Sustainable Energy Systems. Director: Enrique Velo.

FUSO NERINI, F. (2012) "Possibilities of rural electrification in the Brazilian Amazon: a multi criteria analysis to compare the most promising technological solutions", Master Thesis Erasmus Mundus Master in Environomical Pathways for Sustainable Energy Systems. Director: Enrique Velo.

SABORÍO VÍQUEZ, María del Mar (2012) "Inclusión del Concepto de Riesgo dentro del Índice de Fragilidad Ambiental (IFA) realizado para el Cantón de Liberia, Provincia de Guanacaste, Costa Rica." Treball fi de màster. Màster en Sostenibilitat. Director: Agustí Pérez-Foguet.

RICCI, Marcelo (2012) "Analysis of the methodology and indicators used in water point mapping in Liberia and Sierra Leone" . Treball de recerca per a estudiants d'intercanvi. Data de lectura: 20/12/2012. Director: Horta, F.

FALGUERA PORTÍS, Núria (2012) "Eficiència d'una ONGD: ensenyaments extrets de la implantació de projectes a Vedanthangal (India) per la Fundació Laia Mendoza". Tipus de treball: projecte final de carrera. Data de lectura: 22/11/2012. Directora: Miralles, N.

ADRIANZEN CABRERA, Carlos Manuel (2013) "Efectos del entorno macroeconómico sobre los resultados de banco Comerciales privado en un ambiente emergente: el caso peruano en el periodo 1980-2012". Proposta de tesi. Data de lectura: 09/05/2013 Director: van Wunnik, L.

Altres Treballs Acadèmics

YACOUB, C. "Developing tools to evaluate the environmental status of Andean basins with mining activities". Tipus de treball acadèmic: tesi doctoral. Qualificació: Excel·lent "Cum laude". Data: 13/05/2013. Directors/res: Núria Miralles i Agustí Pérez-Foguet. Institució: Universitat Politècnica de Catalunya.

Grup de Recerca en Cooperació i Desenvolupament Humà

Coordinació de GRECDH:

Enrique Velo Garcia

ETSEIB, EDIFICI H. PLANTA 7

AVDA. DIAGONAL, 647 - 08028 BARCELONA

Telèfon: 934016581 - A/e: enrique.velo@upc.edu

Contacte amb les institucions:

Agustí Pérez Foguet

ETSECCPB, EDIFICI C2

C. JORDI GIRONA, 1-3 - 08034 BARCELONA

Telèfon: 934011072 - A/e: agusti.perez@upc.edu

http://grecdh.up.edu/

Mineria per al Desenvolupament

Mineria per al Desenvolupament (MPD) va néixer l'any 2006, del treball i il•lusió d'un grup d'estudiants i professors de mines de l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa (EPSEM) que ja havien participat en alguns projectes de cooperació. Fins aleshores s'havien dut a terme projectes relacionats amb el camp de la mineria i geologia a Colòmbia i l'Equador, però es tractaven de projectes de curta durada que tot i estar fets amb la millor intenció no acabaven de tenir la repercussió desitjada al país destinatari de l'ajut per la temporalitat dels mateixos.

MINERÍA PARA EL DESARROLLO

És d'aquesta manera que es va començar a gestar la idea de fundar una ONG que tingués com a principal objectiu millorar les condicions de treball de les persones que arreu del món tenen en la mineria la seva font d'ingressos.

Des del començament han participat en la creació i projectes de l'ONG estudiants de les diferents especialitats d'enginyeria de l'EPSEM que han aportat una visió més global als projectes que s'han dut a terme. Aquests alumnes sempre han comptat amb l'experiència del professorat de la mateixa universitat, en especial el soci fundador Dr. Josep Mª Mata Perelló i la Dra. Pura Alfonso, peça fonamental en el projecte que s'està duent a terme al Perú des de fa 5 anys.

En els projectes de cooperació, MPD sempre ha treballat amb contraparts, que són les organitzacions socials autòctones que lluiten pel desenvolupament i la justícia social del lloc d'on són originàries i que comparteixen principis bàsics amb l'associació.

Objectius de l'ONG

Ajudar tècnicament en els treballs miners actuals en les diferents fases d'exploració, explotació, tractament i clausura on es requereixi.

Ajudar tècnicament per eliminar riscs que puguin ocasionar antigues explotacions mineres i en el seu cas promocionar les accions necessàries per assegurar la correcta protecció del seu valor patrimonial.

Realitzar tot tipus d'estudis sobre el terreny per promocionar una mineria que minimitzi l'impacte sobre el medi ambient i sobre les comunitats que hi treballen que es vegin afectades per la mineria.

Fer estudis geològico-miners per al traçat d'infraestructures, ubicació de poblacions, captacions i conduccions d'aigua.

Preparar i protegir els assentaments humans mitjançant els estudis pertinents necessaris per evitar la contaminació d'aqüífers, evitant la propagació de malalties i epidèmies

Activitats de divulgació i difusió

Manteniment de la **pàgina web** de Mineria per al Desenvolupament:
https://sites.google.com/site/mineriapeldesenvolupament/home

Manteniment de la pàgina facebook: http://facebook.com/mineria.paraeldesarrollo

Activitats de Formació

Formació per als nous socis cooperants que es desplacen a l'estranger: Sessió explicativa des de la pròpia ONG MPD dels projectes anteriors, repassant els projectes realitzats per tal d'introduir al nou cooperant a la realitat del programa de cooperació del que formarà part, abril 2012.

Jornades de Formació en Cooperació al Desenvolupament, organitzat pel Centre de Cooperació per al Desenvolupament (UPC), juny 2012.

Activitats de cooperació internacional

"Contribució per a la sostenibilitat de la petita mineria del sud del Perú" que es sol·licita en el marc de la XX Convocatòria per a ajuts a accions de cooperació 2012/2013 del CCD. Contrapart: AMASUC (Asociación Regional de Productores Mineros Artesanales del Sur Medio y Centro del Perú). Assentaments miners: Misky (Conca del riu Ocoña), Chaparra i San Luis, sud del Perú.

Presentació de Projectes Final de Carrera vinculats a l'ONG

Projecte Fi de Carrera Enginyer tècnic de mines
Autor: Juan Alberto Yañez
Títol: "*Problemática asociada a uso del mercurio para la recuperación de oro en la minería artesanal de Cháparra, Sur de Perú*". Tutora: Pura Alfonso Abella

Mineria per al Desenvolupament
Av. Bases de Manresa 61-73
08240 Manresa
Telèfon: 93 877 72 00
Fax: 93 877 72 02
A/e: mineriaparaeldesarrollo@gmail.com
Facebook: https://www.facebook.com/profile.php?id=100000202767330

Nil·la

Nil·la, Associació de cooperació per al desenvolupament humà, és una associació constituïda a l'any 2010 i que està formada per estudiants d'arquitectura i joves arquitectes. L'associació, neix del suport que han estat rebent els seus membres fundadors a les Convocatòries d'Ajuts del CCD i que ha permès desenvolupar amb altres ONG's diversos projectes a l'àmbit de l'arquitectura i la rehabilitació a Xauen i alKhorbat (Marroc).

Com a associació, els objectius es centren en projectes relacionats bàsicament amb la protecció i recuperació del patrimoni arquitectònic modest, com l'arquitectura tradicional dels centres històrics o dels nuclis rurals. Es procura incentivar l'activitat de rehabilitació i manteniment de l'arquitectura tradicional com a factor de desenvolupament sostenible (social, econòmic i mediambiental) amb la finalitat de contribuir a la millora de les condicions de vida dels habitants, que són qui donen sentit i vida a aquest patrimoni i al mateix temps contribuir a la preservació de la identitat històrica i cultural dels pobles.

L'associació vol ser molt més oberta i incloure altres disciplines, ja que creu que el desenvolupament ha d'avançar paral·lelament en els diferents àmbits de la societat. És per això que s'ha realitzat algun petit projecte en el camp de la sensibilització en protecció del medi ambient.

Activitats de formació

Durant l'octubre del 2012 es va fer una formació pels tècnics municipals de l'alcaldia de Xauen en Sistemes d'Informació Geogràfica (SIG) on els alumnes van aprendre a editar bases de dades amb el programa ArcGis mitjançant exemples pràctics. Fins i tot a la darrere jornada van poder començar a editar amb ArcCatalog les bases de dades del SIG que s'estan elaborant del Catàleg d'Elements Arquitectònics de la Medina de Xauen, actualitzant la informació.

Activitats de sensibilització

- Nil·la va participar a la trobada de l'ETSAB Cooperació que es va fer a finals del 2012 mostrant els projectes de cooperació que ha desenvolupat aquesta associació al Marroc.

- Diverses reunions per difondre els seus projectes i establir una nova via de col·laboració amb l'associació Amics de Sant Aniol que també es dedica a la rehabilitació del patrimoni modest a Catalunya.

Activitats de cooperació internacional

Dins el projecte Xauen: Identitat arquitectònica + Rehabilitació sostenible: Implementació de Sistemes d'Informació Geogràfica al catàleg arquitectònic, un cop realitzat el catàleg amb 40 elements arquitectònics detectats els edificis en estat de degradació, s'han implementat SIG en aquest catàleg per millorar la gestió de la informació generada (informació de vegades interessant però difícil de gestionar pel seu format) creant-se unes geodatabases d'ArcGis. S'ha format també en aquest programa als tècnics municipals.

També durant l'octubre del 2012 s'han fet noves preses de dades als edificis del catàleg per tenir les dades de les noves geodatabases actualitzades.

Projectes de final de carrera

Xavier Pedraza Fuentes i Jordi Trubat Casal. "**Creació d'una geodatabase del catàleg arquitectònic de la medina de Xauen, mitjançant un sistema d'Informació Geogràfica**". Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona (Enginyeria Tècnica Topogràfica). Directora: Mercedes Sanz Conde (ETCG-EPSEB).

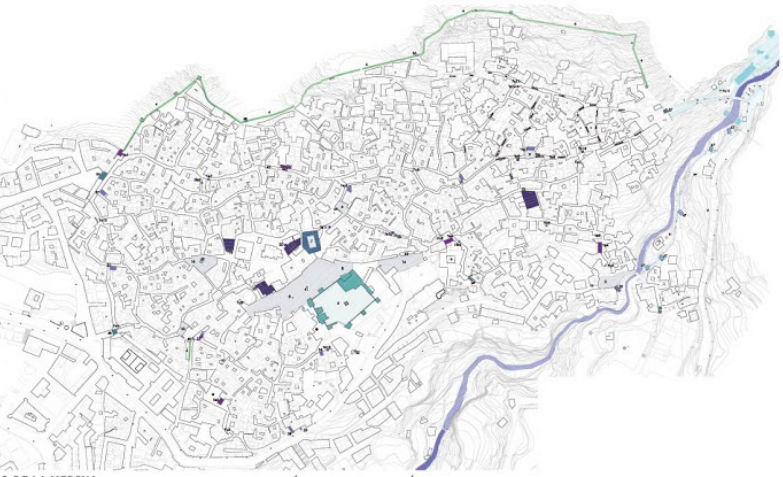

Associació Nil·la
c/ Alt de Pedrell, 96 àtic
08032 Barcelona
Telèfon: 652839995
A/e: nil.la2010associacio@gmail.com

ONGITS

L'Associació per la Cooperació OnGits està formada pel professor Allen Bateman (president), l'Anna Mujal (tresorera) i l'Albert Herrero (secretari). Es va crear al març de 2009 amb l'objectiu de continuar amb la tasca de promoure projectes de cooperació dins de l'àmbit de l'enginyeria civil, que ja havia estat portant a terme l'Allen Bateman desde l'any 1995, en forma de projectes de final de carrera a l'Escola de Camins, Canals i Ports de Barcelona (ETSECCPB).

Donat que el grup pertany a la secció d'Hidràulica d'aquesta escola i té una major experiència en problemes en aquest àmbit, els projectes s'enfoquen principalment a dotar de sistema d'abastament d'aigua potable i de sanejament d'aigües residuals a petites comunitats.

Projectes de cooperació

Execució del Projecte de Rehabilitació Urbanístic del Barri de La Isla (Bocas de Satinga, Colòmbia). A la convocatòria d'ajuts per projectes de cooperació de l'Ajuntament de Barcelona de l'any 2011 es va concedir un ajut per l'execució d'aquest projecte, el treball de camp del qual es va portar a terme l'any 2008 amb la col·laboració del CCD. Durant la segona meitat del 2012 i després de dificultats causades per problemes de seguretat a la zona, s'ha completat l'obra consistent en un sistema de passarel·les de fusta que milloren dràsticament les condicions dels carrers d'aquest barri de la població de Bocas de Satinga, situat en una de les zones més desfavorides de Colòmbia.

Treball de camp del Projecte de xarxa de drenatge d'aigües pluvials de la població de Toubacouta, Senegal. Durant el mes de juliol de 2012, amb el suport del CCD, tres alumnes i un professor es van desplaçar a Toubacouta per estudiar les necessitats de la població pel que fa el drenatge d'aigües pluvials. La localització del poble, juntament amb la manca de recursos i organització, agreuja els efectes de les aigües estancades i les inundacions, freqüents a tota la regió. La feina de camp va consistir tant en treballs de topografia com de recerca de materials, realització d'enquestes i estudi de l'estat actual del sistema. El projecte està actualment en procés de redacció, i s'entregarà com a Projecte Final de Carrera al novembre del 2013.

ONGITS
Av. Gran Capità, s/n
08034 Barcelona
Mòdul D-1. Despatx 210
Telèfon: 93 4015496 / 93 4017064
A/e: ongits@ongits.upc.edu
allen.bateman@gits.ws
anna.mujal@gits.ws
http://www.gits.ws

Òptics x mÓn

Òptics x mÓn és una ONGD creada el 1995 amb l'objectiu principal de millorar la qualitat de la salut visual de la població amb menys recursos. La conformen optometristes, estudiants i professors de la Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa. Les tasques que desenvolupa van enfocades a donar suport a la creació d'estudis d'òptica a països en vies de desenvolupament, a la creació de serveis d'òptica accessibles a la població amb menys recursos i a l'augment de la consciència de la salut visual en la població.

A Catalunya es treballa amb l'objectiu de conscienciar i promoure la participació del teixit estudiantil i del col·lectiu de professionals de l'òptica i l'optometria per l'augment de les intervencions d'aquesta professió en l'àmbit del quart món i el de la cooperació per al desenvolupament.

Activitats de formació

Pràctiques en el Centre de Reciclatge: S'hi duu a terme el reciclatge, la classificació i l'emmagatzematge de tot el material òptic i optomètric que OxO rep de les diferents donacions, ja siguin de particulars, d'altres entitats que també fan recollida o d'empreses del sector.
OxO posa a disposició el Centre de Reciclatge d'Ulleres de Terrassa als alumnes de la Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa com als estudiants del cicle de grau superior del IES Joan Brossa de Barcelona, perquè tinguin l'oportunitat de posar en pràctica els coneixements d'assignatures cursades prèviament i d'apropar-se al món del voluntariat i la solidaritat. La proposta d'aquest últim any ha estat l'acondicionament i millora de l'espai per tal de tenir un centre molt més funcional per la tria d'ulleres per al quart món.

Suport als estudiants desplaçats a Nicaragua: Durant aquest període, el projecte dut a terme ha acollit un total de 3 alumnes desplaçats. OxO recolza de manera activa als estudiants a nivell de gestió: elaboració d'informes de seguiment, recull econòmic, i avaluació del projecte.

Activitats de sensibilització

Xerrades de difusió, a la Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa i al cicle de grau superior del IES Joan Brossa de Barcelona, en les quals els responsables del projecte i les estudiants desplaçades varen explicar la situació actual de Nicaragua, política, cultural, sanitària, així com el projecte d'alfabetització i educació bàsica i mitja no regular, "Yo, sí puedo" i la nostra vinculació amb la Universidad Nacional Autonómica de Nicaragua-Managua.

Participació en les diferents jornades de solidaritat i cooperació per al desenvolupament, que es van dur a terme a les ciutats de Catalunya: Girona, Santa Coloma de Gramanet, Terrassa, Vilanova i la Geltrú.

Campanyes de captació de socis. Captar fons econòmics a la mateixa hora de sensibilitzar i implicar a l'associat en els objectius interns de l'ONG.

Recollida de material selectiu a les diferents òptiques de Catalunya, fomentant així la seva col·laboració amb el projecte de Nicaragua. Els particulars interessats amb el reciclatge d'ulleres van poder saber a través de la web d'OxO quines òptiques estan adherides a la campanya de recollida.

Exposicions fotogràfiques itinerants sobre el transcurs de l'ONG amb els diferents projectes duts a terme al llarg de la seva història.

Difusió a la xarxa, a través de la pàgina web: www.opticsxmon.upc.edu

Activitats de cooperació internacional

Nicaragua – **Suport en Salut Visual a la Campanya Nacional d'Alfabetització "Yo, sí Puedo".** Contrapart: Asociación de Educación Popular Carlos Fonseca Amador. Desplaçament d'estudiants per al recolzament en la formació del personal local del projecte, la revisió de la vista dels beneficiaris, i l'entrega de les ulleres necessàries.

Col·laboració en la Creació dels Estudis d'Òptica. Contrapart: Universidad Nacional Autónoma de Nicaragua en Managua. Enviament bibliogràfic necessari per la docència de les assignatures especialitzades, compra i donació de material per l'equipament dels estudis, i vinculació de professorat de la Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa amb els docents de la UNAN, per tal de tenir una via directa on-line de formació professor-professor.

! **2 projectes de cooperació** a Nicaragua, **2 activitatas de formació i 6 activitats de sensibilització**

Òptics x mÓn
Facultat d'Òptica i Optometria de Terrassa (FOOT)
C/ Violinista Vellsolà 37
08222 Terrassa
Telèfon: 937398358
A/e: opticsxmon@gmail.com
https://www.upc.edu/opticsxmon/

Associació Pangea - Comunicació per a la Cooperació

Pangea és una organització privada, independent i sense ànim de lucre fundada al 1993 per a promoure l'ús estratègic de les xarxes de comunicació i les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) per al desenvolupament i la justícia social i convertir-se en una eina que ajudi a complir els objectius de col·lectius socials, organitzacions i moviments socials a l'entorn local.

Pangea pretén promoure que les organitzacions i moviments socials comparteixin informació, coneixement i recursos tècnics per a l'ús efectiu i estratègic de les TIC, especialment d'Internet, de forma sostenible i respectuosa amb la diversitat i els valors de la cultura i la societat local i global.

Pertànyer a Pangea significa compartir i contribuir perquè aquesta missió pugui portar-se a terme donant suport a serveis, programes i campanyes.

Pangea és membre de la xarxa internacional APC (Associació per al Progrés de les Comunicacions) i participa a través d'APC i en col•laboració amb altres membres d'APC en iniciatives i projectes internacionals. També és membre de les associacions EDRI (European Digital Rights), Vitalis i eXO (associació per a l'expansió de la xarxa oberta).

Activitats

Pangea reparteix la seva activitat entre serveis d'Internet, suport a campanyes, suport i assessorament, projectes interns i externs, així com cursos de formació. L'objectiu és que les activitats siguin autosostenibles, que es financiin amb els recursos que aporten els propis usuaris i usuàries i que siguin independents de finançament externa com poden ser subvencions o publicitat.

Projectes i línies d'acció

Participació en diversos projectes en col·laboració amb APC en relació a la Societat de la informació:

Participació en la 7a ed. de la campanya Take Back The Tech http://www.takebackthetech.net

Informe anual de l'estat de la societat de la informació: Estudi de la situació a l'estat espanyol. L'informe del 2012 es va realitzar amb la col·laboració de l'entitat SETEM Catalunya i va versar sobre la corrupció a Internet i temes relacionats amb la transparència. Les publicacions dels informes es poden veure online a: http://www.globaliswatch.org

Participació en el projecte europeu CONFINE: Community networks testbed for the future Internet, per segon any consecutiu. El projecte desenvolupa un accés unificat a un banc de proves obert amb eines que permeten als investigadors implementar, executar, supervisar i experimentar amb els serveis, protocols i aplicacions en el món real de les xarxes comunitàries. Aquesta plataforma integrada proporcionarà fàcil accés a aquestes xarxes emergents donant suport a qualsevol actor interessat en desenvolupar i provar tecnologies experimentals per a infraestructures de xarxes obertes i interoperables, enfortint les xarxes obertes de la comunitat. http://confine-project.eu/

Serveis Internet

Pangea ofereix serveis d'Internet a les ONGs, associacions, entitats i persones en general que formen part dels moviments socials. Ofereix serveis bàsics que poden trobar-se en qualsevol proveïdor d'Internet però sempre des d'una vessant solidària i amb un enfocament especialment pensat pel sector als que van dirigits. Durant el curs 2012-2013 s'han actualitzat i ampliat alguns dels serveis que utilitzen els seus socis i sòcies, s'ha millorat el programa de gestió de socis, s'han incorporat noves eines de comunicació a la web i s'han fet millores en la infraestructura dels serveis amb la incorporació de noves màquines i serveis.

Suport gratuït a campanyes

Pangea proporciona recolzament a col·lectius en la seva activitat i en el desenvolupament de les seves campanyes de sensibilització mitjançant l'aportació de recursos tècnics (p. ex. bústies i llistes de correu gratuïtes, allotjament de pàgines web, assessorament tècnic). Enguany s'ha col·laborat, entre d'altres, amb el Fòrum Social Català, Fundació per la Pau, Justícia i Pau, Nova, Fundació Torre del Palau, Procés constituent, etc.

Suport i assessorament

Pangea ofereix un servei de suport, telefònic i per correu electrònic, dedicat a ajudar els seus socis en totes les necessitats que puguin tenir en relació amb els serveis d'Internet (des de configurar una bústia de correu en un programa de correu electrònic fins a assessorar/aconsellar sobre temes diversos sempre relacionats amb la informàtica). Procurem conèixer al màxim als nostres socis i sòcies per tal de poder-los ajudar eficaçment i amb rapidesa quan ho necessitin.

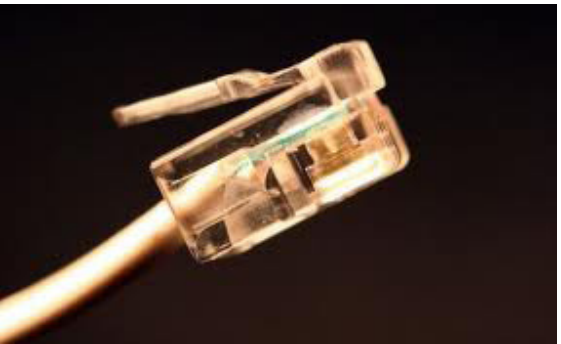

Associació Pangea - Coordinadora Comunicació per a la Cooperació
c/ Plaça Eusebi Güell 6-7 - Edifici Vèrtex, planta 0
08034 Barcelona
Telèfon: 934015664
Fax: 934011891
http://www.pangea.org
A/e: suport@pangea.org

Tecnologia per a Tothom

TxT és una associació formada per persones vinculades a les escoles d'informàtica i telecomunicacions de la UPC (estudiantat, professorat i PAS). Va ser constituïda com a associació al 2003. Des del setembre de 2002, i durant tot aquest temps, s'ha anat consolidant, i participant de forma activa en diferents propostes, ja siguin pròpies o impulsades per altres associacions o unitats estructurals de la UPC.

Té tres objectius principals: 1) Sensibilitzar en els aspectes de compromís social, ambiental i cooperació al desenvolupament humà, 2) Contribuir mitjançant les TIC a la millora de les condicions de sectors i indrets desfavorits, 3) Promoure el compromís i responsabilitat social i ambiental a/de la universitat.

A TxT creiem que l'aprenentatge-servei contribueix positivament a millorar la formació dels nostres enginyers/es i a conèixer els reptes que ha d'afrontar la universitat. És per això, que oferim el nostre coneixement tècnic i temps de lleure tant a la formació no reglada com reglada.

Les persones que formem TxT volem difondre la problemàtica de la barrera digital i de la contaminació ambiental dels equips informàtics, i volem actuar per a aturar-la o minimitzar-la.

Línies d'actuació

- Suport i realització de **projectes de cooperació al desenvolupament** i PFC en l'àmbit de les TIC.
- **Programa de Reutilitza-TIC** (de reutilització del material informàtic de la UPC).
- **Sensibilització** i servei de prestació social per via d'assignatures de lliure elecció.
- **Recerca** en TIC per la justícia social, ambiental i en definitiva la sostenibilitat.

Sensibilització durant l'any

- **STEP 2015** (participació del procés, tot l'any)
- **Jornades Reutilitza** (maig i novembre).
- **Xerrada de sostenibilitat** (en el marc de les Jornades Reutilitza) realitzada per David López.

Projectes Final de Carrera

Reforçament Tècnic del Palmeral d'Afanour, Marroc (en desenvolupament). Autor: Marcos Estévez Martínez, FIB.

Temes de recerca

Competència Sostenibilitat i Compromís Social. En el marc del grup SICS (alguns dels membres de TxT) s'està treballant en la definició de l'informe de sostenibilitat del TFG a la FIB.

Col·laboració amb agents de la UPC

- **FIB**: Facultat d'Informàtica de Barcelona.
- **INSTITUT SOSTENIBILITAT**: En el tema gestió d'equips informàtics.
- **CCD**: Corresponsable del programa Reutilitza.
- **UPCNET**: Qui ens gestiona els comptes de correu @txt.upc.edu
- **InLab FIB**: ens gestiona l'allotjament de la web de TxT
- **Càtedra UNESCO de Sostenibilitat**: recerca en EWASTE

Projectes de cooperació al desenvolupament

Marroc. Reforçament Tècnic del Palmeral d'Afanour. Es desenvoluparà una eina web per a la gestió de la cooperativa agrícola i del Palmeral, amb l'objectiu de donar-li difusió, a més de facilitar-los la feina. Aquest projecte, a més, té la finalitat de crear una eina que pugui ser utilitzada per qualsevol cooperativa agrícola que ho sol·liciti.

Tecnologia per a Tothom
c/ Jordi Girona Salgado, 1-3
Campus nord – Edifici B5 (Soterrani 3)
08034 Barcelona
Telèfon: 93 401 41 36
A/e: txt.info@gmail.com (informació general), acollidatxt@gmail.com (per col•laborar)
http//txt.upc.edu

Grup UPC-Índia d'Amics de Mumbai

Som un grup satèl·lit de l'ONGD Amics de Mumbai que té com a objectiu estandarditzar i professionalitzar les col·laboracions entre Catalunya i la ONG Committed Communities Development Trust (CCDT, http://ccdtrust.org) a Mumbai a partir de la sensibilització, la formació del voluntariat, el suport financer i tècnic i el treball en xarxa amb altres organitzacions del mateix àmbit.

El CCDT va ser creat l'any 1990 per una dona índia que creu en que les comunitats marginades haurien de participar en el seu propi creixement i desenvolupament i té com a finalitat atendre a la gent més desfavorida de la ciutat de Mumbai i acollir i proporcionar recursos bàsics a les famílies d'aquests barris, així com donar resposta a aquelles famílies que no poden mantenir als seus fills i filles ja que es troben en situacions límit.

El grup de voluntaris UPC-Índia duem a terme a Barcelona tot un seguit d'activitats de difusió i col·laboració durant tot l'any (xerrades, activitats de ioga, activitats de Bollywood, recollida de llibres d'anglès, venda de roses per St. Jordi, etc) alhora que es treballa de manera continuada en el projecte de voluntaris millorant-lo i buscant nous camps d'actuació. Cada any es fa una selecció de tres o quatre voluntaris i se'ls imparteix una formació exhaustiva amb professionals de diferents àmbits de la cooperació per marxar a l'estiu en una estada mínima de dos mesos a l'Índia per participar en alguns dels projectes del CCDT a Mumbai relacionats amb joves afectats o infectats pel VIH.

Data de creació: any 2003.

Qui l'integra: estudiants de l'ETSEIB i l'ETSAB

PROJECTE: Motivació professional i emocional per a joves marginals de Mumbai

Fomentar el desenvolupament personal dels joves dins la comunitat mitjançant eines cientifico-tecnològiques i socioculturals. Aquest projecte complementa un projecte molt mes ampli de l'ONG CCDT, es tracta de complementar l'educació i formació dels nois i noies que viuen als CRISIS INTERVENTION CENTERS del CCDT i també millorar el funcionament intern i les instal·lacions d'aquests centres.

Per altra banda també es té una certa repercussió més global, procurant introduir coneixements i costums mes saludables i sostenibles als nois i noies i treballadors/es dels centres de manera que després ells ho transmeten a comunitats mes àmplies com son l'escola i/o la família. Es treballa contra la discriminació social cap als infectats i/o afectats per el VIH.

També es treballen els següents objectius específics: formar els nous voluntaris, sensibilitzar a la comunitat universitària, incrementar interès per a l'aprenentatge, la comprensió, els estudis i la inserció laboral, col·laborar en la millora de les instal·lacions dels centres i el seu funcionament, valorar i utilitzar els materials de l'entorn proper, fomentar l'ús de la llengua anglesa i donar continuïtat al projecte.

Activitats de formació

Durant els mesos d'abril maig i juny s'han dut a terme tot un seguit de formacions específiques als voluntaris que es desplacen a Mumbai. Aquestes formacions han tingut una estricta assistència dels voluntaris participants un cop a la setmana i han estat impartides per especialistes en cooperació, medicina, així com per antics voluntaris participants en el projecte.

- Formació genèrica d'introducció a la cooperació i voluntariat.
- Formació sobre el context i la realitat índia i més concretament de Mumbai.
- Formació sobre la contrapart, les seves línies de treball i projectes.
- Formació sobre Amics de Mumbai, historia i filosofia.
- Formació sobre consells útils i recomanacions pel desplaçament.
- Formació sobre les activitats que s'han dut terme amb els nens i nenes beneficiaris d'anys anteriors.
- Formació sobre les activitats a dur a terme amb els nens i nenes beneficiaris.
- Formació impartida per una metgessa amb experiència a països del Sud.

Activitats de sensibilització

Al desembre es va realitzar una presentació sobre l'experiència del voluntaris que es van desplaçar al 2012 durant l'assemblea de Nadal que Amics de Mumbai ofereix per tots els socis, en la que va participar el doctor economista Arcadi Oliveres.

Durant els mesos de febrer i març s'han fet un total de cinc xerrades a les facultats de l'ETSAB i l'ETSEIB de la UPC i al campus de la Ciutadella de la Universitat Pompeu Fabra.

Activitats de cooperació

Dates desplaçament: del 3 de juliol al 12 de setembre del 2013

Participants: Oleguer Teixidor, estudiant de grau a l'ETSAB i Sara Curiel, estudiant de màster a l'ETSAB.

Llocs: Badlapur i Lonavala; Mumbai, Maharastra, Índia

Durant l'estiu de 2013 s'esta portant el seguiment de l'estada dels voluntaris i de la realització de les següents activitats, conjuntament amb els nens i nenes: desenvolupament d'activitats experimentals elèctriques, químiques, físiques, mecàniques, matemàtiques i arquitectòniques, tasques de millora i manteniment de les instal·lacions dels centres, realització de jocs que potencïin la igualtat, l'equitat i les habilitats socials dels nens i nenes dels centres, activitats experimentals de reciclatge i reutilització, sempre implicant en les activitats als treballadors dels centres i incentivant la comunicació en anglèsdins els centres.

Grup UPC-Índia d'Amics de Mumbai

A/e: coopindia.upc@gmail.com

info@amicsdemumbai.org

www.amicsdemumbai.org

Universitat Sense Fronteres

Els seus orígens són fruit de l'evolució de la iniciativa de dos arquitectes a través de la seva tasca de coordinació i col·laboració en l'assignatura Habitatge i Cooperació, de la Càtedra UNESCO-UPC, que s'imparteix a l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB). L'assignatura es centra en l'àmbit social de l'arquitectura, especialment en l'accessibilitat, la sostenibilitat i la cooperació.

Per aplicar aquests coneixements es va posar en marxa el projecte Educació per al Desenvolupament, amb el suport –des dels inicis, l'any 2000– del CCD. Aquest projecte de construcció d'escoles i altres infraestructures educatives a la Chiquitanía (Bolívia) ha mantingut com a eix central l'educació com a motor per al desenvolupament. Al seu voltant s'ha articulat un extens ventall d'actuacions en que intervenen professors i estudiants de diferents disciplines universitàries, que hi aporten els seus coneixements tècnics i professionals.

A més de les activitats pròpies del projecte i dels programes formatius que hi estan vinculats, com és el cas de les assignatures optatives "Habitatge i Cooperació" (1er quatrimestre) i "Tecnologies de baix cost per la cooperació" (2on quatrimestre) i, que s'imparteixen cada any a l'ETSAB, es duen a terme diverses activitats de sensibilització i de difusió. Destaquem molt breument algunes de les accions que han tingut lloc durant aquest darrer període:

Activitats de formació i sensibilització

Conferència "Bloques de tierra comprimida en el proyecto del Centro del Adulto Mayor de San José de Chiquitos, Bolivia" en el IX Congreso Internacional de Arquitectura en Tierra, Tradición e Innovación. Organitzat per la Universidad de Valladolid. Cuenca de Campos, Valladolid. 28 de setembre de 2012.

Conferència "La tierra material de construcción. Pasado y futuro. Utilización actual en Europa". Col·laboració en el Màster de sostenibilitat i cooperació, UPC, Barcelona. 20 de novembre de 2012.

Ponència "10 anys construint cooperació", Col·laboració en el Máster de la vivienda, UPC, Barcelona, 11 de desembre de 2012.

Ponència "Construir des de la COOPERACIÓN AL DESARROLLO en entornos PATRIMONIO DE LA HUMANIDAD". ETSAB-UPC. Col•laboració en el Màster Arquitectura i Sostenibilitat, UPC. 12 de desembre de 2012 , Barcelona.

Ponència "Cooperació i habitatge en països en desenvolupament". Participació a la taula rodona I després de Rio +20?. Organitzat per la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat, Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, Terrassa. 18 de desembre de 2012.

Ponència "Equipamientos sostenibles en la cooperación al Desarrollo: La Universidad de la Chiquitanía en Bolivia" al I Congreso internacional de Estudios del Desarrollo. Organitzat per "Red española de estudios del desarrollo", Santander. 12 de desembre de 2012.

Ponència "Universidad Sin Fronteras. Proyecto de cooperación en Bolivia". ETSAB-UPC Col·laboració en el Màster en Sostenibilitat, UPC, Institut de Sostenibilitat. Barcelona. 3 d'abril de 2013.

Ponència "Arquitectura como tejido social". ELISAVA, Barcelona. Col·laboració en el Postgrau en Disseny, Entorn i Arquitectura, UPF. 23 d'abril de 2013.

Ponència "Arquitectura i sostenibilitat". Universitat de la Gent Gran - UPC, Terrassa. Col•laboració en el Diploma Universitari en Ciència, Tecnologia i Societat. 9 de maig de 2013.

Participació en la xerrada-col·loqui "Repensando la tradición: madera y tierra". Organitza Colegio de Arquitectos de León, Palencia. 9 de maig de 2013.

Conferències "Proyectos de Cooperación en Bolivia" i "La tierra material de construcción". Participació com a ponent en el "Curso de Cooperación para el Desarrollo de Asentamientos Humanos en el Tercer Mundo" dirigit per D. Julián Salas Serrano i D. Fernando Vela (UPM). 10 de maig de 2013.

Activitats de cooperació internacional per països

Bolívia

Construcció d'un centre d'atenció al "Adulto Mayor" (3ª Fase) a San José de Chiquitos. S'ha dut a terme la tercera i última fase del Centre de Dia per a gent gran amb la contrapart de l'Ajuntament de San José de Chiquitos.

Construcció del tercer mòdul de la Facultad Integral Chiquitana FAICHI a San Ignacio de Velasco. En el marc del programa Educació per al Desenvolupament a Bolívia s'ha iniciat la quarta fase de la Facultad Integral Chiquitana, que ja està en funcionament, amb quatre carreres universitàries.

Disseny i arbrat dels carrers de San Ignacio de Velasco. S'han plantat cent arbres autòctons amb la col·laboració popular per a configurar la nova "Avenida Velasco" com a punt d'inici del projecte d'arbrat de tota la ciutat.

Camerun

Millora de l'hàbitat de Ndjoré II. Construcció d'una casa pilot que millora les condicions habitables de les ja existents i garanteix una durabilitat molt més gran, utilitzant tècniques i materials locals. També s'han realitzat activitats amb joves del poble per a estudiar el seu futur creixement segons les possibilitats locals. S'ha fet un seguiment dels projectes anteriors.

Projectes finals de carrera

Proyecto de intervención paisajística en la costanera del Guapomo. San Ignacio de Velasco, Bolivia. Xavier Plana Martí. Tribunal: Zaida Muxi (presidenta); Patricia Reus (convidada); Sandra Bestraten (membre); Anna Ramos (membre). Lectura: ETSAB, 15 de juliol de 2013. Qualificació: 7,00

Centre d'interpretació al Parque Nacional Histórico Santa Cruz la Vieja de San José de Chiquitos, Bolivia. Roger Riera Cereijo. Tribunal: Zaida Muxi (presidenta); Patricia Reus (convidada); Sandra Bestraten (membre); Anna Ramos (membre). Lectura: ETSAB, 15 de juliol de 2013, Qualificació: 8,00

Universitat Sense Fronteres

Sandra Bestraten - ETSAB

Av. Diagonal, 649

08028 Barcelona

A/e: sandra.bestraten@upc.edu

Telèfon: 93 263 79 24

Emili Hormías - EPSEB, edifici P

Av. Doctor Marañón, 44-50

08028 Barcelona

A/e: emilio.hormias@upc.edu

Telèfon: 93 263 79 24

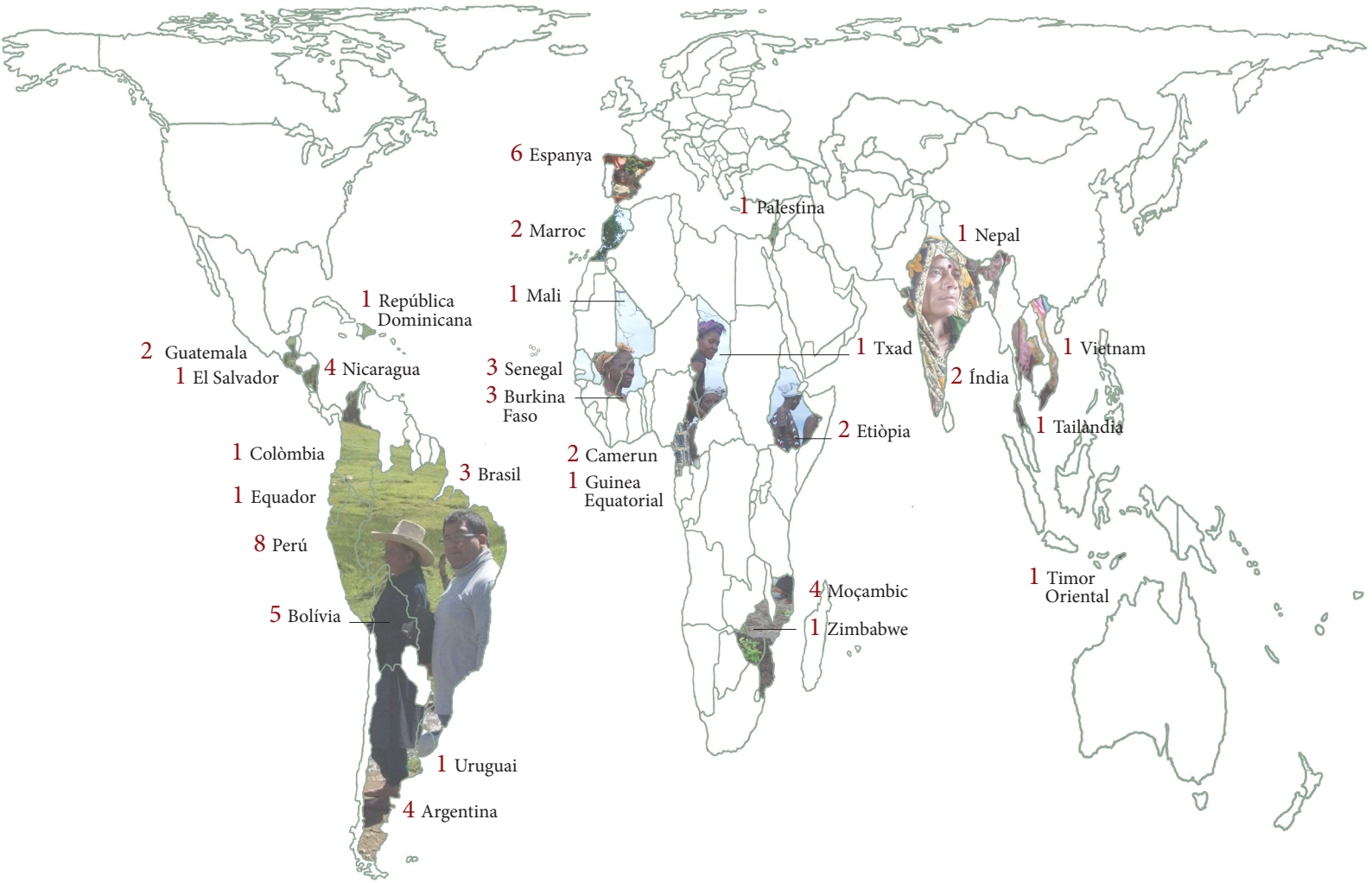
6 Espanya
2 Marroc
1 Mali
1 República Dominicana
2 Guatemala
1 El Salvador
4 Nicaragua
3 Senegal
3 Burkina Faso
1 Colòmbia
1 Equador
8 Perú
5 Bolívia
3 Brasil
2 Camerun
1 Guinea Equatorial
1 Uruguai
4 Argentina
1 Palestina
1 Nepal
1 Txad
2 Índia
1 Vietnam
2 Etiòpia
1 Tailàndia
4 Moçambic
1 Zimbabwe
1 Timor Oriental